ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ

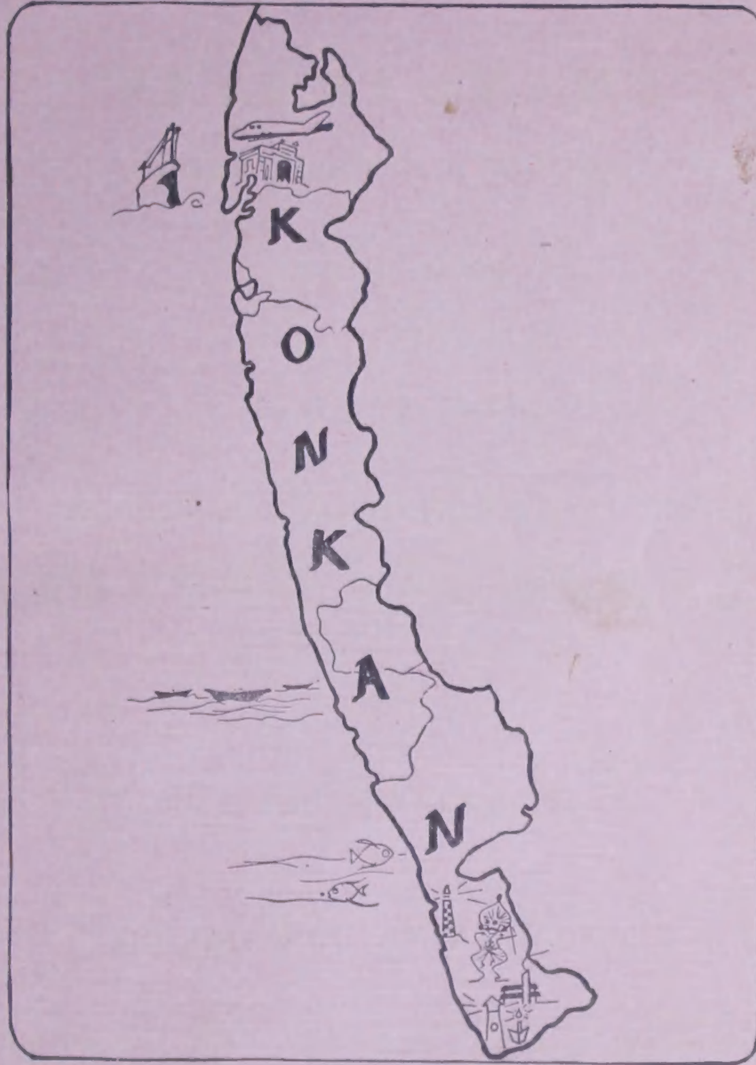
अमर कोंकणी

AMAR KONKANI

A HALF YEARLY JOURNAL OF KONKANI LANGUAGE AND CULTURE

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಪ್ರಕಟಣ್

VOL. 1 NO. 2 | Editor : V. J. P. SALDANHA, M.A., | JULY 1981

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ
ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್
ಮಂಗ್ಳುರ್.

INSTITUTE OF KONKANI
ST. ALOYSIUS COLLEGE
MANGALORE.

EVERYTHING UNDER ONE ROOF

EVERYTHING YOU NEED FOR

YOUR HOME AND FAMILY YOU GET AT

'CHANDARANAS'

AND AT FAIR PRICE TOO !

MORE THINGS

FOR BETTER LIVING

UNDER ONE ROOF

FIRST IN AIRCONDITIONED SHOPPING

CHANDARANA BROTHERS

ESTD : **1935**

HAMPANKATTA MANGALORE

(Largest Textile—Cum—Department Stores of South)

ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ

अमर कोंकणी — AMAR KONKANI

A HALF YEARLY JOURNAL OF KONKANI LANGUAGE AND CULTURE

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಪ್ರಕಟಣ್

Editor : **V.J.P. SALDANHA,** M.A.,

ವರ್ಸಾಚಿ ವರ್ಗಣಿ : ರು. **8.00**
ಚುಂಗ್ಡಿ ಪ್ರತಿಯೆಕ್ : ರು. **5.00**

Annual Subscription : **Rs. 8.00**
Single Copy : **Rs. 5.00**

ವರ್ಗಣಿ ಧಾಡುಂಕ್ ವಿಳಾಸ್
Subscription may be sent to { **The Director, Institute of Konkani, St. Aloysius College, Mangalore - 575003**

संपादकीयः

भर्वशाचे वाटेन

नाचोन उडोन न्हय जाव्येत, पण उडोन पडोन तरयी न्हयः आमचि भास–आमचि मायभास-न्हय, कोंक्णी–भर्वशाच्ये वाटेन पाव्लां काडुन फुडें सरता म्हण्पाचि थोडि बरि खबर आयकोंक मेळता ।

शाळांनि आनी विश्वविद्यालयांनि :

'ते फिरंगि गेले, ते उंडे काबार जाले' म्हण्पाचें उतर चालु जालां जाव्येत । पण ताचो अर्थ मात्र सर्वय मतिनि पुरत्यान चालु जांव्क ना । कार्णि, 'कोंक्णी भाशेक लिपि ना' व, 'कोंक्णी भास मराठिचि बोली व उपभास' म्हण्पाचें नेणारपण थोडयांथैं आजून उरलां तरयी, आमचि मायभास, भरवशाचिं पाव्लां काडुन फुडें सरता ।

गोंयांत, फावोतिं पठयपुस्तकां तयार करुन प्राथमिक शाळांनि कोंक्णी शिक्षण चालु करून वरसां संपलिं । कोंक्णी भाशेक पुरति मान्यताय आनी हेर सर्व सव्लतायो मेळाशें करूंक, आमचे गोंयकार कोंक्णे भाव आंधोलन चालोव्नूंच आसात ।

तशेंच, केरळांतयी बरो वाव्र चलता । कोच्चिंत, प्राथमिक शाळांनि कोंक्णी पुस्तकांक आनी शिक्पाक मान्यताय मेळ्ळया । केरळांतल्या कोंक्ण्यांनि, कोच्चितल्या कोंक्णी भाशा प्रचार सभाद्वारिं केल्लया वाव्राक चडित फळ लाब्चो दिस्ता । कल्लिकोट (कोझिकोड) विश्वविद्यालयांत अेक कोंक्णी पीठ स्तापन करिजय म्हळ्ळि तांचि मनवि विश्वविद्यालयान मानुन घेतल्या त्या प्रमाणे, केरळांत कोंक्णीयी थोडया समाजिंच्या लोकान उलोंव्चि अेक प्रत्येक (स्वतंत्र) भास म्हणोन, आनी त्या तेकिद त्ये भाशेच्या बोधनाक आनी प्रचाराक

ಸಂಪಾದಕೀಯ್

ಭರ್ವಶಾಚೇ ವಾಟೇನ್

ನಾಚೊನ್, ಉಡೊನ್ ನಹಿಂ ಜಾವ್ಯೆತ್, ಪುಣ್ ಉಡೊನ್ ಪಡೊನ್ ತರ್‌ಯಿ ನ್ಹಯ್; ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್—ಆಮ್ಚಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್—ನ್ಹಯ್, ಕೊಂಕಣಿ—ಭರ್ವಶಾಚ್ಯೆ ವಾಟೇನ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಕಾಡುನ್ ಫುಡೆಂ ಸರ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚಿ ಥೊಡಿ ಬರಿ ಖಬರ್ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ.

ಶಾಳಾಂನಿ ಆನಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂನಿ

'ತೆ ಫಿಂರ್ಗಿ ಗೆಲೆ, ತೆ ಉಂಡೆ ಕಾಬಾರ್ ಜಾಲೆ' ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ಉತರ್ ಚಾಲು ಜಾಲಾಂ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಪುಣ್ ತಾಚೊ ಅರ್ಥ್ ಮಾತ್ರ್ ಸರ್ವಯ್ ಮತಿಂನಿ ಪುರತ್ಯಾನ್ ಚಾಲು ಜಾಂವ್ಕ್‌ನಾ. ಕಾರಣಿಂ, 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ್ ಲಿಪಿ ನಾ' ವ, 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಮರಾಠಿಚಿ ಬೋಲೀ ವ ಉಪಭಾಸ್' ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ನೆಣಾರ್ಪಣ್ ಥೊಡ್ಯಾಂಥೈಂ ಆಜೂನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾಂ! ತರ್‌ಯಿ, ಆಮ್ಚಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್, ಭರ್ವಶಾಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ಕಾಡುನ್ ಫುಡೆಂ ಸರ್ತಾ.

ಗೊಂಯಾಂತ್, ಫಾವೊತಿಂ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂ ತಯಾರ್ ಕರುನ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಶಾಳಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಚಾಲು ಕರುನ್ ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪ್ಲಿಂ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೇಕ್ ಪುರ್ತಿ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸರ್ವ್ ಸವ್ಲತಾಯೋ ಮೆಳಾಶೆಂ ಕರುಂಕ್, ಆಮ್ಚೆ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣೆ ಭಾವ್ ಆಂಧೋಲನ್ ಚಲೊವ್ನ್‌ಂಚ್ ಆಸಾತ್.

ತಶೆಂಚ್, ಕೇರಳಾಂತ್‌ಯಿ ಬರೊ ವಾವ್ರ್ ಚಲ್ತಾ. ಕೊಚ್ಚಿಂತ್, ಪ್ರಾಥಮಿಕ್ ಶಾಳಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂಕ್ ಅನಿ ಶಿಕ್ಪಾಕ್ ಮಾನ್ಯತಾಯ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ. ಕೇರಳಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂನಿ ಕೊಚ್ಚಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ್ ಸಭಾದ್ವಾರಿಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಚಡಿತ್ ಫಳ್ ಲಾಭ್ಚೊ ದಿಸ್ತಾ. ಕಲ್ಲಿಕೋಟ್ [ಕೊಝಿಕೋಡ್] ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಏಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪೀಠ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರಿಜಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ತಾಂಚಿ ಮನವಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾನ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾಪ್ರಮಾಣೆ, ಕೇರಳಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಯಿ ಥೊಡ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಂಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಚಿ ಏಕ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ [ಸ್ವತಂತ್ರ್] ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣೊನ್, ಆನಿ ತ್ಯಾತೆಕಿದ್ ತ್ಯೆ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಬೋಧನಾಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಚಾರಾಕ್ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಸವ್ಲತಾಯೋ ದಿವ್ಪಾಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾನ್ ಮನ್ ಕೆಲಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವರ್ದಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾ.

जायत्यो सव्लतायो दिव्पाक विश्वविद्यालयान मन केलां म्हळिळ वर्दि आयल्या ।

तशें आस्तां, बोंबय थाव्नयी बरि खबरः बोंबयच्या विश्वविद्यालयांत, बि. अे. सनदेखातीर शिक्षित जांच्या विद्यार्थिंनि, आण्णांक जाय जाल्लि भास विंचताना, त्यां पैकिं कोंक्णीयी अेक भास म्हण विंचुन घेव्येत म्हळिळ पर्वण्गि मेळ्ळया ।

आनी आतां, अवश्य जाव्न, सर्व कोंक्णी प्रेमिंचि नदर आस्तलि मंगळुर विश्वविद्यालयाचेर । मंगळुरी कोंक्णीचें केंद्र जाव्नासच्या ह्या नगरांत, नवेंच स्थापन जाल्लया ह्या विश्वविद्यालयांत, कोंकणी भाशेच्या बोधनाखातीर आनी प्रसाराखातीर फावो तो पुरस्कार मेळ्तलो म्हण, उपकुलपतिन भासाव्न जालां । ती भासाव्णि कार्यरूपाक हाडपाचि जवाब्दारी आण्णाव्न, हांगाचे कोंक्णी संस्थे जाग्रत जातित तर, आनी त्या तेकिद आमचो (कोंक्णी) लोक पाटिंबो दितित तर, भर्वशाचि वाट बंध केदिंच पडचिना ।

अमर कोंक्णो टि. अे. पै.

कर्णाटिकाचो सुपुत्र, राष्ट्रीय फुडारि आनी सबार क्षेत्रांनि खर्‍ये सेवेचि मेल्फांक्त जाव्नासल्लो श्री. टि. अे. पै. पाटल्या मे महिन्याच्ये २९ वेर अंतरलो । ताचि बुध्वंतकाय कितलि विशेस आनी ताचि व्हडविकाय कितलि वरति जाव्नासल्लि म्हळ्ळें तें, हांगासर परत्यान उचारचि गरज ना । ताच्या मरणा वेळार, देशाविदेशांतल्या सबार आनी सबार ल्हानां-व्हडां थाव्न संताप उचारून, ताच्या गुणांचि गानां गाव्न आनी ताच्या कुटमाच्या दुखांत वांटेलि जाव्न आयिल्लयो वरद्योच, ताच्ये बुध्वंतकायेक, ताच्ये व्हडविकायेक आनी ताच्या मानेस्तपणाक साक्स दितात आनी शृद्धांजलि अर्पितात ।

त्यां बरारबर, 'अमर कोंक्णी' यी दि । टि. अे. पैक

ತಶೆಂ ಆಸ್ತಾಂ, ಬೊಂಬೈ ಥಾವ್ನ್‌ಯಿೀ ಬರಿ ಖಬರ್: ಬೊಂಬೈಚ್ಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್, ಬಿ.ಎ. ಸನದೆ ಖಾತಿರ್ ಶಿಕ್ಷಿತ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂನಿ, ಆಪ್ಣಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ ವಿಂಚ್ತಾನಾ, ತ್ಯಾಂ ಪೈಕಿಂ ಕೊಂಕಣಿಯಿೀ ಏಕ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಂಚುನ್ ಘೆವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಪರ್ವಣ್ಗಿ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ.

ಆನಿ ಆತಾಂ, ಅವಶ್ಯ ಜಾವ್ನ್, ಸರ್ವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರೇಮಿಂಚಿ ನದರ್ ಆಸ್ತಲಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಚೆರ್. ಮಂಗ್ಳುರೀ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ನಗರಾಂತ್, ನವೆಂಚ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಬೋಧನಾ ಖಾತಿರ್ ಆನಿ ಪ್ರಸಾರಾಖಾತಿರ್ ಫಾವೊತೊ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಮೆಳ್ತಲೊ ಮ್ಹಣ್, ಉಪಕುಲಪತಿನ್ ಭಾಸಾವ್ನ್ ಜಾಲಾಂ. ತೀ ಭಾಸಾವ್ಣಿ ಕಾರ್ಯರುಪಾಕ್ ಹಾಡ್ಪಾಚಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್, ಹಾಂಗಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಜಾಗ್ರುತ್ ಜಾತಿತ್ ತರ್, ಆನಿ ತ್ಯಾ ತೆಕಿದ್ ಆಮ್ಚೊ [ಕೊಂಕಣಿ] ಲೋಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ದಿತಿತ್ ತರ್, ಭರ್ವಶಾಚಿ ವಾಟ್ ಬಂಧ್ ಕೆದಿಂಚ್ ಪಡ್ಚಿನಾ.

ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣೊ ಟಿ. ಎ. ಪೈ

ಕರ್ಣಾಟಕಾಚೊ ಸುಪುತ್ರ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಫುಡಾರಿ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂನಿ ಖರ್‍ಯೆ ಸೇವೆಚಿ ಮೇಲಾಂಫ್ಕ್ತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಪೈ, ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಮೇ ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯೆ ೨೯ವೆರ್ ಅಂತರ್ಲೊ. ತಾಚಿ ಬುಧ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ಕಿತ್ಲಿ ವಿಶೇಸ್ ಆನಿ ತಾಚಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯ್ ಕಿತ್ಲಿ ವರ್ತಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ, ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಉಚಾರ್ಚಿ ಗರಜ್ ನಾ. ತಾಚ್ಯಾ ಮೊರ್ಣಾವೆಳಾರ್, ದೇಶಾವಿದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ಲ್ಹಾನಾಂ–ವ್ಹಡಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಸಂತಾಪ್ ಉಚಾರುನ್, ತಾಚ್ಯಾ ಗುಣಾಂಚಿಂ ಗಾನಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ದುಃಖಾಂತ್ ವಾಂಟೆಲಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ವರ್ದ್ಯೊಚ್, ತಾಚ್ಯೆ ಬುಧ್ವಂತ್ಕಾಯೆಕ್, ತಾಚ್ಯೆ ವ್ಹಡ್ವಿಕಾಯೆಕ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಮಾನೆಸ್ತ್‌ಪಣಾಕ್ ಸಾಕ್ಸ್ ದಿತಾತ್ ಆನಿ ಶೃದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿತಾತ್.

ತ್ಯಾಂ ಬರಾಬರ್, 'ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ'ಯಿೀ ದಿ॥ ಟಿ. ಎ. ಪೈಕ್ ಶೃದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿತಾ. ತಶೆಂ ಕರುಂಕ್, ಹೆರಾಂ ಸಂಗಿಂ ಆಮ್ಚೆಂಚ್ ಏಕ್ ಬರೆಂ ಕಾರಣ್ ಆಸಾ:

ಟಿ. ಎ. ಪೈ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆಮ್ಚೊಚ್—ಕೊಂಕ್ಣೊ. ಥರಾವಳ್ ಸ್ಥಳೀಕ್, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಆನಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕ್ ಭಾರಾಧಿಕ್ ರಾಟಾವಳಿಂನಿ ತಲ್ಲೀನ್ ತೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ

शृद्धांजलि अर्पिता। तशें करूंक, हेरां संगिं आमचेंच अेक बरें कारण आसा।

टि. अे. पै. जान्नासल्लो आमचोच-कोंक्णो। थरावळ स्थळीक, प्रादेशिक आनी राष्ट्रीक भाराधिक राटावळिनि तल्लीन तो जान्नासल्लो जाल्यारयी, आपुण कोंक्णो म्हळळें केन्नांच तो विसरोंक नास्लो; त्या तेंकिद, मायभाशेखातीर ताचो हुस्को आनी प्रोत्साव अधिक आसल्लो, पांच वर्सां आदिं मंग्ळुरांत जम्ललये अखिळभारतीय कोंक्णी साहित्य परिषदेचें उदघाटन करुंक, डेल्लि थाव्न तो येव्पाचो आसल्लो। आनी तवळ आमचो अेक्कार अध्यक्ष जान्नासल्ल्या श्री. के. के. पैन कोंक्णीच्ये, उदरगतेखातीर येव्जिल्ल्या हरयेक कार्यक्रमाक ताचि सलहा आनी पुरतो सहकार आसल्लो.......

ताच्या अतम्याक शांति लाभों.........तो आमचो आदर्श, अमर कोंक्णो।

अपालिपा वाव्राडयांक अभिनंदन

आमच्ये मायभाशे खातीर करपाचें दरबस्त आसा। म्हणतच, चड जांव उणो, आदल्यांनि केल्लो वाव्र विसरोंक फावो ना। तशेंच आतांयी, थंय-हांगा, पाल्या इडयांतल्या फळांबरि, थोडिं कामां जातच आसात। जाव्येत तीं अेक्सुरपणिं, जाव्येत तीं संस्थ्या द्वारिं, अज्ञातिं। तसल्यांक प्रचार मेळाना, व, प्रचार नाकायी जाव्येत। जाल्यारयी तसल्यांथाव्न, कोंक्णी मातेच्या झेल्याक, फुल न्हय तर पाक्ळि पुणि अर्पित जाता म्हण उग्डास केल्या शिवाय निर्वग ना।

पाटल्या मे महिन्याचये ३१ वेर, मंग्ळुर सां जुजेच्या गुरू विद्यालयाच्या नव्या सभांगणांत अेक कारयें आस्लें। त्या दिसा, जेज्वित टि. अे. लोबोन, जेज्वितांच्या मेळांत रिगोन पन्नास वर्सां संपयिल्लो भांग्राळो उत्सव। संस्थ्याच्या व्हडिलांनि, सबार पुर्वितांनि, धार्मिक भयणिंनि, सैन्यांनि आनी इश्टांमंत्रांनि मा ॥ लोबोक सन्मान करून बरें माग्लें।

ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿೊ, ಆಪುಣ್ ಕೊಂಕ್ಣೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕೆನ್ನಾಂಚ್ ತೊ ವಿಸ್ರೊಂಕ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ; ತ್ಯಾತೆಕಿದ್, ಮಾಯ್‌ಭಾಷೇ ಖಾತಿರ್ ತಾಚೊ ಹುಸ್ಕೊ ಆನಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ಅಧಿಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಪಾಂಚ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಜಮ್ಲೆಲ್ಯೆ ಅಖಿಳ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷದೆಚೆಂ ಉದ್ಘಾಟನ್ ಕರುಂಕ್, ಡೆಲ್ಲಿ ಥಾವ್ನ್ ತೊ ಯೆಂವ್ಚಾಚೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಆನಿ ತವಳ್ ಆಮ್ಚೊ ಎಕ್ಕಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯೆ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಯೆಂವ್ಜಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕ್ ಕಾರ್ಯ್‌ಕ್ರಮಾಕ್ ತಾಚಿ ಸಲಹಾ ಆನಿ ಪುರ್ತೊ ಸಹಕಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ......

ತಾಚ್ಯಾ ಆತ್ಮ್ಯಾಕ್ ಶಾಂತಿ ಲಾಭೊಂ...... ತೊ ಆಮ್ಚೊ ಆದರ್ಶ್, ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣೊ.

ಅಪಾಲಿಪಾ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಕ್ ಅಭಿನಂದನ್

ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಷೇ ಖಾತಿರ್ ಕರ್ಪಾಚೆಂ ದರಬಸ್ತ್ ಆಸಾ. ಮ್ಹಣ್ತಚ್, ಚಡ್ ಜಾಂವ್ ಉಣೊ, ಆದ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ವಿಸ್ರೊಂಕ್ ಪಾವೊನಾ. ತಸೆಂಚ್ ಆತಾಂಯಿೊ, ಥಂಯ್-ಹಾಂಗಾ, ಪಾಲ್ಯಾ ಇಡ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಫಳಾಂಬರಿಂ, ಥೊಡಿಂ ಕಾಮಾಂ ಜಾತಚ್ ಆಸಾತ್. ಜಾವ್ಯೆತ್ ತಿಂ ಎಕ್ಸುರ್ಪಣಿಂ, ಜಾವ್ಯೆತ್ ತಿಂ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂದ್ವಾರಿಂ, ಅಜ್ಞಾತಿಂ. ತಸಲ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಚಾರ್ ಮೆಳಾನಾ, ವ, ಪ್ರಚಾರ್ ನಾಕಾಯಿೊ ಜಾವ್ಯೆತ್. ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿೊ, ತಸಲ್ಯಾಂಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾತೆಚ್ಯಾ ಝೆಲ್ಯಾಕ್, ಫುಲ್ ನಹಿಂ ತರ್ ಪಾಕ್ಳಿ ಪುಣಿ ಅರ್ಪಿತ್ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ನಿರ್ವಗ್ ನಾ.

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಮೇ ಮಹಿನ್ಯಾಚ್ಯೆ ೩೧ವೆರ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ ಸಾಂ. ಜುಜೆಚ್ಯಾ ಗುರುವಿದ್ಯಾಲಯಾಚ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಸಭಾಂಗಣಾಂತ್ ಏಕ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಆಸ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ದಿಸಾ, ಜೆಜ್ವಿತ್ ಟಿ. ಎ. ಲೋಬೊನ್, ಜೆಜ್ವಿತಾಂಚ್ಯಾ ಮೆಳಾಂತ್, ರಿಗೊನ್ ಪನ್ನಾಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪಯಿಲ್ಲೊ ಭಾಂಗ್ರಾಳೊ ಉತ್ಸವ್. ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ವ್ಹಡಿಲಾಂನಿ, ಸಬಾರ್ ಪುರ್ವಿತಾಂನಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಭಯ್ಣಿಂನಿ, ಸೈರ್‍ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಇಷ್ಟಾಂಮಂತ್ರಾಂನಿ ಮಾ॥ ಲೋಬೋಕ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕರುನ್ ಬರೆಂ ಮಾಗ್ಲೆಂ.

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಪನ್ನಾಸ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ದೆವಾ ಖಾತಿರ್ ಆನಿ ಪೆಲ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಜುಬ್ಲೆವ್‌ಗಾರಾನ್ ಕೆಲ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ವಾಖಣ್ಲೊ. ತ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಏಕ್ ವಿಷಯ್ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳೊ: ಮಾ॥ ಟಿ. ಎ. ಲೋಬೊ, ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ೨೮ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್,

पाटल्या पन्नास वर्सांनि जेज्वित जाव्नासोन देवा-खातीर आनी पेल्याखातीर जुब्लेवगारान केल्लो वाव्र त्या वेळार वाखण्लो। त्यां सांगाता अेक विषय आयकोंक मेळ्ळो: मा ।। टि. अे. लोबो, पाटल्या २८ वर्सांथाव्न, "जेजुराय" नांवाचि भुरग्यांचि अेक चित्राळि मासिक पुस्तिका प्रगट करित्त आयला। आवाजाविणे अेक्ल्यान्ंच केल्लें आनी करित्त आस्चें काम तें। विषय धार्मिक व्हय–पण अितलिं वर्सां, खळानास्ताना तें पुस्तक प्रगट केल्लि–भास, कोंक्णी। म्हण्तच, अितले, आव्देंत, माय-भाशेचियी सेवा जाल्या।

तर, मा ।। टि. अे. लोबोक, आनी तशें आपालिपा कोंक्णी भाशेचि कुस्कुट तरयी सेवा करतल्यांक आमचें अभिनंदन।

कलाद्वारिं भाशेचि सेवा :

पाटल्या आनी चालु वर्सांच्या पाव्साळया महिन्यांनि, मंग्ळुरांत नाटकांचोयी पाव्स पडला म्हण्येत।

पयलें दोगां तर्नाटयां हुमेद्वारिंचें–ओस्टिन डि. सोजा आनी आर्थर डि. सोजा हांचें–सोपाण तें। उप्रांत हेरां उमेद्वारिं सांगाता मेळोन, 'कलासंपत' म्हळ्ळया संघटना-खाल, पाशार जाल्ल्या आनी चालु वर्सा, नाटकांचो स्पर्धो चलयलो। स्पर्धो यशस्वि जाला म्हळ्ळें नीज। कित्याक, पाटापाट सात–आट हफ्त्यांनि, तितल्याच फिर्गजेंच्या कलाकारांनि, आपाप्ले रचनेचे जांव विंचव्णेचे नाटक खेळोन दाकयले। मात्र व्हय, तांकां समजोन फावोतो प्रोत्साव दींव्क–सांगाताच, नाटकाद्वारिं खास थोडें मनोरंजन जोडुंक–दुडु फारिक करून तरयी, जाय पुरतो प्रेक्षक जमलो। हि खबर संतोसाचि आनी फुडाराक चड भर्वशाचि।

सद्याक, कलादर्शनाच्या प्रमाणाचो विमर्सो कर-पाचि गरज ना। बगर, इतलिं कोंक्णी नाटकां प्रदरशित जातात, आनी तांकां, उर्बेन कोंक्णी प्रेक्षकांचो सहकार मेळता म्हण शाभास्गि उचारपाचि गरज वाजबि। परि-णाम: नाटकां द्वारिं कला पोषित जाता, आनी त्या प्रमुख

'ಜೆಜುರಾಯ್' ನಾಂವಾಚಿ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ಏಕ್ ಚಿತ್ರಾಳಿ ಮಾಸಿಕ್ ಪುಸ್ತಿಕಾ ಫಾಯ್ಸ್ ಕರಿತ್ತ್ ಆಯ್ಲಾ. ಆವಾಜಾ ವಿಣೆ ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್ಂಚ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕರಿತ್ತ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ತೆಂ. ವಿಷಯ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ವ್ಹಯ್—ಪುಣ್ ಇತ್ಲಿಂ ವರ್ಸಾಂ, ಖಳಾನಾಸ್ತಾನಾ ತೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲಿ—ಭಾಸ್, ಕೊಂಕಣಿ. ಮ್ಹಣ್ತಚ್, ಇತ್ಲೇ ಆವ್ದೆಂತ್, ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆಚಿಯೊ ಸೆವಾ ಜಾಲ್ಯಾ.

ತರ್, ಮಾ॥ ಟಿ. ಎ. ಲೊಬೋಕ್, ಆನಿ ತಶೆಂ ಆಪಾಲಿಪಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಕುಸ್ಕುಟ್ ತರ್ಯಿೊ ಸೆವಾ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಅಭಿನಂದನ್.

ಕಲಾದ್ವಾರಿಂ ಭಾಷೆಚಿ ಸೆವಾ

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಆಂವ್ದ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪಾವ್ಸಾಳ್ಯಾ ಮಹಿನ್ಯಾಂನಿ, ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ನಾಟಕಾಂಚೊಯಿ ಪಾವ್ಸ್ ಪಡ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ಪೈಲೆಂ ದೊಗಾಂ ತರ್ನಾಟ್ಯಾಂ ಹುಮೆದ್ವಾರಿಂಚೆಂ—ಓಸ್ಟಿನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಆನಿ ಆರ್ಥರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಹಾಂಚೆಂ—ಸೊಪಾಣ್ ತೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹೆರಾಂ ಉಮೆದ್ವಾರಿಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್, 'ಕಲಾಸಂಪತ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಸಂಘಟನಾಖಾಲ್, ಪೊರುಂ ಆನಿ ಆಂವ್ದುಂ, ನಾಟಕಾಂಚೊ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಚಲೈಲೊ. ಸ್ಪರ್ಧೊ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನೀಜ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್, ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಸಾತ್–ಆಟ್ ಹಫ್ತ್ಯಾಂನಿ, ತಿತ್ಲ್ಯಾಚ್ ಫಿರ್ಗಜೆಂಚ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರಾಂನಿ, ಆಪಾಪ್ಲೇ ರಚ್ನೆಚೆ ಜಾಂವ್ ವಿಂಚವ್ಣೆಚೆ ನಾಟಕ್ ಖೆಳೊನ್ ದಾಕೈಲೆ. ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ತಾಂಕಾಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಫಾವೊತೊ ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ದಿಂವ್ಕ್—ಸಾಂಗಾತಾಚ್, ನಾಟಕಾದ್ವಾರಿಂ ಖಾಸ್ ಥೊಡೆಂ ಮನೋರಂಜನ್ ಜೊಡುಂಕ್—ದುಡು ಫಾರಿಕ್ ಕರುನ್ ತರ್ಯಿೊ, ಜಾಯ್ ಪುರ್ತೊ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ್ ಜಮ್ಲೊ. ಹಿ ಖಬರ್ ಸಂತೊಸಾಚಿ ಆನಿ ಫುಡಾರಾಕ್ ಚಡ್ ಭರ್ವಶಾಚಿ.

ಸದ್ದ್ಯಾಕ್, ಕಲಾದರ್ಶನಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣಾಚೊ ವಿಮರ್ಸೊ ಕರ್ಪಾಚಿ ಗರಜ್ ನಾ. ಬಗರ್, ಇತ್ಲಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾತಾತ್, ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ, ಉರ್ಬೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಚೊ ಸಹಕಾರ್ ಮೆಳ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಶಾಭಾಸ್ಗಿ ಉಚಾರ್ಪಾಚಿ ಗರಜ್ ವಾಜ್ಬಿ. ಪರಿಣಾಮ್: ನಾಟಕಾಂದ್ವಾರಿಂ ಕಲಾ ಪೋಷಿತ್ ಜಾತಾ, ಆನಿ ತ್ಯಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್, ಮಾಯ್‌ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾಚೆಂ ದಾರ್ ಉಗ್ತೆಂ ಆನಿ ಬೊಂದೆರ್ ಉಬ್ತೆಂ ರಾವ್ತಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಹಾಂಗಾಸರ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸಭೆನ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಕ್

क्षत्रांत, मायभाशेच्या विकासाचें दार उग्तें आनी बोंदेर उब्तें राव्ता ।

कोंक्णी नाटक स्पर्धे, हांगासर, मंग्ळुरच्ये कोंक्णी नाटक सभेन आरंब केल्ले । त्या संस्थ्याक — नाटक द्वारिं धार्मिक सेवा करून आस्ताना–कोंक्णी भाशेखातीर असलिं आनी ह्या प्रास वर्ति कायक्रमां मांडुन हाडुंक सुलभ साध्य आसा म्हण आमि पात्येतांव; कित्याक तिच्येलागिं असल्या कार्यक्रमांक जायपुरत्यो सव्लतायो आसात । नाटक कलेक प्रोत्साव आनी युवजणांक उर्बा दीव्न आमच्ये समाजिन कोंक्णी संस्क्रुतेचें बोंदेर उंच उभारून धरच्या उद्देशान मंग्ळुरचि कोंक्णी नाटक सभा जेज्वित मा ।। जोर्ज आल्बुकेर पै बापान स्थापन केल्लि । ताणे स्वर्णेल्लि धोरणां कारयाळ जाव्न फुडें वचोंदित म्हण आमचे आशय ।

—वि. जे. पि. सल्दाज.

—ನಾಟಕ್‌ದ್ವಾರಿಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸೇವಾ ಕರುನ್ ಅಸ್ತಾನಾ— ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೇಖಾತಿರ್ ಅಸಲಿಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಾಸ್ ವರ್ತಿಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಸುಲಭ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಪಾತ್ಯೆತಾಂವ್; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಿಚ್ಯೆಲಾಗಿಂ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಪುರ್ತ್ಯೊ ಸವ್ಲತಾಯೋ ಆಸಾತ್. ನಾಟಕ್ ಕಲೆಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ಆನಿ ಯುವಜಣಾಂಕ್ ಉರ್ಬಾ ದೀವ್ನ್ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಸಮಾಜಿನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಬೊಂದೆರ್ ಉಂಚ್ ಉಭಾರುನ್ ಧರ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸಭಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಮಾ॥ ಜೊರ್ಜ್ ಆಲ್ಬುಕೆರ್ ಪೈ ಬಾಪಾನ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ತಾಣೆ ಸ್ವಪ್ಣೆಲ್ಲಿಂ ಧೋರಣಾಂ ಕಾರ್ಯಾಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಫುಡೆಂ ವಚೊಂದಿತ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಚೆ ಆಶಯ್.

—ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾಞ್.

मनिस म्हणजे कितें?

मनिस म्हण्जे कितें
सांग्शात माका?
मात्येचें अेक घर तें;
धनि आस्तां
सोबीत दिस्ता–
ना तर बेष्टें रितें,

आपले अितल्याक वाडता–
विचित्र बांधाप
वकाल नातल्यार पडता;
त्या भितरि
अेक पयणारि
आपलें बिडार करता.

पर्गावांतलो अेक जण
अत्मो सुंदर ।
जातच आपलें स्थवण
सांडता तें घर
अब्ळे! मूटभर
कुसड, किडचां पर्वण

—लुविस मस्करेञ्ञ

ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಿತೆಂ?

ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಿತೆಂ
ಸಾಂಗ್ಶಾತ್ ಮಾಕಾ?
ಮಾತ್ಯೆಚೆಂ ಏಕ್ ಘರ್ ತೆಂ;
ಧನಿ ಆಸ್ತಾಂ
ಸೊಬಿತ್ ದಿಸ್ತಾ—
ನಾ ತರ್ ಬೆಷ್ಟೆಂ ರಿತೆಂ.

ಆಪ್ಲೆ ಇತ್ಲ್ಯಾಕ್ ವಾಡ್ತಾ—
ವಿಚಿತ್ರ್ ಬಾಂಧಾಪ್
ವಕಾಲ್ ನಾತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಡ್ತಾ;
ತ್ಯಾ ಭಿತರಿ
ಏಕ್ ಪಯ್ಣಾರಿ
ಆಪ್ಲೆಂ ಬಿಡಾರ್ ಕರ್ತಾ.

ಪರ್ಗಾಂವಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ಜಣ್
ಆತ್ಮೊ ಸುಂದರ್!
ಜಾತಚ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥವಣ್
ಸಾಂಡ್ತಾ ತೆಂ ಘರ್
ಅಬ್ಬೆ! ಮುಟ್‌ಭರ್
ಕುಸಡ್, ಕಿಡ್ಯಾಂ ಪರ್ವಣ್.

—ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಞ್

कोंकणी आनी मराठी हांचो नाजूक विमर्सो

१५१० इस्वेंत पुर्तुगेजांनि गोंय आपल्या सत्याखाल हाडल्या उप्रांत चल्ल्या सबार अत्याचारां आनी दुष्कृत्यां पैकि कोंकणी भाशेंत बरयिल्ले सर्व ग्रंथ घरानघर वचून तांणि लुटले आनी उज्यान भस्मिले; कोंकणी भाशेचें अेकच अेक ग्रंथ गोंयच्या लोकालागिं उरनाशें केलें । तें, कोंकणी भाशेचेर आनी गोंयच्ये संस्कृति आनी साहित्याचेर आधारल्लें व्हडलें दुष्कृत्य म्हणुंक जाय । त्या वरविं, आज आमच्येलागिं प्राचीन कोंकणीचो अेकच अेक ग्रंथ पर्यांत ना म्हण दूख बोग्चें पडता ।

ग्रंथ लुटून ते नास केल्या उप्रांत, १६८४ इस्वेंत गोंयच्या सर्व लोकान तीन वर्सां भितर पुर्तुगेज भास शिकून आपलो सर्व व्यवहार पुर्तुगेज भाशेंतूच चलंव्क जाय आनी आपल्ये माय भाशे कोंकणीचो उपयोग संपूर्ण सांडुंक जाय म्हण कायदो घालो । तो कायदो कार्यरूपाक आयलोना तरी पुर्तुगेजांनि थांबनास्ताना दीस रात कोंकणींतले सब्द विद्रूप केले आनी लेकाभायर आपले भाशेच्ये सब्द त्ये भाशेंत चेपले । ह्या वरविं आज गोंयांत घोळता ती कोंकणी आपलें मूळरूप होग्डाव्न अती विदरूप जांव्क पावल्या ।

म्हण्तच कोंकणी विष्यांत आज कोणेंय आपल्या मनाक लाग्ता तशें उलोंवयेत । लिपिचो विकास आनी अितिहासाचि माहेत नास्ललो कोणूय रोमी आनी कानडी म्हणतात त्ये लिपिन कोंकणी बरयिल्लें पळेव्न कोंकणीक आपलि स्वंत लिपि ना म्हण्ता । भाशा शास्त्राचि माहेत नास्लले आन्येक्लो कोंकणीक व्याकरण ना म्हण्ता । असेलें अज्ञान पर्की भास उलयतल्या लोकामधें आस्ल्लें जाल्यार, तांचि चूक म्हणूंक जायना । कित्याक कोंकणी

ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಹಾಂಚೊ ನಾಜೂಕ್ ವಿಮರ್ಸೊ

೧೫೧೦ ಇಸ್ವೆಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಗೊಂಯ್ ಅಪ್ಲ್ಯಾ ಸತ್ಯಾಖಾಲ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಲ್‌ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಅತ್ಯಾಚಾರಾಂ ಆನಿ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಾಂ ಪೈಕಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ಸರ್ವ್ ಗ್ರಂಥ್ ಘರಾನ್‌ಘರ್ ವಚೂನ್ ತಾಂಣಿಂ ಲುಟ್ಲೆ ಆನಿ ಉಜ್ಯಾನ್ ಭಸ್ಮಿಲೆ: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ಏಕ್‌ಚ್ ಏಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾ ಲಾಗಿಂ ಉರನಾಶೆಂ ಕೆಲೆಂ. ತೆಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆರ್ ಆನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆರ್ ಆಧಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ ವ್ಹಡ್ಲೆಂ ದುಷ್ಕೃತ್ಯ್ ಮ್ಹಣುಂಕ್ ಜಾಯ್. ತ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ, ಆಜ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾಲಾಗಿಂ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಏಕ್‌ಚ್ ಏಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ದೂಖ್ ಬೊಗ್ಚೆಂ ಪಡ್ತಾ.

ಗ್ರಂಥ್ ಲುಟೂನ್, ತೇ ನಾಸ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ೧೬೮೪ ಇಸ್ವೆಂತ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾನ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ ಭಿತರ್ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಸ್ ಶಿಕೂನ್ ಆಪ್ಲೊ ಸರ್ವ್ ವ್ಯವಹಾರ್ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಶೆಂತೂಚ್ ಚಲಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಸಾಂಡುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಾಯ್ದೊ ಘಾಲೊ. ತೊ ಕಾಯ್ದೊ ಕಾರ್ಯರುಪಾಕ್ ಆಯ್ಲೊನಾ ತರೀ ಪುರ್ತುಗೇಜಾಂನಿ ಥಾಂಬನಾಸ್ತಾನಾ ದೀಸ್‌ರಾತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ಲೆ ಸಬ್ದ್ ವಿದ್ರೂಪ್ ಕೆಲೆ ಆನಿ ಲೆಕಾಭಾಯ್ರ್ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಭಾಶೆಚ್ಯೆ ಸಬ್ದ್ ತ್ಯೆ ಭಾಶೆಂತ್ ಚೆಪ್ಲೆ, ಹ್ಯಾವರ್ವಿಂ ಆಜ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಘೊಳ್ತಾ ತೀ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಮೂಳ್‌ರೂಪ್ ಹೊಗ್ಡಾವ್ನ್ ಅತೀ ವಿದ್ರೂಪ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ.

ಮ್ಹಣ್ತಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಆಜ್ ಕೊಣೆಂಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮನಾಕ್ ಲಾಗ್ತಾತಶೆಂ ಉಲೊಂವ್‌ಯೆತ್. ಲಿಪಿಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಆನಿ ಇತಿಹಾಸಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ನಾಸ್ಲಲೊ ಕೊಣೂಯ್ ರೊಮಿ ಆನಿ ಕಾನಡೀ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತ್ಯೆ ಲಿಪಿನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಪಳೆವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಸ್ವಂತ್ ಲಿಪಿ ನಾ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ನಾಸ್ಲಲೊ ಆನ್ಯೆಕ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ವ್ಯಾಕರಣ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ತಾ. ಅಸಲೆಂ ಅಜ್ಞಾನ್ ಪರ್ಕೀಭಾಸ್ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತಾಂಚಿ ಚೂಕ್ ಮ್ಹಣೂಂಕ್

वरवि तांका कांय फायदो ना। पण असलें अज्ञान परकी भास उलयतल्यांचाकि कोंकणी लोका मधें अितलें आसा की आज पर्यांत कोंकणींत तीस शब्दकोश, सत्तावीस व्याकरण पुस्तकां प्रगटल्यांत आनी भारतांत छापलेल्या व्याकरणां पर्यांक कोंकणी व्याकरणच प्रथम जाव्नास्लें म्हण ते नेणांत। कोंकणींत सबार कन्नड सब्द आसात म्हण्च्याक दुबाव ना। पण, कोंकणींत कन्नड सब्द आसल्ल्ये बरि कन्नडांतूय जायते कोंकणी सब्द आसात म्हण विसरूंनये।

सुमार नोवोद वरसां हेव्शिन, थोडे मराठि विद्वांस गोंयांत घोळना त्ये कोंकणीचें रूप पळेव्न, कोंकणी मराठि थाव्न उब्जलिल भास, पुर्तुगेजांचा प्रभावान ती कडसरून नास जांव्चे वाटेक पाव्ल्या। ती वाटाव्न आनी शुद्ध करून मराठिच्ये पंक्तिक हाडचि; हें आपलें पवित्र कर्तव्य अशें समजून थोडचा मराठि भक्तांच्ये सहायेन गोंयांत मराठि शिकोंव्चि शाळा उघडून, मराठि वर्तमान पत्रिको प्रगटून, मराठि संस्कृति लोकामधें वाडोंव्च्ये-खातीर मराठि पुस्तकां उज्वाडाव्न आनी त्या बराबर गोंयांत तवळ तवळ साहित्यपरिषत, व्याख्यानां, भाषणां, आदि सांस्कृतिक कार्यावळि चलोव्न आपलो उद्देश जोड्कं प्रयत्न करीत आयिल्ले।

अितल्ये भितर गोंयांतले मायभाशेचे अभिमानि अेक जाले। भास शुद्ध करच्या निबान कोंकणी भाशेचें निरमूलन करूंक मराठि लोक गोंयांत करताले त्यो हुतावळि सारक्यो न्हय; कोंकणी मराठि थाव्न उब्जलिल व मराठिचें गांवगारी रूप न्हय; बगर कोंकणी मराठिचाकी प्राचिन भास म्हण वाद चलोव्न मराठ्यांनि गोंयांत हातिं घेतललें कोंकणीचें शुद्धिकरण व मराठीकरण विरोधुंक लाग्ले। ह्या वरवि वाद-प्रतिवाद चलोन दोनूय पंग्डांमधें द्वेष आनी मत्सर मात्र वाडलो शिवाय मूळभास खंयचि म्हण निर्णय जालें ना। सांगाताच, मराठ्यांचि कार्यक्रमांय राव्लिंनांत। दोनूय पंग्डांचे जण. पाश्चात्य गांव्च्यांनि बरयिल्ल्या पुस्तकांतल्या

ಜಾಯ್ನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿವರ್ವಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಂಯ್ ಫಾಯ್ದೊ ನಾ. ಪಣ್ ಅಸಲೆಂ ಅಜ್ಞಾನ್ ಪರ್ಕಿ ಭಾಸ್ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾಂಚಾಕಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕಾಮಧೆಂ ಇತ್ಲೆಂ ಆಸಾ ಕಿ ಅಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ತೀಸಾ ಶಬ್ದಕೋಶ್ ಸತ್ತಾವೀಸ್ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಭಾರತಾಂತ್ ಛಾಪ್ಲೆಲ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣಾಂ ಪರ್ಯಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್‌ಚ್ ಪ್ರಥಮ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ತೆ ನೆಣಾಂತ್. ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕನ್ನಡ ಸಬ್ದ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ಪಣ್, ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಕನ್ನಡ ಸಬ್ದ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಬರಿ ಕನ್ನಡಾಂತೂಯ್ ಜಾಯ್ತೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಬ್ದ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಸ್ರೂಂನಯೆ.

ಸುಮಾರ್ ನೊವೊದ್‌ವರ್ಸಾಂ ಹೆವ್ಶಿನ್. ಥೊಡೆ, ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಗೋಂಯಾಂತ್ ಘೊಳ್ನಾ ತ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ರೂಪ್ ಪಳೆವ್ನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮರಾಠಿಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲಿ ಭಾಸ್, ಪುರ್ತುಗೇಜಾಂಚಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ತಿ ಕಡ್ಸರೂನ್ ನಾಸ್ ಜಾಂವ್ಚೆ ವಾಟೆಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ. ತಿ ವಾಟಾವ್ನ್ ಆನಿ ಶುದ್ಧ್ ಕರ್ನ್ ಮರಾಠಿಚ್ಯೆ ಪಂಕ್ತಿಕ್ ಹಾಡ್ಚಿ: ಹೆಂ ಆಪ್ಲೆಂ ಪವಿತ್ರ್ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಅಶೆಂ ಸಮ್‌ಜೂನ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮರಾಠಿ ಭಕ್ತಾಂಚ್ಯೆ ಸಹಾಯೆನ್ ಗೋಂಯಾಂತ್ ಮರಾಠಿ ಶಿಕೊಂವ್ಚಿಂ ಶಾಳಾ ಉಘಡೂನ್. ಮರಾಠಿ ವರ್ತಮಾನ್ ಪತ್ರಿಕೊ ಪ್ರಗಟೂನ್, ಮರಾಠಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಲೋಕಾಮಧೆಂ ವಾಡೊಂವ್ಚ್ಯೆಖಾತಿರ್ ಮರಾಠಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಉಜ್ವಾಡಾವ್ನ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಬರಾಬರ್ ಗೋಂಯಾಂತ್ ತವಳ್ ತವಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್‌ಪರಿಷತ್, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಂ, ಭಾಷಣಾಂ, ಆದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾವಳಿ ಚಲೊವ್ನ್ ಆಪ್ಲೊ ಉದ್ದೇಶ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರಿತ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ.

ಇತ್ಲ್ಯೆ ಭಿತರ್ ಗೋಂಯಾಂತ್ಲೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆಚೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಏಕ್ ಜಾಲೆ. ಭಾಸ್ ಶುದ್ಧ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ನಿಬಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಭಾಶೆಚೆಂ ನಿಮೂರ್ಲನ್ ಕರುಂಕ್ ಮರಾಠಿ ಲೋಕ್ ಗೋಂಯಾಂತ್ ಕರ್ತಾಲೆ ತ್ಯೊ ಹುತಾವಳಿ ಸಾರ್ಕ್ಯೊ ನ್ಹಯ್; ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮರಾಠಿಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲಿ ವ ಮರಾಠಿಚೆಂ ಗಾಂವ್‌ಗಾರಿ ರೂಪ್ ನ್ಹಯ್; ಬಗರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮರಾಠಿಚಾಕಿ ಪ್ರಾಚಿನ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ವಾದ್ ಚಲೊವ್ನ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂನಿ ಗೋಂಯಾಂತ್ ಹಾತಿಂ ಘೆತ್ಲಲೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಶುದ್ಧಿಕರಣ್ ವ ಮರಾಠೀಕರಣ್ ವಿರೋಧುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ವಾದ್–ಪ್ರತಿವಾದ್ ಚಲೊನ್ ದೋನೂಯ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಮಧೆಂ ದ್ವೇಷ್ ಆನಿ ಮತ್ಸರ್ ಮಾತ್ರ್ ವಾಡ್ಲೊ ಶಿವಾಯ್ ಮೂಳ್‌ಭಾಸ್ ಖಂಯ್ಚಿ ಮ್ಹಣ್ ನಿರ್ಣಯ್ ಜಾಲೆಂನಾ. ಸಾಂಗಾ

अभिप्रायांतले आपापल्या फायद्याक पडतात म्हण दिस्लल्या भागांचें उदाहरण दीव्न आपापल्या पंग्डाचो वाद सार्को म्हण्ताले शिवाय, दोनूय भासांचें सब्दभंडार सब्दांचो अर्थ आनी क्रियापदांचि मुख्य रूपां तोलून घेव्न, शास्त्रीय रितिन अेका निरणयाक येंव्क प्रयतन करिनास्ले । मराठि विद्वांसां पैकि थोडे जण कोंकणीचे सब्द प्राचीन मराठि ग्रंथांनि आसल्ले म्हण सांगोन, ज्ञानेश्वरी इत्यादि ग्रंथां थाव्न दाख्ले दीव्न कोंकणी उलयतल्यांक विरोध करताले । पण ज्ञानेश्वरी ग्रंथ कोंकणींत्च रच्लो आनी संत अेकनाथ, हाणे हो ग्रंथ अर्धमराठिक बदल्लो म्हण रूज्वाति समेत दाखव्न दीव्न मराठयांचें तोंड धांपव्नें तितलें भाशाज्ञान पर्कि भाशेथाव्नूंच सर्व विषय शिक्ल्लया कोंकणी विद्वांसांक नास्लें ।

गोंयांत स्वातंत्र चळवळ आरंब जाव्न गोंयां स्वतंत्र जांव्चि लक्षणां दिसोन येताना ह्या भाशासमस्याक तेदनां पर्यात नासल्लें महत्व प्राप्त जालें । मराठयांचो प्रचार भरान चल्लो तसोच पयलो हाळवायेन आयकातालो तो तांचो ताळोय इल्लो इल्लोच बळिष्ट जाव्न आयलो । शेवटिं जवाहरलाल नेहरुच्या द्रड़ राजकीय धोरणाक लागून थोडयाच दिसांच्या झुजावर्वि गोंयां स्वतंत्र जाव्न भारताचो अेक भाग जालो । तवळ थाव्न मराठयांचो वाद बदल्ला ।

अेक्लो गोंयां महाराष्ट्राक मेळयार, गोंयच्या लोकाक मेळचे आस्ले ते अव्कास गोड उत्रांनि वर्णिता जाल्यार दुसरो अेक्लो कोंकणी उलयतल्यांक महाराष्ट्राच्ये पक्षेक वोडून घेंव्क प्रयतन करताना, आन्येक्लो गोंयां महाराष्ट्राक मेळनास्तां स्वतंत्र जाव्न उरल्यार, परदेशि संस्कृतिक लब्दल्लया कोंकणी क्रिस्तांवां थाव्न कोंकणी हिंद्वांक मेळितत तसल्या काल्पनिक निष्टुर संकष्टां विष्यांत वर्णून गोंयच्या राजकीयांत धर्म द्वेषाचें विकाळ

ತಾಚ್. ಮರಾಠ್ಯಾಂಚಿಂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಯ್ ರಾಷ್ಟ್ರಿಂ ನಾಂತ್. ದೋನೂಯ್ ಪಂಗ್ಡಾಂಚೆ ಜಣ್, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಗಾಂವ್ಟಾಂನಿ ಬರೈಲ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತ್ಲೆ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಪಡ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲಲ್ಯಾ ಭಾಗಾಂಚೆಂ ಉದಾಹರಣ್ ದೀವ್ನ್ ಆಪಾಪ್ಲ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಚೊ ವಾದ್ ಸಾರ್ಕೊ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಶಿವಾಯ್, ದೋನೂಯ್ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಸಬ್ದ್ ಭಂಡಾರ್, ಸಬ್ದಾಂಚೊ ಅರ್ಥ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂಚಿಂ ಮುಖ್ಯ ರೂಪಾಂ ತೋಲೂನ್ ಘೆವ್ನ್, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ರಿತಿನ್ ಏಕಾ ನಿರ್ಣಯಾಕ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರಿನಾಸ್ಲೆ. ಮರಾಠಿ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಪಯ್ಕಿ ಥೊಡೆ ಜಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆ ಸಬ್ದ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಮರಾಠಿ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊನ್, ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರೀ ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಾಂಥಾವ್ನ್ ದಾಖ್ಲೆ ದೀವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ವಿರೋಧ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪಣ್, ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರೀ ಗ್ರಂಥ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್‌ಚ್ ರಚ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಸಂತ ಏಕನಾಥ್, ಹಾಣೆ ಹೊ ಗ್ರಂಥ್ ಅರ್ಧ ಮರಾಠಿಕ್ ಬದಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ರುಜ್ವಾತಿ ಸಮೇತ್ ದಾಖವ್ನ್ ದೀವ್ನ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂಚೆಂ ತೊಂಡ್ ಧಾಂಪಂವ್ಚೆಂ ತಿತ್ಲೆಂ ಭಾಶಾಜ್ಞಾನ್ ಪರ್ಕಿ ಭಾಶೆ ಥಾವ್ನ್‌ಂಚ್ ಸರ್ವ್ ವಿಷಯ್ ಶಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಕ್ ನಾಸ್ಲೆಂ.

ಗೊಂಯಾಂತ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳ್ವಳ್ ಆರಂಭ್ ಜಾವ್ನ್ ಗೊಂಯಾಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಜಾಂವ್ಚಿಂ ಲಕ್ಷಣಾಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾನಾ ಹ್ಯಾ ಭಾಶಾಸಮಸ್ಯಾಕ್ ತೆದ್ನಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮಹತ್ವ್ ಪ್ರಾಪ್ತ್ ಜಾಲೆಂ. ಮರಾಠ್ಯಾಂಚೊ ಪ್ರಚಾರ್ ಭರಾನ್ ಚಲ್ಲೊ ತಸೊಚ್ ಪಯ್ಲೊ ಹಾಳ್ವಾಯೆನ್ ಆಯ್ಕಾತಾಲೊ ತೊ ತಾಂಚೊ ತಾಳೊಯ್ ಇಲ್ಲೊ ಇಲ್ಲೊಚ್ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಶೆವಟಿಂ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರುಚ್ಯಾ ದೃಢ್ ರಾಜಕೀಯ್ ಧೋರಣಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ದಿಸಾಂಚಾ ಝುಜಾವರ್ವಿಂ ಗೊಂಯಾಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಜಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಚೊ ಏಕ್ ಭಾಗ್ ಜಾಲೊ. ತವಳ್ ಥಾವ್ನ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂಚೊ ವಾದ್ ಬದಲ್ಲಾ.

ಏಕ್ಲೊ ಗೊಂಯಾಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಕ್ ಮೆಳ್ಯಾರ್, ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ಮೆಳ್ಚೆ ಆಸ್ಲೆ ತೆ ಅವ್ಕಾಸ್ ಗೊಡ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ವರ್ಣಿತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ದುಸ್‌ರೊ ಏಕ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಚ್ಯೆ ಪಕ್ಷೆಕ್ ವೊಡೂನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಾನಾ, ಆನ್ಯೆಕ್ಲೊ ಗೊಂಯಾಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಕ್ ಮೆಳ್ನಾಸ್ತಾಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾರ್, ಪರ್ದೆಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್

बीं वोंपुंक लाग्ता। बुद्वंत साहिति अेक्लो, कोंक्णी मराठिचि उपभास जाव्नासल्लि शिवाय तिका आपलें स्वतंत्र साहितिक जिवित्‌च नासलें आनी कोंकणींत उंचमट्टाचें साहित्य रचुंक साध्य्‌च ना; देकुन फुलनासल्ल्ये अपूर्ण आनी रान्वट कोंक्णीवयलो व्यर्थ अभिमान सांडुन, कोंकणी उलयतल्या सगळ्या लोकान विशाल मनोभावान मराठि शिकून ब्रहत महाराष्ट्र निरमाण करच्याक कुमक करून भागि जांव्क जाय म्हण उपदेश दिता ।

हांतुं मराठयांचि कांयिच चूक नात्‌लि । कित्याक गोंयांत पुर्तुगेजांचें राज आरंब जाल्या उप्रांत गोंयांतल्या हिंद्वांनि जांव, गोंयां सोड्‌न भंवतणिच्या भायल्या नाडांनि वस्ति केल्लया हिंद्वांनि जांव तवळ पर्यंत पाशार जाल्लया पाटल्या साट वरसांनि साहित्य रचुंक प्रयतन करुंक ना आनी कोंक्णीचो म्हण धर्भारान सांग्येत तसलो अेकच अेक ग्रंथ लिखल्लोय ना । उप्रांतल्या कालार, कोंक्णीचो बाव्टो उबारून भाषणां आनी लेखनां मुखांत्र मराठिच्या रथिकांच्या आनी महारथिकांच्या सांगाता अेक्लो जाव्न झुजोन आतां दिवंगत जाल्ल्या "शणै वामन रघुनाथवर्धे वालावलिकर" म्हळ्ळया महाविद्वांसान "शणै गोंय बाब" म्हळ्ळ्या लिख्णेनांवान कोंकणींत मोठव्यो काणियो, प्रहसनां, नाटकां, जीवन चरित्रा, व्याकरणां, संशोर्धे-नात्मक प्रबंधां, कवनां आदि सुमार अरध्या शतका तितले अप्रतिम ग्रंथ बरोव्न, ते प्रगटुन मराठयांनि करच्येबरिच संस्क्रताचे कठिण सब्द वापरनास्तानांच उंच पांव्डयाचें साहित्य कोंकणींत रचूंक साध्य आसा म्हण विरोध्यांच्या दोळ्यांक तोपसारकें रूजु करन दाखयलें ।

मराठयांनि गोंयचि कोंक्णी मात्र आयकल्या आनी देकल्या शिवाय पयशिल्या दक्षिणांत घोळतल्ये कोंक्णीचो परिचय तांकां कांय्‌च ना म्हण तांच्या लेखनां आनी

ಲಬ್ಬಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಹಿಂದ್ವಾಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿತ್ ತಸಲ್ಯಾ ಕಾಲ್ಪನಿಕ್ ನಿಷ್ಠುರ್ ಸಂಕಷ್ಟಾಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ವರ್ಣನ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ರಾಜಕೀಯಾಂತ್ ಧರ್ಮದ್ವೇಷಾಚೊ ವಿಕಾಳ್ ಬೀಂ ವೊಂಪ್ಚುಂಕ್ ಲಾಗ್ತಾ. ಬುದ್ವಂತ್ ಸಾಹಿತಿ ಎಕ್ಲೊ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮರಾಠಿಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲಿ ಶಿವಾಯ್ ತಿಕಾ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಜಿವಿತ್‍ಚ್ ನಾಸ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಉಂಚ್‍ಮಟ್ಟಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್‍ಚ್ ನಾ; ದೆಕುನ್ ಫುಲನಾಸ್ಲ್ಲ್ಯೆ ಅಪೂರ್ಣ ಆನಿ ರಾನ್ವಟ್ ಕೊಂಕ್ಣಿವಯ್ಲೊ ವ್ಯರ್ಥ ಅಭಿಮಾನ್ ಸಾಂಡುನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ವಿಶಾಲ್ ಮನೋಭಾವಾನ್ ಮರಾಠಿ ಶಿಕೊನ್ ಬೃಹತ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ನ್ ಭಾಗಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಉಪದೇಶ್ ದಿತಾ.

ಹಾಂತುಂ ಮರಾಠ್ಯಾಂಚಿ ಕಾಯಿಂಚ್ ಚೂಕ್ ನಾತ್ಲ್ಲಿ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೇಜಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ಆರಂಬ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂನಿ, ಜಾಂವ್, ಗೊಂಯಾಂ ಸೊಡ್ನ್ ಭಂವ್ತಣಿಚ್ಯಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ನಾಡಾಂನಿ ವಸ್ತಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಹಿಂದ್ವಾಂನಿ ಜಾಂವ್ ತವಳ್ ಪರ್ಯಂತ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಸಾಟ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚುಂಕ್ ಪ್ರಯತನ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಮ್ಹಣ್ ಧರ್ಬಾರಾನ್ ಸಾಂಗ್ಯೆತ್ ತಸಲೊ ಎಕ್‍ಚ್ ಎಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ಲಿಖ್‍ಲ್ಲೊಯ್ ನಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾಲಾರ್, ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಬಾವ್ಟೊ ಉಬಾರೂನ್ ಭಾಷಣಾಂ ಆನಿ ಲೇಖನಾಂ ಮುಖಾಂತ್ರ್ ಮರಾಠಿಚ್ಯಾ ರಥಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಮಹಾರಥಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಎಕ್ಲೊ ಜಾವ್ನ್ ಝುಂಜೊನ್ ಆತಾಂ ದಿವಂಗತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ "ಶೆಣೈ ವಾಮನ್ ರಘುನಾಥ್‍ವರ್ದೆ ವಾಲಾವಲಿಕರ್" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಮಹಾವಿದ್ವಾಂಸಾನ್ "ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‍ಬಾಬ್" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣೇನಾಂವಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಮೊಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ, ಪ್ರಹಸನಾಂ, ನಾಟಕಾಂ, ಜೀವನ್‍ಚರಿತ್ರಾ, ವ್ಯಾಕರಣಾಂ, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ್ ಪ್ರಬಂಧಾಂ, ಕವನಾಂ ಆದಿ ಸುಮಾರ್ ಅರ್ಧ್ಯಾ ಶತಕಾತಿತ್ಲೆ ಅಪ್ರತಿಮ್ ಗ್ರಂಥ್ ಬರೊವ್ನ್, ತೇ ಪ್ರಗಟುನ್ ಮರಾಠ್ಯಾಂನಿ ಕರ್ಚ್ಯೆಬರಿಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಕಠಿಣ್ ಸಬ್ದ್ ವಾಪರ್ನಾಸ್ತಾನಾಂಚ್ ಉಂಚ್‍ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ರಚೂಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ವಿರೋಧ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ತೊಪಸಾರ್ಕೆಂ ರುಜು ಕರ್ನ್ ದಾಖಯ್ಲೆಂ.

भाषणांच्या वरध्यां थाव्न कळता । दक्षिण प्रदेशांनि चालु आस्लल्ये कोंक्णीचो परिचय जर ताकां आस्ल्लो, कोंकणी मराठि थाव्न उब्जलिल म्हण्पाचि चूक अभिप्राय सत उलोव्पि कोणं्च अेक्लो मराठि उचारतोना ।

मराठि कोंक्णीचाकी शुद्ध, प्राचीन आनी उत्रांनि ग्रेस्त म्हण्पाचि चूक अभिप्राय सामान्य लोका मधें मात्र न्हय, शिक्पि लोका मधें पर्यात रोंबून आसा । कोंक्णीक लिपि खंय आसा? म्हण्पाचें तांचें पयलें सवाल। असल्यानि आपल्ये मायभाशे विश्यांत कांय्च चितुंक ना म्हणुंयेत। कोंक्णी अेक साहितिक भास, तर पुर्वजांनि ह्ये भाशेंत ग्रंथां रचल्यांत न्हय? नागरी लिपि मराठि-खातीर्च दवरललि न्हय? कानडि म्हण्तात ती लिपि गोंयांत घोळतालि त्ये लिपिचें रुपांतर व ती लिपि कन्नडा खातीर मात्र रच्ललि न्हय?–ह्या प्रस्नांचो विचार करूंक ते वचूंक नांत । जसें नागरी वर्णमाला संस्कृत बरोंवच्येखातीर रच्लल्या ब्राह्मी वर्णमालेचें उत्तर भारतीय रूपांतरगी तसें कानडिचि म्हण्तात ती वर्णमाला संस्कृत आनी प्राकृत बरोंवच्येखातीर निर्मित केल्लें ब्राह्मी वर्णमालेचें दक्षिण भारतीय रुपांतर । ह्ये वर्णमालेंत लिख्लिल सुर्विलि सर्व शासनां संस्कृत भाशेंतूच आस्ल-लेवर्वि, हें सत न्हय म्हणूंक कोणाकय साध्य ना । ह्या वर्वि, ती वर्णमाला आपलिच म्हण आप्णांक्क कोणाकच हक्क ना । कानडिचि म्हण्तात ती वर्णमाला कन्नडिगांचि म्हण सांगच्ये परस कोंक्णी उलोवप्यांचि म्हण्चें चड सारकें, कित्याक ह्ये वर्णमालेचें सुर्विलें रूप गोंयांत मात्र चालु आसल्लें ।

गोंयांत गोमंतकी लिपि (आतांच्ये कानडि लिपिचें आदलें रूप) चालु आसलि । सुमार राष्ट्रीय शकाच्या पंद्राव्या शेकडयांत थंयसर नागरि लिपिय वापरुंक धरलि । शेवटिं गोमंतकी लिपि रूपांतर जाव्न आतांचि

ಮರಾಠ್ಯಾಂನಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾತ್ರ್ ಆಯ್ಕಲ್ಯಾ ಆನಿ ದೆಖ್ಲ್ಯಾ, ಶಿವಾಯ್ ಪಯ್ಸಿಲ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣಾಂತ್ ಫೊಳ್ತಲ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಪರಿಚಯ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಾಂಯ್ಂಚ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂ ಆನಿ ಭಾಷಣಾಂಚ್ಯಾ ವದ್ರ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಕಳ್ತಾ. ದಕ್ಷಿಣ್ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಚಾಲು ಆಸ್ಲಲ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಪರಿಚಯ್ ಜರ್ ತಾಂಕಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮರಾಠಿಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚಿ ಚೂಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಸತ್ ಉಲೊವ್ಪಿ ಕೊಣ್ಂಚ್ ಎಕ್ಲೊ ಮರಾಠಿ ಉಚಾರ್ತೊನಾ.

ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಾಕೀ ಶುದ್ಧ್, ಪ್ರಾಚೀನ್ ಆನಿ ಉತ್ರಾಂನಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚಿ ಚೂಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಲೊಕಾಮಧೆಂ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಶಿಕ್ಪಿ ಲೊಕಾ ಮಧೆಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ರೊಂಬೂನ್ ಆಸಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಲಿಪಿ ಖಂಯ್ ಆಸಾ? ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ತಾಂಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಸವಾಲ್. ಅಸಲ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಂಚ್ ಚಿಂತುಂಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಎಕ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಭಾಸ್, ತರ್ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಹ್ಯೆ ಭಾಶೆಂತ್ ಗ್ರಂಥಾಂ ರಚ್ಲ್ಯಾಂತ್ ನ್ಹಯ್? ನಾಗರೀ ಲಿಪಿ ಮರಾಠಿ ಖಾತಿರ್ಚ್ ದವರ್ಲ್ಲಿ ನ್ಹಯ್? ಕಾನಡಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೀ ಲಿಪಿ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಘೊಳ್ತಾಲಿ ತ್ಯೆ ಲಿಪಿಚೆಂ ರುಪಾಂತರ್ ವ ತೀ ಲಿಪಿ ಕನ್ನಡಾಖಾತಿರ್ ಮಾತ್ರ್ ರಚ್ಲ್ಲಿ ನ್ಹಯ್? ಹ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ನಾಂಚೊ ವಿಚಾರ್ ಕರುಂಕ್ ತೆ ವಚೊಂಕ್ ನಾಂತ್. ಜಸೆಂ ನಾಗರೀ ವರ್ಣಮಾಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಬರೊಂವ್ಚ್ಯೆಖಾತಿರ್ ರಚ್ಲಲ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ವರ್ಣಮಾಲೆಚೆಂ ಉತ್ತರ್ ಭಾರತೀಯ್ ರುಪಾಂತರ್‌ಗೀ ತಸೆಂ ಕಾನಡಿಚಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೀ ವರ್ಣಮಾಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಬರೊಂವ್ಚ್ಯೆಖಾತಿರ್ ನಿರ್ಮಿತ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ವರ್ಣಮಾಲೆಚೆಂ ದಕ್ಷಿಣ್ ಭಾರತೀಯ್ ರುಪಾಂತರ್. ಹ್ಯೆ ವರ್ಣಮಾಲೆಂತ್ ಲಿಖ್ಲ್ಲಿಂ ಸುರ್ವಿಲಿಂ ಸರ್ವ್ ಶಾಸನಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಶೆಂತೂಚ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯೆವರ್ವಿಂ, ಹೆಂ ಸತ್ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣೂಂಕ್ ಕೊಣಾಕ್‌ಯ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ, ತೀ ವರ್ಣಮಾಲಾ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ಹಕ್ಕ್ ನಾ. ಕಾನಡಿಚಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೀ ವರ್ಣಮಾಲಾ ಕನ್ನಡಿಗಾಂಚಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯೆ ಪರಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಪ್ಯಾಂಚಿ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಚಡ್ ಸಾರ್ಕೆಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹ್ಯೆ ವರ್ಣಮಾಲೆಚೆಂ ಸುರ್ವಿಲೆಂ ರೂಪ್, ಗೊಂಯಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಚಾಲು ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಗೊಂಯಾಂತ್ ಗೊಮಂತಕೀ ಲಿಪಿ [ಆತಾಂಚ್ಯೆ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಚೆಂ ಆದ್ಲೆಂ ರೂಪ್] ಚಾಲು ಆಸ್ಲಿ. ಸುಮಾರ್

कानडि लिपि उपयोगाक आयलि । म्हळ्यार गोंयांत दोन थरांच्यो लिपि चालु आस्ल्यो म्हण्पाक बरपिं आधार आसा । म्हळ्यार, आतां कानडि म्हण्तात ती लिपि आदिं थाव्न कोंक्णी बरोंव्क वापरल्या; आतांय वापरतात; फुडेंय वापरतित । देकुन कोंक्णी उलोव्पि कोणाच्याच रिणांत पडोंक नांत, कित्याक ती लिपि तांणिंच स्वत: निर्मित केल्या आनि तांकां त्ये वर्णमालेच्येर हेरांक आसल्ये परस अधिक हक्क आसा । आदिं, ती वर्णमाला कोंक्णी मात्र न्हय, मराठि बरोंव्कय वापरताले । म्हळयार, गोमंतकी लिपिन मराठि भाशेंत लिख्ल्ले विदुरनीति आनी कथाकल्पतरु नांवांच्ये दोन प्राचीन ग्रंथ मंग्ळुरच्या केनरा हायस्कूलाच्या पुस्तकालयांत आसात ।

मराठि कोंकणी परस प्राचीन आनी शुद्ध म्हण्पाचो अभिप्राय आधार नास्लि पोल्कि बडाय आनी कोंकणीच मराठि परस प्राचीन आनी शुद्ध म्हणून पुरावे दीव्न सिद्ध करूंयेत । शकाच्या बाराव्या शेकडया आदिं कोंकणी आनी मराठि मधें चड बेध नास्ल्लो । सुमार चव्दाव्या शेकडयांत ह्या दोनूंय भासांमधें स्वष्ट फरक दिसोन आयलो । आनी ताच्ये आदिं बरयिल्ल्या आनी तवळ महाराष्ट्रांत आस्ल्ल्या ग्रंथांचि भास उप्रांतल्या बरोवप्यांनि आपल्या काळाच्ये भाशेक सार्कि पडाशि बदल्लि । त्या वर्विं, पोरने मराठिंचि म्हण्तात त्या ग्रथांनि कोंकणीचे जायते सब्द आसात ।

आर्विल्ये आनी नव्यें मराठिंत दिस्पठया उपयोगाक गरजेच्ये प्राकृत सब्द नास्ल्लेवर्विं, तो अभाव निवारुंक आधुनिक साहित्याकारांनि आपल्या कृतियांनि सम्जोंक कष्ट आस्ल्ले व्हड व्हड संस्कृत सब्द लेकाभायर वापरले। मराठि कोंक्णी परस शुद्ध जाव्नासा म्हण्पाच्या चूक अभिप्रायाक हेंच कारण । ल्हान अेक गजाल सूचोंव्क

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಶಕಾಚ್ಯಾ ಪಂದ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ್ ವಾಪರುಂಕ್ ಧರ್ಲಿ. ಶೆವಟಿಂ ಗೊಮಂತಕೀ ಲಿಪಿ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಆತಾಂಚಿ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿ ಉಪಯೋಗಾಕ್ ಆಯ್ಲಿ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ದೋನ್ ಥರಾಂಚ್ಯೊ ಲಿಪಿ ಚಾಲು ಆಸ್ಲ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ಪಾಕ್ ಬರ್ಪಿಂ ಆಧಾರ್ ಆಸಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಆತಾಂ ಕಾನಡಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೀ ಲಿಪಿ ಆದಿಂ ಥಾವ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರೊಂವ್ಕ್ ವಾಪರ್ಲ್ಯಾ: ಆತಾಂಯ್ ವಾಪರ್ತಾತ್; ಫುಡೆಂಯ್ ವಾಪರ್ತಿತ್. ದೆಕುನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಪಿ ಕೊಣಾಚ್ಯಾಚ್ ರಿಣಾಂತ್ ಪಡೊಂಕ್ ನಾಂತ್, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೀ ಲಿಪಿ ತಾಣಿಂಚ್ ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಮಿತ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಂಕಾಂ ತ್ಯೆ ವರ್ಣಮಾಲೆಚ್ಯೆರ್ ಹೆರಾಂಕ್ ಆಸ್ಲ್ಯೆ ಪರಸ್ ಅಧಿಕ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ. ಆದಿಂ, ತೀ ವರ್ಣಮಾಲಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್, ಮರಾಠಿ ಬರೊಂವ್ಕಯ್ ವಾಪರ್ತಾಲಿ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಗೊಮಂತಕೀ ಲಿಪಿನ್ ಮರಾಠಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಲಿಖ್ಲ್ಲೆ ವಿದುರನೀತಿ ಆನಿ ಕಥಾಕಲ್ಪತರು ನಾಂವಾಂಚ್ಯೆ ದೋನ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಗ್ರಂಥ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಕೆನರಾ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಾಚ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಾಂತ್ ಆಸಾತ್,

ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪರಸ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಆನಿ ಶುದ್ಧ್ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆಧಾರ್ ನಾಸ್ಲ್ಲಿ ಪೊಲ್ಕಿ ಬಡಾಯ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣೀಚ್ ಮರಾಠಿ ಪರಸ್ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಆನಿ ಶುದ್ಧ್ ಮ್ಹಣೂನ್ ಪುರಾವೆ ದೀವ್ನ್ ಸಿದ್ಧ್ ಕರುಂಯೆತ್. ಶಕಾಚ್ಯಾ ಬಾರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾ ಆದಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಮಧೆಂ ಚಡ್ ಬೇಧ್ ನಾಸ್ಲ್ಲೊ. ಸುಮಾರ್ ಚವ್ದಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ದೊನೂಂಯ್ ಭಾಸಾಂಮಧೆಂ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಫರಕ್ ದಿಸೊನ್ ಆಯ್ಲೊ. ಆನಿ ತಾಚ್ಯೆ ಆದಿಂ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ತವಳ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯೆ ಭಾಶೆಕ್ ಸಾರ್ಕಿ ಪಡಶಿ ಬದಲ್ಲಿ. ತ್ಯಾವರ್ವಿಂ, ಪೊರ್ನೆ ಮರಾಠಿಚಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆ ಜಾಯ್ತೆ ಸಬ್ದ್ ಆಸಾತ್,

ಆರ್ವಿಲ್ಯೆ ಆನಿ ನವ್ಯೆ ಮರಾಠಿಂತ್ ದಿಸ್ಪಟ್ಯಾ ಉಪಯೋಗಾಕ್ ಗರ್ಜೆಚ್ಯೆ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಸಬ್ದ್ ನಾಸ್ಲ್ಲೆವರ್ವಿಂ, ತೊ ಅಭಾವ್ ನಿವಾರುಂಕ್ ಆಧುನಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕಾರಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೃತಿಯಾಂನಿ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಕಷ್ಟ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆ ವ್ಹಡ್ ವ್ಹಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಸಬ್ದ್ ಲೆಕಾಭಾಯ್ರ್ ವಾಪರ್ಲೆ, ಮರಾಠಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪರಸ್ ಶುದ್ಧ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚ್ಯಾ ಚೂಕ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಕ್ ಹೆಂಚ್ ಕಾರಣ್. ಲ್ಹಾನ್ ಏಕ್ ಗಜಾಲ್ ಸೂಚೊಂವ್ಕ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಮರಾಠೆ ಕೆದೊ ವ್ಹಡ್ ಸಬ್ದ್

परयांत मराठे केदो व्हड सब्द वापरतात तें ह्या उदाहरणांत दिस्ता । "अेकसमयावच्छेदेंकरून" = अेकाच कालार, असो ताचो अर्थ । ताच्या बदलाक कोंकणींत "सवेंच" = अेकाच कालार, म्हण्पाचो ल्हान अेक सब्द आसा। हो सब्द मराठि शब्दकोशांनि आसल्यारी ताचो आर्थ अेकेक्ल्यान अेकेक्ये रितिन दिला । पण ज्ञानेश्वरिंत हो सब्द कोंकणी अर्थांरच वापरला। "सवेंच्"-हो सब्द संस्कृताचो "समम" आनी प्राकृताचें "च्" अव्यय जोड्न घडला ।

मराठि अेक विशाल आनी उत्रांनि ग्रेस्त भास म्हण वयल्यावयर दिस्ल्यारी तिचें सब्द भंडार विमर्सुन पळेयल्यार तांतु प्राकृताचें भंडवाळ भोव उणें आसून रीण व उस्णे घेतल्ले सब्द आनी प्राकृत भास उलोंव्क लागल्लया पर्कि वर्गाच्या लोकाथाव्न आयिल्ले सब्द पुश्कळ आसात म्हण कळनास्ताना वेचेंना ।

कोंकणी आनी मराठि अेकाच मुळाथाव्न उब्जल्लयो दोन भय्ण भासो म्हण थोडयांचो अभिप्राय । अेकाच मुळाथाव्न सांगाताच उब्जोन विविंगड जाव्न वाडल्लयो भासो म्हण्पाचो हाचो अर्थ, देखून हो अभिप्राय संपूर्ण चूक म्हण लेख्चो पडता । कित्याक, ह्या दोनूंय भासांनि आस्लल्या पर्कि उत्रांचो वांटो ह्या अभिप्रायाक विरोध राव्ता । त्या भायर अशें घडचेंय बोव थोडे पाव्टि । संयबिक नियमाक आनी भाशा–विकास शास्त्राकय हें विरोध । अेक भास विशाल प्रदेशांत विस्तारून आपल्या कुळारा थाव्न पयस् पाव्तां पाव्तां थंय हांगा ल्हान ल्हान प्रादेशिक बेध उब्जोन दीस वेतां वेतां–त्या प्रदेशांनि चालु आसलल्या हेर भासांचे सब्द तांतु मेळोन–मुळा थाव्न तिच्ये फांटे उब्जातात; हें संयबिक नियम । हांचेपयकि मूळभास खंयचि आनी उप्रांत उब्जल्लि

ವಾಪರ್ತಾತ್ ತೆಂ ಹ್ಯಾ ಉದಾಹರಣಾಂತ್ ದಿಸ್ತಾ, "ಏಕಸಮಯಾವಚ್ಛೇದೇಂಕರೂನ್" = ಏಕಾಚ್ ಕಾಲಾರ್, ಅಸೊ ತಾಚೊ ಅರ್ಥ್. ತಾಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ "ಸವೇಂಚ್" = ಏಕಾಚ್ ಕಾಲಾರ್, ಮ್ಹಣ್ಚಾಚೊ ಲ್ಹಾನ್ ಏಕ್ ಸಬ್ದ್ ಆಸಾ. ಹೊ ಸಬ್ದ್ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶಾಂನಿ ಆಸ್ಲ್ಯಾರೀ ತಾಚೊ ಅರ್ಥ್ ಏಕೆಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕೆಕ್ಯೆ ರಿತಿನ್ ದಿಲಾ. ಪಣ್ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿಂತ್ ಹೊ ಸಬ್ದ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅರ್ಥಾರ್‌ಚ್ ವಾಪರ್ಲಾ. "ಸವೇಂಚ್"- ಹೊ ಸಬ್ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ "ಸಮಮ್" ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆಂ "ಚ್" ಅವ್ಯಯ್ ಜೊಡೂನ್ ಘಡ್ಲಾ.

ಮರಾಠಿ ಏಕ್ ವಿಶಾಲ್ ಆನಿ ಉತ್ರಾಂನಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ವಯ್ಲ್ಯಾವಯ್ರ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರೀ ತಿಚೆಂ ಸಬ್ದ್ ಭಂಡಾರ್ ವಿಮರ್ಸುನ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂತುಂ ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆಂ ಭಂಡವಾಳ್ ಭೋವ್ ಉಣೆಂ ಆಸೂನ್ ರೀಣ್ ವ ಉಸ್ಣೆ ಘೆತ್ಲ್ಲೆ ಸಬ್ದ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಸ್ ಉಲೊಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾ ಪರ್ಕಿವರ್ಗಾಚ್ಯಾ ಲೋಕಾಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಸಬ್ದ್ ಪುಶ್ಕಳ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಳನಾಸ್ತಾನಾ ವೆಚೆಂನಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಏಕಾಚ ಮುಳಾಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯೊ ದೋನ್ ಭಯ್ಣ್‌ಭಾಸೊ ಮ್ಹಣ್ ಥೊಡ್ಯಾಂಚೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್. ಏಕಾಚ್ ಮುಳಾಥಾವ್ನ್ ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಉಬ್ಜೊನ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾಡ್ಲ್ಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಮ್ಹಣ್ಚಾಚೊ ಹಾಚೊ ಅರ್ಥ್. ದೆಖೂನ್ ಹೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಚೂಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಖ್ಚೊ ಪಡ್ತಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್, ಹ್ಯಾ ದೊನೂಂಯ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಪರ್ಕಿ ಉತ್ರಾಂಚೊ ವಾಂಟೊ ಹ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಕ್ ವಿರೋಧ್ ರಾವ್ತಾ. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಅಶೆಂ ಘಡ್ಚೆಂಯ್ ಬೋವ್ ಥೊಡೆ ಪಾವ್ಟಿ. ಸಂಯ್ಬಿಕ್ ನಿಯಮಾಕ್ ಆನಿ ಭಾಶಾ-ವಿಕಾಸ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಕ್‌ಯ್ ಹೆಂ ವಿರೋಧ್. ಏಕ್ ಭಾಸ್ ವಿಶಾಲ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರೂನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕುಳಾರಾಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಪಾವ್ತಾಂ ಪಾವ್ತಾಂ. ಥಂಯ್ ಹಾಂಗಾ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಬೇಧ್ ಉಬ್ಜೊನ್ ದೀಸ್ ವೆತಾಂವೆತಾಂ—ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ಚಾಲು ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಚೆ ಸಬ್ದ್ ತಾಂತುಂ ಮೆಳೊನ್—ಮುಳಾಥಾವ್ನ್ ತಿಚ್ಯೆ ಫಾಂಟೆ ಉಬ್ಜಾತಾತ್: ಹೆಂ ಸಂಯ್ಬಿಕ್ ನಿಯಮ್. ಹಾಂಚೆಪಯ್ಕಿ ಮೂಳ್‌ಭಾಸ್ ಖಂಯ್ಚಿ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲಿ ಖಂಯ್ಚಿ ಮ್ಹಣ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ: ಹೆಂಚ್ ಭಾಶಾ

खंयच्चि म्हण सोदुन काडचें; हेंच भाशाविज्ञानाचें मुख्य तत्व । अशें, कोंक्णी आनी मराठि भासां मधें प्राचीन भास खंयच्चि म्हण सोदुन काडचोच ह्या लेखनाचो उद्देश ।

(चालु आसा)

श्री बस्ति पुंडलीक वेंकटेश णेणाई हांणि बरयिल्ल्या "कोंकणी मत्तु मराठि अिवुगळ तुलनात्मक विमर्शे मत्त सारस्वत ब्राह्मणर प्राचीन इतिहास" म्हळ्ळया पुस्तकाच्या आधारान)

–आल्बन कास्तेलिन

ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆಂ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವ. ಅಶೆಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸಾಂ ಮಧೆಂ ಪ್ರಾಚೀನ್ ಭಾಸ್ ಖಂಯ್ಚಿ ಮ್ಹಣ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ಚೊಚ್ ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಚೊ ಉದ್ದೇಶ್. [ಚಾಲು ಆಸಾ].

ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ಪುಂಡಲೀಕ ವೆಂಕಟೇಶ ಶೆಣಾಈ ಹಾಂಣಿಂ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ "ಕೊಂಕಣಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಇವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್.]

—ಆಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್

—oo—

चुटुकां

काळभाणेच्या कुपां मधल्यान
झगलाण्याचि तलवारे शिर
घडघडयाच्ये फुटण्णे पाटल्यान
पाव्सा रायाचो
दुखां शिंवर!

पुन्वे रात्रि
मोळभाक पळे
मोडांक देखोन
चंद्र लिप्ता
तीं धांव्तेच
हळू तिळुन
आपुर्बायेन
हो हास्ता!

–वल्ली, वग्ग

ಚುಟುಕಾಂ

ಕಾಳ್ಭಾಣೆಚ್ಯಾ ಕುಪಾಂ ಮಧ್ಲ್ಯಾನ್
ಝುಗ್ಲಾಣ್ಯಾಚಿ ತಲ್ವಾರೇಂ ಶಿರ್
ಘಡ್ಘಡ್ಯಾಚ್ಯೆ ಫುಟವ್ಣೇಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್
ಪಾವ್ಸಾ ರಾಯಾಚೊ
ದುಖಾಂ ಶಿಂವರ್ !

ಪುನ್ವೆಂ ರಾತ್ರಿ
ಮೊಳ್ಭಾಕ್ ಪಳೆ
ಮೊಡಾಂಕ್ ದೆಖೊನ್
ಚೆಂದ್ರ್ ಲಿಪ್ತಾ
ತೀಂ ಧಾಂವ್ತೆಚ್
ಹಳೊ ತಿಳುನ್
ಆಪುರ್ಬಾಯೆನ್
ಹೊ ಹಾಸ್ತಾ !

—ವಲ್ಲಿ, ವಗ್ಗ

—oo—

जेजुच्ये सभेचो आंजेलो माफेयि

कोंक्णी भाषेचि सेवा कर्न कोंक्णीचो दिवो जळयित्त दवरुंक वावुरलेल्या पुर्विल्या व्यक्ति पयकि परगांवां थाव्न भारताक शुभ वर्तमान पर्गटुंक आयिल्ले याजक आसात। हांचे पयकि जेजुच्ये सभेचो मानादिक आंजेलो माफेयि बाप अेक्लो। आंजेलोचि भासांचि जाण्वाय कसि वाडलि आनी खंयचा मनोभावान ताणे कोंक्णीचि सेवा केलि म्हण सम्जोंच्याक ताचा जिविता विष्यांत थोडि माहेत जोडचि गर्ज।

आल्प्स पर्वताच्या फाल्त्यांत पिंझोलो म्हळ्ळेकडेन १८४४ नवेंबर १२ तारिकेर आंजेलो माफेयि जन्मल्लो। त्या काळार हो गांव ओस्ट्रिया राज्यांत आस्ल्लो तरयी पयल्या महा झुजा उप्रांत इटलि राज्याचो बांटो जांव्क पाव्लो। थोडो काळ दक्षिण ओस्ट्रिया आनी थोडो काळ उत्तर इटलिचो भाग जाव्न आस्लिलि हि गडिसुवात इतालियन तशें जर्मन कुटमांचें वस्तेस्थान जाव्नास्लिलि। ह्या प्रदेशांत इतालियन आनी जर्मन–ह्यो दोनुयी भासो उलयताले। माफेयि नांवाच्या इतालियन कुटमांत आंजेलो जल्मलो तरयी ल्हानपणि थाव्न जर्मन आनी इतालियन भासो शिक्लो। जसें मंग्ळुर्चे क्रीस्तांव लानपणींच कोंक्णी, कन्नड आनी तुळु भासो शिकोन उप्रांत दुसरि खंचियी भास जाल्यारयी वेग्गींच जिकुन धर्तात तशें आंजेलो माफेयिक भासांचि ओळक ल्हानपणींच जालि।

विद्याभ्यासाक नांवाडल्लया ट्रेंट गावांत आपलें शिकाप जातच्च, याजक जांव्चा उद्देशान रोमांत आस्चा ग्रेगोरियन विश्वविद्यालयांत तत्वज्ञान आनी देवशास्त्र तो शिक्लो। माफेयिच्या काळार असलें शिकाप लातिन भाषेन करुंक जाय आस्ल्लें आनी देवशास्त्राचा शिक्पाक ग्रीक आनी हिब्रु भासांचि जाण्वाय गर्ज आस्लिलि। ह्या वर्वीं आपल्या २७ वर्सांच्ये प्रायेर याजकपणाचि दीक्षा ताका मेळतास्ताना, आंजेलो माफेयि पांच भासांनि प्रवीण जांव्क पाव्लो। आपल्या स्वाभाविक देण्यांचो आनी द्रड मनाच्या प्रयतनाचो फळ जाव्न पिअेच. डि. आनी डि. डि. सनद्यो ताणे आप्णायल्यो।

याजक जाव्न थोडयाच महिन्यांनि, आंजेलो जेजुच्ये सभेंत प्रवेश जाल्लो। उपरांत दोन वर्सांनि आपल्यो पयल्यो आंगवण्यो कर्तांना फ्रान्सिस सावेर म्हळ्ळें चडित नांवयी ताणे घेतलें।

उप्रांत अगळेंउणे पांच वर्सां ब्रिक्सेन आनी स्कूटरि म्हळ्ळेकडेन जेजुच्ये सभेचा आडळते खाल आसल्ल्या कोलेजिंनि चरित्रा, गणित, तत्वशास्त्र आनी देवशास्त्र ताणे शिकयलें। ब्रिक्सेन शहर आपल्या जन्माच्या प्रांतांतच्च आस्ल्लें; पुण स्कूटरि, आल्बेनिया गांवाचि सुवात। त्या काळार, स्कूटरिंत आस्ल्ये जेजुच्ये सभेच्ये कोलेजींत इतालियन भाषेंत शिकाप चल्तालें जाल्यारयी, आसपासच्या लोकान उलंवचि भास आल्बेनियन जाव्नास्लिलि। ग्रीक भास उलंव्चो लोकयी थंयसर जियेतालो। लोकाक बरेपण करचा मनोभावान याजक जाल्लो आंजेलो माफेयि आल्बेनियन भासयी शिकलो म्हण पात्येव्येत।

१८७८ इस्वेंत लियांव तेराव्या पापसायबान, मंगळूर आनी मलबार धर्मक्षेत्राचि जवाब्दारि कार्मेलितां थाव्न जेजुवितांक वरगायलि आनी जेजुच्ये सभेचा वेनिस प्रांतान हें धर्मक्षेत्र आपलें करून घेतलें। १८७८ नवेंबर

२७ तारिकेर जेजुच्य सभेंचा तेगां पुर्वितां आनी दोगां धर्मबंधु संगि आंजेलो माफेयि वेनिस प्रांत्या (नेपल्स बंद्रा) थाव्न भायर सरोन, तार्वार पयण कर्न बोंबय पाव्लो। थंयसर जर्मन प्रांताचे दोग जेज्वित पुर्वित तांचे संगि मेळ्ळे आनी हे आटयी जण गोंयां पाव्ले। मंग्ळूराक विगार आपोस्तलीक जाव्न नेमक जाल्लो मो।। निकोलस पागानि गोंयांत तांच्या सांगाता मेळतच्च, हे नोव जण गोंया बंद्रा थाव्न तार्वार पयण कर्न १८७८ दसेंबर ३१ तारिकेर मंग्ळूर बंद्राक पाव्ले।

मंग्ळूर्चा क्रिस्तांवांचि मायभास कोंकणी जाल्यारयी विद्याभ्यास जोडल्ले इंग्लेज उलयताले। आंजेलो माफेयिक ह्यो दोनुयी भासो नव्यो तरुयी ताण त्यो शिकोंक आरंभ केल्यो। स महिन्यां भितर आसपासच्या फिर्गजांक भेटो दीव्न कोंक्णींत प्रसंग दींव्क तो लागलो। देड वर्स संपचे भितर आपणाबरिच्च पर्गांवाथाव्न आयिल्ल्या याजकांक आधार दिव्चा उद्देशान कोंक्णी व्याकरण आनी इंग्लीष-कोंक्णी, कोंक्णी-इंग्लीष शब्दकोश ताणे बरंव्क धरलो

मंग्ळुर पाव्तच १८७९ जनेर २२ तारिकेर सां जुजेच्या सेमिनरिचो प्राद्यापक आनी व्हडिल जाव्न ताका नेम्लो। ह्या काळार जेजुच्ये सभेंत नवेच्च घेतल्ल्या तर्नाटयांच्ये तर्बेतिचि जवाब्दारियी ताचेरच सोडलि। हाचे भायर पुर्सत मेळल्ल्या वेळार लाग्सार आसल्ल्या देव्हाळांनि तो वावुर्तालो, शेर्मांव सांग्तालो आनी शिकोण दितालो। भाषेचें विद्वत्त ताचें विशेस देणें। आपल्या सर्व राटावळि मधें कोंक्णी व्याकरण आनी शब्दकोश ताणे बरंव्क धरलि। ताचें, व्याकरण १८८२ इस्वेंत आनी शब्दकोश १८८३ इस्वेंत मद्रास सरकारान आपल्या खर्चार पर्गट केलिं।

माफेयि बापाचि जाण्वाय विशेस म्हण ह्या वेळार ताचि ओळक आसल्ले सांग्ताले। खंयचेय भाषेच्या सब्दांचि पट्टि अेक पाव्टि वाचल्यार पुरो, ते सब्द उग्डास दवर्न आनि विविध थरान गुंतुन उलोंव्क तो सक्तालो। तीन चार मिनुटांच्ये तयाराये उप्रांत घंटोभर सुडाळ उत्रांनि शेर्मांव सांग्चें आपलें देणें देवाचेंच बेसांव म्हण माफेयिच म्हण्तालो। कोंक्णी भाषेचो नाद इतालियन भाषेचा नादाबरि; कोंकणीचें व्याकरण लातीन भाषेचा व्याकरणाक सरि करयेत; कोंक्णी भास इतालियन, जर्मन, ग्रीक भासांबरि इंडो-आर्य भास–ह्या सर्व कारणां र्वीं माफेयि बापाक कोंक्णी शिकोंक आनी कोंक्णी व्याकरण आनि शब्दकोश बरोंव्क सुलभ जालें म्हण्येत। तरुयी तो भासांचो विद्वांस म्हण रूजु जाता।

१८८८ इस्वेंत मंग्ळुरच्ये सां लुविस कोलेजिंत चरित्रेचो प्राद्यापक म्हण माफेयि बापाक नेम्लो। १८९१ इस्वेंत कोलेजिचो प्रिन्सिपाल आनी थोड्या महिन्यां बितर ताका रेक्टरयी केलो। १८९६ इसवि पर्यांत कोलेजिचो रेक्टर आनी १८९८ पर्यांत प्रिन्सिपाल कसो तो वावुर्लो। इतल्या जवाब्दारेच्या कामां मदें कोंक्णी भाषेचि सेवा, माफेयि बापान मुंदरुन वेलि। कुम्सारां आयकोंक सलिस जांव्चेखातीर "याजकाचो कोंक्णी सांगाति (Confessor's konkani vade-mecum) म्हळिळ ३८ पानांचि पुस्तिका १८९१ इस्वेंत ताणे पर्गट केलि। चड करून कुम्सारांत सांग्चिं पातकां, दिव्चि शिकोण, प्राचित अित्यादि कोंक्णींत बरोव्न तांचो अर्थ इंग्लीष भाषेन ह्ये पुस्तिकांत दिला।

आण्णें १८८२ इस्वेंत प्रगटलेलें व्याकरण ताकतीन बरयिल्लें देकुन, १८९२ इस्वेंत मोटवें आनी चड उत्तीम मांडावळिचें आनींक अेक व्याकरण ताणे उज्वाडाक डाडलें। माफेयि बापाचिं च्यार कोंक्णी पुस्तकां आज आम्कां पळेंव्क मेळतात। हांचि नांवा अशिं आसात:

1. A Konkani Grammar by Angelus Francis Xavier Maffei of the Society of Jesus, Mangalore, 1882.

2. An English-Konkani Dictionary by Angelus Francis Xavier Maffei of the Society of Jesus, Mangalore, 1883.

3. The Confessor's Konkani Vade-Mecum by A.F.X. Maffei, S.J., Mangalore, 1891.

4. Konkni Ranantlo Sobit Sundor Talo or A sweet voice from the Konkani Desert by A.F.X. Maffei, S.J., Mangalore, 1892.

ह्या पुस्तकां शिवाय माफेयि बापान, जेजु क्रीस्ताच्या पाशांवाचि कथा, सां फ्रान्सीस सावेरान दिल्लो क्रीस्तांव समोडतिच्या सतांचो विवर, इत्यादि हेर ल्हान कडतिल्योयि बरयल्यात । पुण हीं पुस्तकां आतां पळेंव्क मेळनांत ।

कोंक्णी, द्राविड वर्गाचि भास नहीं, आर्यवर्गाचि; कोंक्णी, संस्कृत भाषे थाव्न देंवल्लि अेक स्वतंत्र भास? ती मराठिचें अेक विकार रूप व मराठिचि भयण भास? हो वाद चल्तालो । असलो वाद चल्तास्ताना, माफेयि बापान हेर भासांच्या अध्ययनाविं आर्प्णें केल्ल्या संशोधनाचो फळ जाव्न, कोंक्णी, संस्कृता थाव्न देंवोन आयिल्लि अेक स्वतंत्र भास म्हण दाकोव्न दिल्लें ।

१९४८ इस्वेंत उज्वाडाक हाडल्ल्या Case for the Linguistic Province of Konkani with Bombay city as capital by George Moraes, M.A.,—ह्या कडतिलेंत कोंक्णी भाषेंत उण्यार १९ व्याकरणां आनी २४ वाक्सऱ्यो आसात म्हण आमीं वाच्तांव । पुण कोंक्णी भाषेंत गोंयचि, उत्तर कन्नडाचि, दक्षिण कन्नडाचि अश्यो वेगवेगळयो थरा आसात । मंगळुर्चा क्रीस्तावांनि उलंव्च्ये कोंक्णी भाषेक व्याकरण आनी शब्दकोश माफेयि बापान बरयिल्लि तींच पयलिं । हेर व्याकरणां आनी शब्दकोशां थाव्न आप्णाक सहाय मेळोंक ना; बगर लोकान उलयिल्लें आयकोन आनि उत्रांच्या प्रयोगाचि परिक्षा करून आपलें व्याकरण आनी शब्दकोश बरयिला म्हण तो म्हण्तालो । माफेयि बापाचिं हीं पुस्तकां आदल्या काळार मात्र नहीं बगर आतांचा दिसांनि पर्यांत अमलिक पुस्ताकां जाव्न उरल्यांत ।

माफेयि बापान कन्नड, तुळु, मलयाळं, तमिळ आनी संस्कृत भासांवेंयी अध्ययन केल्लें । तुळु शब्दकोश ताणे बरोंव्क धरल्लो जाल्यारयी "इ" अक्षर मेरेन मात्र तो पावल्लो ।

चरित्रेचो प्राध्यापक कसो तो वावुर्लो मात्र न्हय बगर चारित्रीक संशोधन सय्त ताणे चलयलें । वास्को द गामा भारताच्या कोझिकोड (क्यालिकट) थाव्न धा मय्लां पय्शिल्या कोल्लाम बंद्राक पावल्ल्या चवत्या शताब्दे संदर्भीं, अेक लेखन ताणे पर्गट केलें जाल्यारयी, ताचा संशोधनाचो अधिक व्हड वांटो हात–बर्पींच उर्लो । कोलेज प्राध्यापकाच्या हुद्दयाथाव्न निवृत्त जातच १८९८ दसेंबरांत मंगळुर थाव्न ४० मय्लां पय्स घाटामुळांत कासरगोडलागिं नेल्लिकुंज म्हळ्ळये अेक्ये दुर्बळये हळ्ळेक वचोन अेका परन्या कोडक्यांत बिडार कर्न वाऱ्या–बोताचि, हिंवा-पाव्साचि, जळारि–मसांचि आनी कष्टां-पिडेचि इजा सोसुन, आपले निमाणे दीस त्या हळ्ळेच्या लोकाचि सेवा कर्चांत ताणे खर्चिले । जायित्या ल्हान आनी व्हड आड्कळि मधें थिरायेन आनी धीरान तो वावुर्लो । आपल्ये भलायकेचि जतन घेनातल्लेवविं जाव्प्रेत थंय पावल्ल्या थोडयाच तेंपान म्हळयार १८९९ मे महिन्याचे ३१ तारिकेर तो अंतर्लो ।

चारित्रीक महत्वाचे प्रदेश कन्नड नाडांत सबार आसात । आंजेलो माफेयिन ह्या प्रदेशांचें संदर्शन कर्न सबार चारित्रिक सोद्नां चलयलिं आनी आपल्या संशोधना वविं खूप माहेत आप्णायलि । केनराचि चरित्रा बरंव्च्या खातीर जायती साहेत ताणे जमो केल्लि । ताणे सोडल्ल्या १५२२ हात बर्पांचा पानांचा आधारान The Mangalore Magazine म्हळ्ळे पत्रिकेंत Places of Interest in South Kanara म्हळ्ळ्या नांवाखाल सबार लेखनां पर्गट जालिं । ह्याच्च हात बर्पांच्या आधारान श्री जेरोम सल्दान्हान Outlines of the History of Canara म्हळ्ळें लेखन बरयिल्लें । मानदिक मूवर बापान History of the Diocese of Mangalore म्हळ्ळो ग्रंथ बरयताना चडावत साहेत माफेयि बापाच्या हात-बर्पां थाव्न काडल्लि ।

माफेयि बापान केल्लि कोंक्णी भाषेचि सेवा, चरित्रेचें संशोधन आनी विद्याभ्यासांत ताचो अन्भोग मानुन १८९५ इस्वेंत मद्रास विश्वविद्यालयाचा आडळते मंडळाचो सांदो (Fellow of the University of Madras) ताका नेम्लो। थोडचाच तेंपान बि. अे. आनी अेम. अे. परिक्षांक चरित्रेचो परीक्षक (Examiner) आनी उप्रांत चरित्रेचो आनी लातिन, जर्मन आनी ग्रीक भासांच्ये शिक्पा समिति (Board of Studies) चो वांगडि ताका नेम्लो ।

पन्नास आनी पांच वर्सां संपच्ये पयलेंच माफेयि बाप अंतर्लो। चरित्रेचो विद्वांस तो। भासांच्या शिक्पांत ताचें देणें विशेस। जेजु क्रीस्ताचि सेवा करुंक मंग्ळुर पावल्ल्या माफेयि बापान कोंक्णी भाषेचो मोग आनी तिचि सेवा करून, कोंक्णीचो दिवो जळव्न दवरूंक कुमक केलि। ताच्या निस्वार्थी सेवे आनी बऱ्या मनापासत सर्व कोंक्णी लोकान ताचो उप्कार आटंव्क फावो ।

जे. स. रूपर्ट रोजारियो

——o——

Statement of Ownership and other particulars about the Journal "AMAR KONKANI".

Form IV

1.	Place of Publication	..	**Mangalore**
2.	Periodicity of its Publication	..	**Half Yearly**
3.	Printer's Name	..	**Sri. V. Dinker Kamath**
	Nationality	..	**Indian**
	Address	..	**Sharada Press, Maroli, Mangalore — 575 005**
4.	Publisher's Name	..	**Rev. Leo D'Souza, S. J.,**
	Nationality	..	**Indian**
	Address	..	**St. Aloysius College, Mangalore — 575 003**
5.	Editor's Name	..	**Sri. V.J.P. Saldanha**
	Nationality	..	**Indian**
	Address	..	**Lower Bendur, Mangalore — 575 002**
6.	Name and address of Individuals who own the Journal and partners or share holders holding more than one percent of the total capital:	}	**Rev. Leo D'Souza, S.J.**

I, Leo D'Souza, S. J., hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Mangalore,
30—7—1981

Sd. **Leo D'Souza, S.J.**
(Signature of the Publisher)

पिंजकर काळीज | ಪಿಂಜ್ಕರ್ ಕಾಳಿಜ್

रागान तुवें
अुतरांच्या भाल्यान
काळीज म्हजें
सारखेंच शिंदलें
आतां कित्याक
मोगा सुअेन
अुम्याच्या सुतान
तें शिवताय ?
घाय धांपत
माअ् अुरतली
खुणा कशी
तुज्या गर्वाची
ह्या म्हज्या
पिंजकर काळजाचेर.

—प्रताप नायक

ರಾಗಾನ್ ತುಂವೆಂ
ಉತರಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಲ್ಯಾನ್
ಕಾಳಿಜ್ ಮ್ಹಜೆಂ
ಸಾರ್ಕೆಂಚ್ ಶಿಂದಲೆಂ
ಆತಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್
ಮೊಗಾ ಸುಯೆನ್
ಉಮ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸುತಾನ್
ತೆಂ ಶಿಂವತಾಯ್?
ಘಾಯ್ ಧಾಂಪತ್
ಮಾಉ ಉರತಲಿ
ಖುಣಾ ಕಶಿ
ತುಜ್ಯಾ ಗರ್ವಾಚಿ
ಹ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ
ಪಿಂಜ್ಕರ್ ಕಾಳ್ಜಾಚೆರ್.

ಪ್ರತಾಪ್ ನಾಯಕ್.

—×—

चलियेचें मागणें | ಚಲಿಯೆಚೆಂ ಮಾಗ್ಣೆಂ

सोभाय तुजि
म्हज्या पोल्यांक
तुजो रंगरे
वोंटांक म्हज्या
पर्मळ तुजो
म्हज्ये कुडिक
दीरे मोगा
गुलोब राया!

—वल्ली, वग्ग

ಸೊಭಾಯ್ ತುಜಿ
ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪೊಲ್ಯಾಂಕ್
ತುಜೊ ರಂಗ್‌ರೇ
ವೊಂಟಾಂಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ
ಪರ್ಮಳ್ ತುಜೊ
ಮ್ಹಜ್ಯೆ ಕುಡಿಕ್
ದಿರೇ ಮೊಗಾ
ಗುಲೊಬ್ ರಾಯಾ!

—ವಲ್ಲಿ. ವಗ್ಗ

—×—

पुर्विलया पाद्रिंचो कोंकणी अभ्यास

अितालियान जेजुयित पाद्री अिगनाझिय् आरकामॉनि (१६१५-१६८३), बाणावली, साश्टी, गोंय हांगाचे भागेवंत् जुआंव बापतिस्त अिगरजेचो विगार हांणीं अेक लांब सुमार १२,००० अुतरांचो वाको (report) बरोवन १६६४ त आपल्या रोमाच्या सर्व व्हडिलाक साश्टी प्रांताच्या क्रिस्तांवपणावयर पूर्ण माहीत दिली; हो लातीं भाशेंत बरयल्लो हस्तलेख (manuscript) रोमाच्या राश्ट्रिय ग्रंथलयांत आस. ताची भास फावोतितली बरी आस, आनी ताचे शैलीचेर लातीं प्रमाण लेखकांचो, भव करून सीसेरू हाचो प्रभाव पडला. सुमानाचे आनी महिन्याचे दीस रोमी पंचांगा प्रमाणे दाखयल्यात, पण महत्वाच्या घडितांक परयांत तारिख लांवक ना. आनी ह्या खातीर ताचें अितिहासीक मोल दवेना ।

जिनसांवार आनी अपूर्व परिचया शिवाय, १६ व्या आनी १७ व्या शेकडयांत जेजुयित प्रचारकांक कोकणी भास शिकपाची, कित्याक गरज पडली आनी ती ताणीं कशी भागयली, हाचे वयर तो दाखलो अील्लो नवो अुजवाड घालता । हरशें, जेजुयित संस्थेच्या नेमां प्रमाणें, जे जे देसांत तिचे वांगडी वावुरतात थंयची देशी भास शिकुंक जाय, जशें ते भारताच्यो अनेक भासो शिकले; पण गोंय अर्ध शेकडो वयर फिरंग्यांच्या हातांत पडल्या उपरांत परयांत, कोंकणी शिकुंक तांणी यत्न करूंक ना, कारण गोंयचे खेरीत परिस्थिति खातीर क्रिस्ती भावार्थाचे जारूळ गरजांक पुर्तुगेज भास पुरो आसली ।

आफोंसु द् आलबुकॅर्क बेगीनच गोंयच्या लोकांचें वरतें ज्ञान समजलो आनी क्रिस्ती धर्माक बाटच्या

ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿಂಚೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಭ್ಯಾಸ್

ಇತಾಲಿಯಾನ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿ ಇಗ್ನಾಝಿಯು ಆರ್ಕಾಮೊನಿ [೧೬೧೫–೧೬೮೩], ಬಾಣಾವ್ಲಿ, ಸಾಶ್ಟಿ, ಗೊಂಯ್ ಹಾಂಗಾಚೆ ಭಾಗೆವಂತ್ ಜುಆಂವ್ ಬಾಪ್ತಿಸ್ತ್ ಇಗರ್ಜೆಚೊ ವಿಗಾರ್ ಹಾಂಣೆಂ ಏಕ್ ಲಾಂಬ್ ಸುಮಾರ್ ೧೨,೦೦೦ ಉತ್ರಾಂಚೊ ವಾಕೊ (report) ಬರೊವ್ನ್ ೧೬೬೪ ತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರೊಮಾಚಾ ಸರ್ವ್ [ಶ್ರೇಷ್ಟ್] ವ್ಹಡಿಲಾಕ್ ಸಾಶ್ಟಿ ಪ್ರಾಂತಾಚ್ಯಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣಾವಯ್ರ್ ಪೂರ್ಣ್ ಮಾಹಿತ್ ದಿಲಿ: ಹೊ ಲಾತಿಂ ಭಾಶೆಂತ್ ಬರಯ್‌ಲ್ಲೊ ಹಸ್ತ್‌ಲೇಖ್ (manuscript) ರೊಮಾಚ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಾಂತ್ ಆಸಾ. ತಾಚಿ ಭಾಸ್ ಫಾವೊ ತಿತ್ಲಿ ಬರಿ ಆಸಾ, ಆನಿ ತಾಚೆ ಶೈಲಿಚೆರ್ ಲಾತಿಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ಲಿಖಿಕಾಂಚೊ, ಭವ್ ಕರುನ್ ಸಿಸೆರು (Cicero) ಹಾಚೊ, ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲಾ. ಸುಮಾನಾಚೆ ಆನಿ ಮಹಿನ್ಯಾಚೆ ದೀಸ್ ರೊಮಿ ಪಂಚಾಂಗಾ ಪ್ರಮಾಣೆಂ ದಾಖಯ್ಲ್ಯಾತ್, ಪಣ್ ಮಹತ್ವಾಚ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂಕ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ತಾರಿಖ್ ಲಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಚೆಂ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಮೊಲ್ ದೆಂವ್ನಾ.

ಜಿನ್ಸಾಂವಾರ್ ಆನಿ ಅಪೂರ್ವ್ ಪರಿಚಯಾ ಶಿವಾಯ್ ೧೬ವ್ಯಾ ಆನಿ ೧೭ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪ್ರಚಾರಕಾಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕ್ಪಾಚಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗರಜ್ ಪಡ್ಲಿ ಆನಿ ತಿ ತಾಣೆಂ ಕಶಿ ಭಾಗಯ್ಲಿ, ಹಾಚೆವಯ್ರ್ ತೊ ದಾಖ್ಲೊ ಇಲ್ಲೊ ನವೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ಘಾಲ್ತಾ. ಹರ್ಶೆಂ, ಜೆಜ್ವಿತ್ ಸಂಸ್ಥೆಚ್ಯಾ ನೆಮಾಂ ಪ್ರಮಾಣೆಂ ಜೆ ಜೆ ದೆಸಾಂತ್ ತಿಚೆ ವಾಂಗ್ಡಿ ವಾವ್ರುರ್ತಾತ್ ಥಂಯ್ಚಿ ದೆಶಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಜಶೆಂ ತೆ ಭಾರತಾಚ್ಯೊ ಅನೇಕ್ ಭಾಸೊ ಶಿಕ್ಲೆ; ಪಣ್ ಗೊಂಯ್ ಅರ್ಧ್ ಶೆಕ್ಡೊವಯ್ರ್ ಫಿಂಗ್ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪರ್ಯಾಂತ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕುಂಕ್ ತಾಂಣೆಂ ಯತ್ನ್ ಕರುಂಕ್ ನಾ, ಕಾರಣ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಖೆರಿತ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಖಾತಿರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಭಾವಾರ್ಥಾಚೆ ಜಾರುಳ್ ಗರ್ಜಾಂಕ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಸ್ ಪುರೊ ಆಸ್ಲಿ.

ಆಫೊನ್ಸು ದ್ ಆಲ್ಬುಕೆರ್ಕ್ ಬೆಗೀಂಚ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೆಂ ವರ್ತೆಂ ಜ್ಞಾನ್ ಸಮ್ಜಲೊ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಿ

आदींच, आपल्या राजकारभारांत तांकां नेमले आनी फिरंगी भास शिकुंक शाळो घातल्यो; त्या करवीं अनेक गोंयकार खेरीतपणान करमळी गांवचे बामण, बेश बरी पुर्तुगेज शिकले, आनी ते गणितांत समर्थ आसले देखुन, अुंच उद्धे तांकां फावो जाले। १५४१ त गोंय नगरांत पवित्र भावार्थाचो मठ (Seminary of Holy Faith) स्थापलो, आनी तो, भाग। फ्रांसिश्क शावियेर १५४२ त आयल्या अुपरांत, १५४३ त जेजुयित संस्थेच्या ताब्यांत केलो आनी भाग। पावलाचें विद्यालय (College of St Paul) हें नांव दिलें; त्या विद्यालयांत पुर्तुगेज भाशेची मुळावी शाळा रचली, आनी तातुंत क्रिस्ती आनी अक्रिस्ती गोंयचीं भुरगीं फिरंगी भास शिकुंक लागलीं; हे मुलकी भुरगे फुडाराक परकी धर्मप्रचारकांक फिरंगी भाशेंतल्यान कोंकणी शिकुंक भव अुपयोगाक पडपाचे आसले। सद्धाक पाद्रिंक देशी भाशेची जबरशी गरज नासली, कारण बातिजमाचो संस्कार फिरंगी भाशेंतल्यान दिताले; मागणीं, गायनां आनी दतन फिरंगी भाशेन पाठ करूंक लायताले, आनी तेच भाशेन प्रवचन (Sermon) आनी सगलो धर्मीक व्यहार करताले, आनी मागीर ताची समजणी पुर्तुगेज शिकलले मुलकी दुभाशी (interpreter) कोंकणींतल्यान दिताले।

पण अेक वेळ आयलो जेदळां आपले संस्कृत यादनिकेंत फुडें चांट मारपाक, त्या परवयां पाद्रिंक, कोंकणी भाशे शिवाय, दुसरो अुपाय नासलो। म्हणज पापउचाराचो संस्कार (Sacrament of confession) दुभाशा उदेशीं पुरोंवक जायना, पण पापअुचारतल्याचे (penitent) भाशेंतुच करचें पडटा। असल्या प्रसंगांत जेजुयित पाद्रिंचेर कोंकणी शिकपाची पाळी आयली। ही गोश्ट १५६० च्या सुमाराक वर्तली (Occurred). ह्याच वर्सा जेजुयित पाद्री धर्म-प्रकाशा खातीर साश्टींत प्रवेसले, आनी, प्रि. आरकामॉनि सांगता, अुत्तरे वाटेन सांकवाळ नांवाच्या खेडयांत

ಧರ್ಮಾಕ್ ಬಾಟ್ಲ್ಯಾ, ಆದಿಂಚ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್ ಕಾರ್ಭಾರಾಂತ್ ತಾಂಕಾಂ ನೆಮ್ಲೆ ಆನಿ ಫಿರ್ಗಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಶಾಳೊ ಘಾತ್ಲ್ಯೊ; ಹ್ಯಾ ಕರ್ವಿಂ ಅನೇಕ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಖೆರಿತ್ಪಣಾನ್ ಕರ್ಮಳಿ ಗಾಂವ್ಚೆ ಬಾಮಣ್, ಬೇಶ್ ಬರಿ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಶಿಕ್ಲೆ, ಆನಿ ತೆ ಗಣಿತಾಂತ್ ಸಮರ್ಥ್ ಆಸ್ಲೆ ದೆಖುನ್, ಉಂಚ್ ಉದ್ದೆ ತಾಂಕಾಂ ಫಾವೊ ಜಾಲೆ. ೧೫೪೧ ತ್ ಗೊಂಯ್ ನಗರಾಂತ್ ಪವಿತ್ರ್ ಭಾವಾರ್ಥಾಚೊ ಮಠ್ (Seminary of Holy Faith) ಸ್ಥಾಪ್ಲೊ, ಆನಿ ತೊ ಭಾಗೆವಂತ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ್ ೧೫೪೨ತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ೧೫೪೩ತ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಸಂಸ್ಥೆಚ್ಯಾ ತಾಬ್ಯಾಂತ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಭಾಗೆವಂತ್ ಪಾವ್ಲಾಚೆಂ ವಿದ್ಯಾಲಯ್ (College of St. Paul) ಹೆಂ ನಾಂವ್ ದಿಲೆಂ; ಹ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಶೆಚಿ ಮುಳಾವಿ ಶಾಳಾ ರಚ್ಲಿ, ಆನಿ ತಾಂತುಂತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಆನಿ ಅಕ್ರಿಸ್ತಿ ಗೊಂಯ್ಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ ಫಿರ್ಗಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ; ಹೆ ಮುಲ್ಕಿ ಭುರ್ಗೆ ಫುಡಾರಾಕ್ ಪರ್ಕಿ ಧರ್ಮ್ ಪ್ರಚಾರಕಾಂಕ್ ಫಿರ್ಗಿ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕೊಂಕ್ ಭವ್ ಉಪಯೋಗಾಕ್ ಪಡಪಾಚೆ ಆಸ್ಲೆ. ಸದ್ಯಾಕ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ದೆಶಿ ಭಾಶೆಚಿ ಜಬರ್ಶಿ ಗರಜ್ ನಾಸ್ಲಿ, ಕಾರಣ್ ಬಾತಿಜ್ಮಾಚೊ ಸಂಸ್ಕಾರ್ ಫಿರ್ಗಿ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ದಿತಾಲೆ; ಮಾಗ್ಣಿಂ, ಗಾಯನಾಂ ಆನಿ ದೊತರ್ನ್ ಫಿರ್ಗಿ ಭಾಶೆನ್ ಪಾಠ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಯ್ತಾಲೆ, ಆನಿ ತೇಂಚ್ ಭಾಶೆನ್ ಪ್ರವಚನ್ (Sermon) ಆನಿ ಸಗ್ಳೊ ವ್ಯಹಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ, ಆನಿ ಮಾಗಿರ್ ತಾಚಿ ಸಮ್ಜಣಿ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಶಿಕ್ಲೆಲೆ ಮುಲ್ಕಿ ದುಭಾಶಿ (interpreter) ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ದಿತಾಲೆ.

ಪಣ್ ಏಕ್ ವೇಳ್ ಆಯ್ಲೊ ಜೆದ್ಳಾಂ ಆಪ್ಲ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಯಾದ್ನಿಕೆಂತ್ ಫುಡೆಂ ಚಾಂಟ್ ಮಾರಪಾಕ್, ತ್ಯಾ ಪರ್ಕ್ಯಾಂ ಪಾದ್ರಿಂಕ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆ ಶಿವಾಯ್ ದುಸ್ರೊ ಉಪಾಯ್ ನಾಸ್ಲೊ. ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಪಾಪ್ ಉಚಾರಾಚೊ ಸಂಸ್ಕಾರ್ (Sacrament of Confession) ದುಭಾಶ್ಯಾ ಉದೆಶಿಂ ಪುರೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ನಾ, ಪಣ್ ಪಾಪ್ ಉಚಾರ್ತಲ್ಯಾಚೆ (penitent) ಭಾಶೆಂತುಚ್ ಕರ್ಚೆಂ ಪಡ್ಟಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಪ್ರಸಂಗಾಂತ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿಂಚೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ಪಾಚಿ ಪಾಳಿ ಆಯ್ಲಿ. ಹಿ ಗೋಶ್ಟ್ ೧೫೬೦-ಚ್ಯಾ ಸುಮಾರಾಕ್ ವರ್ತಲಿ (occurred). ಹ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿ ಧರ್ಮ್ ಪ್ರಕಾಶಾ ಖಾತಿರ್ ಸಾಶ್ಟಿಂತ್ ಪ್ರವೇಸಲೆ, ಆನಿ ಪಾದ್ರಿ ಆರ್ಕಾಮೊನಿ ಸಾಂಗ್ತಾ, ಉತ್ತರೇ ವಾಟೆನ್ ಸಾಂಕ್ವಾಳ್

संस्थेचें पयलें घर बांधतात (वाक्याचो अध्याव ४); त्या मागीर फाटाफाट तीन घरां स्थापतातः रायचुरा (Rachol), राय गांवचे व्हंयचे लागीं अेक भाग, जंय १५३५ त अेक किल्लो बांधून फिरंगी लोकाची वसणुक रावताली; मडगांवा (Margao), साश्टिच्या बामणांचो मुख्य गांव आनी सगळया प्रांताचो माज, जंय संस्थेचो व्हडील रावपाक मुख्य घर केलें; आनी ओर्ले (Orlim), चार्डयांचो मुख्य गांव (ibid).

आपल्या वावरांत येश मेळपाक देशी भास शिकची गरज म्हण पाद्रिक बेगीन समजुंक लागलें: "Colonis his erudiendis sive adjuvandis naturalis Patriae hujus terrae loquela requiritur", म्हणजे "आदिवाश्यांक शिकवण आनी सहकार दिवपाक ह्या देशाचे मुलकी भाशेची गरज" (अध्याव ५)। हे परीं १५६३ त अेक गोंयकार बामण भाग. पावलाचा विद्यालयांत देवशास्त्राचो विद्यार्थी हाच्या आधारान त्या विद्यालयांत कोंकणी शिकोवपाचे वर्ग सुरू केले; पण गोंय नगराचें वातावरण कोंकणीक अुपकाराक पडनासलें देखून, ही शाळा १५६५ त चोडण जुंव्यार (Island of Chorao) व्हेली; आनी हांगा अितली फुलली आनी फांकारली कि अनेक फिरंगी पाद्री शुद्ध आनी सरळ कोंकणींत प्रवचन करताले; अितल्या म्हणसर कोंकणी व्याकरण आनी शब्दकोश तयार जालीं, ज्या करवीं गोंया भाग. पावलांत परतुन १५७०त कोंकणी वर्ग करूंक लागले।

साश्टी ज्ञान आनी मोत खूब आसलीं; जेजुयित पाद्रिनी मडगांवां, (Margao) १५७४ त अेक विद्यालय स्थापलें आनी १५७५ त तातुंत कोंकणी शाळा रचली। संस्थेचे कांय पाद्रि आनी तरणे धर्मबंधु (brothers) देशी भास खोलायेन शिकुंक लागले। भावीं फिरंगी भाशेंत प्रवीण बामणांची मजत घेवन (Lusitana

ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಖೆಡ್ಯಾಂತ್ ಸಂಸ್ಥೆಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಘರ್ ಬಾಂಧ್ತಾತ್ [ವಾಕ್ಯಾಚೊ ಅಧ್ಯಾವ್ ೪]; ತ್ಯಾ ಮಾಗೀರ್ ಫಾಟಾಫಾಟ್ ತೀನ್ ಘರಾಂ ಸ್ಥಾಪ್ತಾತ್; ರಾಯ್‌ಚುರಾ (Rachol), ರಾಯ್ ಗಾಂವ್ಚೆ ನ್ಹಂಯ್ಚೆ ಲಾಗಿಂ ಏಕ್ ಭಾಗ್, ಜಂಯ್ ೧೫೩೫ತ್ ಏಕ್ ಕಿಲ್ಲೊ ಬಾಂಧೂನ್ ಫಿರಂಗಿ ಲೊಕಾಚಿ ವಸ್ಣುಕ್ ರಾವ್ತಾಲಿ; ಮಡ್ಗಾಂವಾ (Margao), ಸಾಶ್ಟಿಚ್ಯಾ ಬಾಮ್ಣಾಂಚೊ ಮುಖ್ಯ ಗಾಂವ್ ಆನಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರಾಂತಾಚೊ ಮಾಜ್, ಜಂಯ್ ಸಂಸ್ಥೆಚೊ ವ್ಹಡಿಲ್ ರಾವ್‌ಪಾಕ್ ಮುಖ್ಯ ಘರ್ ಕೆಲೆಂ; ಆನಿ ಒರ್ಲೆ (Orlim), ಚಾಡ್ಯಾಂಚೊ ಮುಖ್ಯ ಗಾಂವ್ (ibid).

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಯೆಶ್ ಮೆಳ್‌ಪಾಕ್ ದೆಶೀ ಭಾಸ್ ಶಿಕ್ಚಿ ಗರಜ್ ಮ್ಹಣ್ ಪಾದ್ರಿಂಕ್ ಬೆಗೀನ್ ಸಮ್ಜುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ: "Colonis his erudiendis sive adjuvandıs naturalis Patriae hujus terrae loquela requiritur" ಮ್ಹಣ್ಜೆ "ಆದಿವಾಶ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕವ್ಣ್ ಆನಿ ಸಹಕಾರ್ ದಿವ್‌ಪಾಕ್ ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಚೀ ಮುಲ್ಕೀ ಭಾಶೆಚಿ ಗರಜ್" [ಅಧ್ಯಾವ್ ೫]. ಹೇ ಪರಿಂ ೧೫೬೩ತ್ ಏಕ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಬಾಮಣ್ ಭಾಗೆವಂತ್ ಪಾವ್ಲಾಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ದೇವ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ತ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕೊವ್ಪಾಚೆ ವರ್ಗ್ ಸುರು ಕೆಲೆ; ಪಣ್ ಗೊಂಯ್ ನಗರಾಚೆಂ ವಾತಾವರಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡನಾಸ್ಲೆಂ ದೆಖೂನ್, ಹೀ ಶಾಳಾ ೧೫೬೫ತ್ ಚೊಡಣ್ ಜುಂವ್ಯಾರ್ (Island of chorao) ವ್ಹೆಲಿ; ಆನಿ ಹಾಂಗಾ ಇತ್ಲಿ ಫುಲ್ಲಿ ಆನಿ ಫಾಂಕಿವಂತ್ ಜಾಲಿ ಕಿ ಅನೇಕ್ ಫಿರಂಗಿ ಪಾದ್ರಿ ಶುದ್ಧ್ ಆನಿ ಸರಳ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಪ್ರವಚನ್ ಕರ್ತಾಲೆ; ಇತ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣಸರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಆನಿ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ ತಯಾರ್ ಜಾಲಿಂ, ಜ್ಯಾ ಕರ್ವಿಂ ಗೊಂಯಾ ಭಾಗೆವಂತ್ ಪಾವ್ಲಾಂತ್ ಪರ್ತುನ್ ೧೫೭೦ತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವರ್ಗ್ ಕರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಸಾಶ್ಟಿ ಜ್ಞಾನ್ ಆನಿ ಮೋತ್ ಖೂಬ್ ಆಸ್ಲಿಂ; ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಮಡ್ಗಾಂವಾಂ, (Margao) ೧೫೭೪ತ್ ಏಕ್ ವಿದ್ಯಾಲಯ್ ಸ್ಥಾಪ್ಲೆಂ ಆನಿ ೧೫೭೫ತ್ ತಾಂತುಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಾಳಾ ರಚ್ಲಿ. ಸಂಸ್ಥೆಚೆ ಕಾಂಯ್ ಪಾದ್ರಿ ಆನಿ ತರ್ಣೆ ಧರ್ಮ್‌ಬಂಧು (brothers) ದೆಶೀ ಭಾಸ್ ಖೊಲಾಯೆನ್ ಶಿಕುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ಭಾವಿಂ ಫಿರಂಗಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಬಾಮ್ಣಾಂಚಿ ಮಜತ್ ಘೆವ್ನ್ (Lusitana lingua periti Brachmanes);

lingua periti Brachmanes) मडगांवचें विद्यालय कोंकणी भाशेचें अभ्यास केंद्र जालें । पण मयरांचा धाडां खातीर हें विद्यालय १५८० त रायतूरच्या किल्ल्यांत व्हेलें; रायतूरचें विद्यालय (College of Rachol) साश्टी प्रांताचें मुख्य ठिकाण, आनी अभ्यासाचें आनी जाणवायेचें स्थान जावंक पावलें, जंय नवे जेजुयित पाद्रिनी दोन व तीन वर्सां देशी भास आनी तिची लिपी शिकची पडटा (ibid).

रायतुरच्या विद्यालयांत चापखाणो आसलो । थंय जेजुयित संस्थेचे व्हड कोंकणी विद्वान उत्पन्न जाले, जांचो अनुक्रम आरकामॉनि हाच्या हस्तलेखाची (अध्याव १६) माहीत जमोवन असो संक्षेपुयेता; १) टोमस स्टिफन्स् (१५४९-१६१९) जाणें रचलले ग्रंथ हे आसात: क्रिस्तपुराण (१६१६), मराठी ओवी, जांतुंत सगळेंजवळ क्रिस्ती पवित्र पुराण आटापलां, आनी मुलकी लोकांक चड करून अस्त्रयांक खूप आवडटा; Doutrina Christam म्हणजे क्रिस्ती धर्मीक मुमूर्त (१६२२), कोंकणी गद्य, "जी सर्व लोकांच्या हातांत खेळटा;" आनी Arte de Lingoa Canarim (१६४०) म्हणजे कोंकणी भाशेचें व्याकरण । २) दियोगु रिबेयरू (१५६०-१६३३): कोंकणी भाशेचो शब्दकोश (१६२६), दोन खंड; पेद्रु रिबादेनेर हांणीं बरयलली Flos Sanctorum हाचें कोंकणी भाशांतर; आनी कार्डिनल बेलार्मीन हाच्या सुमुर्तीच्या पुस्तकाचें कोंकणी प्रभाशण (interpretation), आदि । ३) अेतियॅन द् ला क्रुआ (१५७९-१६४३): भाग. पेद्रुचें पुराण (१६२९), मराठी कवन, जांतुंत हिन्दु देवशास्त्राचो विवेक केला । ४) आंतोंनियु द् सालदान्ञ (१५९८-१६६३), हो देशी भास अितले संपूर्णायेन शिकलो की गांवचो मुलकी दिसतालो, (indigena videretur), आनी कितलींच वरतीं पुस्तकां बरयलीं, पण तांतलें अेकच प्रकाशलें (भाग. आंतोनिची

ಮಡ್ಗಾಂವ್ಚೆಂ ವಿದ್ಯಾಲಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಜಾಲೆಂ. ಪಣ್ ಮಯ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಧಾಡಾಂ ಖಾತಿರ್ ಹೆಂ ವಿದ್ಯಾಲಯ್ ೧೫೮೦ತ್ ರಾಯ್‌ಚುರ್‌ಚ್ಯಾ ಕಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ವೆಲೆಂ; ರಾಯ್‌ಚುರ್‌ಚೆಂ ವಿದ್ಯಾಲಯ್ (College of Rachol) ಸಾಶ್ಟಿ ಪ್ರಾಂತಾಚೆಂ ಮುಖ್ಯ ಠಿಕಾಣ್, ಆನಿ ಅಭ್ಯಾಸಾಚೆಂ ಆನಿ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೆಂ, ಜಂಯ್ ನವ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ದೋನ್ ವ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ ದೆಶಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ತಿಚಿ ಲಿಪಿ ಶಿಕ್ಚಿ ಪಡ್ಟಾ (ibid).

ರಾಯ್‌ಜುರ್‌ಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಚಾಪ್ಖಾಣೊ ಆಸ್ಲೊ. ಥಂಯ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಸಂಸ್ಥೆಚೆ ವ್ಹಡ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಉತ್ಪನ್ನ್ ಜಾಲೆ, ಜಾಂಚೊ ಅನುಕ್ರಮ್ ಆರ್ಕಾಮೊನಿ ಹಾಚ್ಯಾ ಹಸ್ತ್‌ಲೇಖಾಚಿ [ಅಧ್ಯಾವ್ ೧೬] ಮಾಹೀತ್ ಜಮೊವ್ನ್ ಅಸೊ ಸಂಕ್ಷೆಪುಂಯೆತಾ: ೧. ಟೊಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್ [೧೫೪೯–೧೬೧೯] ಜಾಣೆ ರಚ್ಲಲೆ ಗ್ರಂಥ್ ಹೆ ಆಸಾತ್: ಕ್ರಿಸ್ತಪುರಾಣ್ [೧೬೧೬], ಮರಾಠಿ ಒವಿ. ಜಾಂತುಂತ್ ಸಗ್‌ಳೆಂಜವಳ್ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಪವಿತ್ರ್ ಪುರಾಣ್ ಆಟಾಪ್ಲಾಂ, ಆನಿ ಮುಲ್ಕಿ ಲೊಕಾಂಕ್ ಚಡ್ ಕರುನ್ ಅಸ್ತ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಖೂಪ್ ಆವಡ್ಟಾ: Doutrina Christam. ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕ್ರಿಸ್ತಿ ಧರ್ಮೀಕ್ ಸುಮುರ್ತ್ [೧೬೨೨], ಕೊಂಕ್ಣಿ ಗದ್ಯ, "ಜಿ ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಖೆಳ್ಟಾ"; ಆನಿ Arte de Lingoa Canarim [೧೬೪೦] ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್. ೨. ದಿಯೊಗು ರಿಬೆಯ್ರು [೧೫೬೦–೧೬೩೩]: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ [೧೬೨೬], ದೋನ್ ಖಂಡ್, ಪೆದ್ರು ರಿಬಾದೆನೆರ್ ಹಾಂಣಿಂ ಬರಯ್ಲಲೊ Flos Sanctorum ಹಾಚೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶಾಂತರ್; ಆನಿ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ ಬೆಲಾರ್ಮಿನ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಸುಮುರ್ತಿಚ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರಭಾಶಣ್ (interpretation), ಆದಿ. ೩. ಎತಿಯೆನ್ ದ್ ಲಾ ಕ್ರುಆ [೧೫೭೯–೧೬೪೩]: ಭಾಗೆವಂತ್ ಪೆದ್ರುಚೆಂ ಪುರಾಣ್ [೧೬೨೯], ಮರಾಠಿ ಕವನ್, ಜಾಂತುಂತ್ ಹಿಂದು ದೇವ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ ವಿವೇಕ್ ಕೆಲಾ. ೪. ಆಂತೊನಿಯು ದ್ ಸಾಲ್ದಾಞ್ [೧೫೯೮–೧೬೬೩], ಹೊ ದೆಶಿ ಭಾಸ್ ಇತ್ಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯೆನ್ ಶಿಕ್ಲೊ ಕಿ ಗಾಂವ್ಚೊ ಮುಲ್ಕಿ ದಿಸ್ತಾಲೊ (indigena videretur), ಆನಿ ಕಿತ್ಲೀಂಚ್ ವರ್ತಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಬರಯ್ಲಿಂ, ಪಣ್ ತಾಂತ್ಲೆಂ ಎಕ್‌ಚ್ ಪ್ರಕಾಶಲೆಂ [ಭಾಗೆವಂತ್ ಆಂತೊನಿಚಿ ಜಿವಿತ್ವ್‌ಕಥಾ], ಆನಿ ಹೆರ್ ಹಸ್ತ್‌ಲೇಖ್, ತಾಚ್ಯಾ ಮರಣಾಕ್ ಲಾಗುನ್

जिवित्व कथा), आनी हेर हस्तलेख, ताच्या मरणाक लागुन, व पेठेंत अुरले व खंय खंय शिपडले । ५) मिगेल द् आलमेयद (१६१०-१६८३ व १६८७) हाणीं ह्या देशाचे अलंकारी भाशेंतल्यान (terrae hujus eleganti lingua) भरपुर प्रवीण आनी ठावे शैलेन (satis docta et clara loquela) अनेक ग्रंथ बरयले आनी प्रकाशले: प्रवचनां, सुर्मुतिची पट्टी आनी कथा; ताचो ओंवाळयांचो मळो, ५ खंड, (१६५८) १७ व्या शेकडयांतलें मोतीं म्हणपा सारकें आस; ह्या भायर कोंकणी शब्दकोश जमयले । ६) जुआंव द् पेद्रोज (१६१५-१६७२), हाका चिनाक पाठयललो पण वाटेर बळळिकेक सांपडून गोंया अुरलो, आनी मागीर साश्टी प्रांताक नेमलो, जंय देशी भास बेश बरी अभ्यासली की मुलकी कसो दिसतालो (indigena videretur); तांणीं अलंकारी आनी भव प्रवीण शैलेन दोन पुस्तकां ग्रंथयलीं, अेक देवाकडेन भक्तिवंत आत्मभाशण (Pious Soliloquies with God), आनी दुसरें पापअुचाराचो विवेक ।

ह्या कुंजुयित कोंकणी विद्वानां मधें, अिगनाझियु आरकामॉनि आस; ताचो वाको De Sasatana Peninsula... Comentarium, हो लेख बरोवपाक हांवें वापुरला; ह्या शिवाय अनेक धर्मीक ग्रंथ ताणीं बरयले, आनी Janua Indica हांतुंत कोंकणी आनी मराठी भासो सर करून अभ्यास केला । धर्मप्रचारकांची ही सगली बरपावळ रोमी लिपींत केल्या। पण आरकामॉनि हाचे वयर आपलें मत, de la Croix हाच्या पुराणाक अुल्लेख करताना, अशें स्पश्ट करतात: Historia carminibus composita, utinam terrae hujus propriis literis exarata prodiisset. Idem de caeteris ab aliis conscriptis libris censendum videtur, म्हणजे, ही कवनकथा ह्या देशाचे लिपींत बरोवंक जाय आसली, आनी तेच लिपींत हेर लेखकांनी आपलीं पुस्तकां बरोवंक जाय आसलीं (अध्याव १६)। खरेपणींच हांगा आस कोंकणी भाशेच्या

ವ ಪೆಟೆಂತ್ ಉರ್ಲೆ ವ ಖಂಯ್ ಖಂಯ್ ಶಿಂಪಡ್ಲೆ. ೫. ಮಿಗೆಲ್ ದ್ ಆಲ್‌ಮೆಯ್ದ್ [೧೬೧೦–೧೬೮೩ ವ ೧೬೮೭]. ಹಾಂಣೆಂ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಚೇ ಅಲಂಕಾರೀ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ (terrae hujus eleganti lingua) ಭರ್ಪುರ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಆನಿ ಠಾವೇ ಶೈಲೆನ್ (satis docta et clara loquela) ಅನೇಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ಬರಯ್ಲೆ ಆನಿ ಪ್ರಕಾಶಲೆ: ಪ್ರವಚನಾಂ. ಸುಮುರ್ತಿಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಆನಿ ಕಥಾ; ತಾಚೊ ಒಂವ್ಳ್ಯಾಂಚೊ ಮಳೊ. ೫ ಖಂಡ್. [೧೬೫೮] ೧೭ ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ಲೆಂ ಮೊತೀಂ ಮ್ಹಣ್ಪಾಸಾರ್ಕೆಂ ಆಸಾ: ಹ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ ಜಮಯ್ಲೆ. ೬. ಜುವಾಂವ್ ದ್ ಪೆದ್ರೋಜ್ ೧೬೧೫ – ೧೬೭೨]. ಹಾಕಾ ಚೀನಾಕ್ ಪಾಟಯ್ಲ್ಲೊ ಪುಣ್ ವಾಟೆರ್ ಬಳ್ಳಿಕೆಕ್ ಸಾಂಪ್ಡೂನ್ ಗೊಂಯಾ ಉರ್ಲೊ. ಆನಿ ಮಾಗೀರ್ ಸಾಷ್ಟಿ ಪ್ರಾಂತಾಕ್ ನೆಮ್ಲೊ. ಜಂಯ್ ದೆಶೀ ಭಾಸ್ ಬೇಶ್ ಬರೀ ಅಭ್ಯಾಸ್ಲಿ ಕಿ ಮುಲ್ಕಿ ಕಸೊ ದಿಸ್ತಾಲೊ (indigena videretur); ತಾಂಣೆಂ ಅಲಂಕಾರೀ ಆನಿ ಭವ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಶೈಲೆನ್ ದೋನ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಗ್ರಂಥಯ್ಲಿಂ, ಏಕ್ ದೆವಾಕಡೆನ್ ಭಕ್ತಿವಂತ್ ಆತ್ಮಭಾಶಣ್ (Pious soliloquies with God), ಆನಿ ದುಸ್ರೆಂ ಪಾಪ್‌ಉಚಾರಾಚೊ ವಿವೇಕ್.

ಹ್ಯಾ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿದ್ವಾನಾಂ ಮಧೆಂ ಇಗ್ನಾಸಿಯುಸ್ ಆರ್ಕಾಮೊನಿ ಆಸಾ: ತಾಚೊ ವಾಕೊ De Sasatana Peninsula....Comentarium, ಹೊ ಲೇಖ್ ಬರೊವ್ಪಾಕ್ ಹಾಂವೆಂ ವಾಪುರ್ಲಾ: ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಅನೇಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ತಾಂಣೆಂ ಬರಯ್ಲೆ, ಆನಿ Janua Indica ಹಾಂತುಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸೊ ಸರ್ ಕರೂನ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕೆಲಾ. ಧರ್ಮ್‌ಪ್ರಚಾರಕಾಂಚಿ ಹಿ ಸಗ್ಳಿ ಬರ್ಪಾವಳ್ ರೊಮಿ ಲಿಪೀಂತ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಪುಣ್ ಆರ್ಕಾಮೊನಿ ಹಾಚೆ ವಯ್ರ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಮತ್. de la croix—ಹಾಚ್ಯಾ ಪುರಾಣಾಕ್ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕರ್ತಾನಾ. ಅಶೆಂ ಸ್ಪಶ್ಟ್ ಕರ್ತಾತ್: Historia carminibus composita, utinam terrae hujus propriis literis exarata prodiisset. Idem de caeteris ab aliis conscriptis libris censendum videtur, ಮ್ಹಣ್ಜೆ, ಹೀ ಕವನ್‌ಕಥಾ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಚೇ ಲಿಪೀಂತ್ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಲಿ, ಆನಿ ತೇಚ್ ಲಿಪೀಂತ್ ಹೆರ್ ಲೆಖಕಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಲಿಂ [ಅಧ್ಯಾವ್ ೧೬]. ಖರೆಪಣೀಂಚ್ ಹಾಂಗಾ ಆಸಾ

आनी साहित्याच्या अतिहासाचो काळाचो प्रसंग । जी रोमी लिपी १६ व्या आनी १७ व्या शेकडयांत पाद्रिनी आपले पुश्कळ आनी श्रेश्ट बरपावळींत आपलेच सोये पासुन वापुरली, ह्या खातीर न्हंयच मुलकी भाशेंत तांची अुदरगत अडचली, पण बगर हे भाशेच्या संयबीक अनुक्रमाक व्हड अडचण जाली, आनी फुडें तिच्या विरुद्ध निश्टूर उपाय घेवन, अडेच शेकडयांच्या काळांतरीं, चिंदरां आनी बोंदरां असले स्थितीर पावली जी भास अेका वेळार ह्या देसाची अलंकारी भास म्हण पाचारताले!

–प्रो. लु. आ. रोद्रीगिश

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೊ ಕಾಳಾಚೊ ಪ್ರಸಂಗ್. ಜಿ ರೊಮಿ ಲಿಪಿ ೧೬ವ್ಯಾ ಆನಿ ೧೭ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪುಶ್ಕಳ್ ಆನಿ ಶ್ರೇಶ್ಟ್ ಬರ್ಪಾವಳೀಂತ್ ಆಪ್ಲೇಚ್ ಸೊಯೆ ಪಾಸುನ್ ವಾಪ್ರಲ್ಲಿ, ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ನ್ಹಂಯ್ಚ್ ಮುಲ್ಕಿ ಭಾಶೇಂತ್ ತಾಂಚಿ ಉದರ್ಗತ್ ಅಡ್ಚಲಿ, ಪಣ್ ಬಗರ್ ಹೆ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಸಂಯ್ಬೀಕ್ ಅನುಕ್ರಮಾಕ್ ವ್ಹಡ್ ಅಡ್ಚಣ್ ಜಾಲಿ, ಆನಿ ಫುಡೆಂ ತಿಚ್ಯಾ ವಿರುದ್ ನಿಶ್ಟೂರ್ ಉಪಾಯ್ ಘೆವ್ನ್, ಅಡೇಚ್ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತರೀಂ, ಚಿಂದ್ಯಾಂ ಆನಿ ಬೊಂದ್ಯಾಂ ಅಸಲೆ ಸ್ಥಿತೀರ್ ಪಾವ್ಲಿ ಜಿ ಭಾಸ್ ಎಕಾ ವೆಳಾರ್ ಹ್ಯಾ ದೆಶಾಚಿ ಅಲಂಕಾರೀ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಪಾಚಾರ್ತಾಲೆ!

—ಪ್ರೊ. ಲು. ಆ. ರೊದ್ರೀಗಿಶ್.

— x —

ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್— ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆಂತ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನಾಚೊ ಪಾತ್ರ್

[ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಅಂಕಾ ಥಾವ್ನ್ ಮುಂದರಿಲಾಂ]

ಭಾರತೀಯ್ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಡಾ. ಮ. ನಾಯಕ್. ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಾ ಭಾಷಿಕ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಚ್ಯಾರ್ ಮುಖೇಲ್ ಪಂಗ್ಡ್ಯಾಂನಿ ವಿಂಗಡ್ಸಿತಾ: [೧] ಲೋಕ್ ಕಥಾ [೨] ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂ [೩] ಮ್ಹಣ್ಹೊಣಿ [೪] ಡುಮಿಣ್ಯೊ.

ಲೋಕ್ ಕಥಾ: ತೊಂಡ್ಯಾತಿಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಚ್ಯಾ ಥಳಾರ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಂತ್ ಲೋಕ್ ಕಥಾ ಯೆತಾತ್. ಸ್ಟಿತ್ ಥಾಂಸನ್. ಆಂಟಿ ಆರ್ನೆ ಅಸಲ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂನಿ ಲೋಕ್ ಕಥಾಂ ವಯ್ರ್ ಗೂಂಡ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲಾಂ. ಲೋಕ್ ಕಥಾಂಕ್ ಕಿನ್ನರ್ ಕಥಾ. ಮುನ್ಶಾತಿ ಕಥಾ. ಅತಿಮಾನುಷ್ ಕಥಾ. ಹಾಸ್ಯ್ ಕಥಾ. ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕಥಾ. ನಿತಿ ಕಥಾ ಮ್ಹಣ್ ವಿಂಗಡ್ ಕರ್ಯೆತ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಕಥಾಂನಿ ಮುನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸುಪ್ತ್ ಪ್ರಜ್ಞೆಂಚಿ ಆಶಾ-ನಿರಾಶಾ ಪ್ರತಿಫಲಿತ್ ಜಾತಾತ್ ಆನಿ ಮನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ-ಯೋಗ್ಯ್ ವಿಷಯಾಂ ವಯ್ರ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರುಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಲಾಭ್ತಾ.

ಲೋಕ್ ಗಿತಾಂ: ಕಥಾ ಗದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾರ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಗಿತಾಂ ಪದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಚಿಂ. ಕವಿತಾ ಶಿಕ್ಲಿ ಮುನ್ಶ್ಯಾಂಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ. ಸಾಧ್ಯಾ, ನಾಬರ್ಲಿ - ನಾಶಿಕ್ಲಿ ಮುನ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಘಡ್ನ್ ಗಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಗಿತಾಂಕ್, ಗಾಣ್ಯಾಂಕ್, ಪದಾಂಕ್ ಆಯ್ಕಲ್ಯಾರ್, ಕಾನಡಿ ಕವಿನ್ ಹಾಂಚೆವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ. "ಚದುರರ ನಿಜದಿಂ. ಕುರಿ ತೋಿದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳ್" ಉತ್ರಾಂಚೆಂ ಸತ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಲಾವಣಿ, ಬ್ಯಾಲಡ್. ಕಥನ್ ಗಿತಾಂ, ವ್ಯವಸಾಯಿಕ್ ಗಿತಾಂ, ಫೆಸ್ತಾ-ಪರ್ಬಾಂ ವೆಳಾರ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಗಿತಾಂ, ಲಗ್ನಾ ವೆಳಾರ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ

ಗಾಯನಾ, ಪೇಸ್ರ್, ವೊವಿಯೊ, ಪಾಳ್ಣೆ ಧಲಯ್ತಾನಾ. ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಗಾಣಾಂ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆ ಪ್ರಾಸ್. ನಾಚಾ ವೆಳಾರ್ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಪದಾಂ—ಲೋಕ್‌ಗಿತಾಂಚೆ ಮುಖೇಲ್ ವರ್ಗ್. ಲಾವಣೆಂಚಿ ವಸ್ತು ಇತಿಹಾಸಾಚ್ಯಾ ಪಾನಾಂನಿ ಪುರೊನ್ ಗೆಲ್ಲಿ ತಸಲಿ. ಅಸಲ್ಯಾ ಗೀತಾಂನಿ ಬದ್ಲಾಪಾಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಉಣೊ. ವಾಜ್ಪಾ ಸಾಂಗಾತಾ, ದಾದ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಪದಾಂ ಭಾರತೀಯ್ ಸಮಾಜಿಂನಿ ಭರ್ಪೂರ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಕಥನ್‌ಗಿತಾಂನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಪೌರಾಣಿಕ್ ವಸ್ತು ಆಸೊನ್, ದುಃಖಾ-ವಿಕ್ಳಾಪಾಚಿ ಸಾವ್ಳಿ ಝಳ್ಕಾತಾ. ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಬಾಯ್ಲಾಂನಿ ಅಸಲಿಂ ಗೀತಾಂ ಗಾಂವ್ಚೆಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ.

ವ್ಯವಸಾಯಿಕ್ ಗಿತಾಂನಿ, ಶೆತ್ಕಾರಾಂನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯವಸಾಯಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ದೆಖಿಖಾತಿರ್, ಸಾರೆಂ ಶಿಂಪ್ಡಾಯ್ತಾನಾ, ಕೊಸ್ತಾನಾ, ನೇಜ್ ಘಾಲ್ತಾನಾ, ಲುಂವ್ತಾನಾ, ತುಪೆಂ ಬಾಂಧ್ತಾನಾ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ತಸಲಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಹಾಂಚೊ ಮುಖೇಲ್ ವಿಷಯ್—ದೇವ್ ಯಾ ಆಪ್ಲಾಕ್ ಖಾಣ್ ಜೆವಾಣ್—ನೆಸಾಣ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಭುಂಯ್, ಪಾವ್ಸ್, ಪ್ರಕೃತಿ—ಆಸ್ತಾ. ಫೆಸ್ತ್-ಪರ್ಬೆಂ ವೆಳಾರ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೀರ್ತನಾಂನಿ ಆರಾಧನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ದೆವಾಚೆಂ ಇತಿಹಾಸ್ ಆನಿ ಸ್ತುತಿ ಆಸ್ತಾ. ಲಗ್ನಾ ವೆಳಿಂ ಚಲ್ಚ್ಯಾ ಪರ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಕ್ ಸಹಜ್‌ಲ್ಲಿಂ ಪದಾಂ ಆಸಾತ್. ವಿವರಣಾತ್ಮಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪದಾಂನಿ ಸಂತೊಸ್-ಶೃಂಗಾರಾಚಿಂ ಭಗ್ಣಾಂ ಚಡ್. ಪಾಳ್ಣೆ ಧಲಯ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್, ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್, ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಖೆಳಯ್ತಾನಾ ಜಾಂವ್ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಗಾಣಾಂನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ್ ಹೊಗಳ್ನ್ಯಾಂಚೆಂ, ದೆವಾಸಂಗಿಂ ಸರಿ ಕರ್ಚೆಂ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪದಾಂನಿ ಪ್ರಾಸಾಕ್ ಚಡ್ ಮಹತ್ವ್, ತರ್ಕಾಬದ್ಧ್ ಆಲೊಚನ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ಉಣೆ.

ಮ್ಹಣ್ಣಿ: ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾದ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಚಾಲ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂನಿ ತಾತ್ವಿಕ್ ಉಂಚಾಯ್ ದೆಖ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾನ್ ಅಸಲೀಂಚ್ ಘುಡಿತಾಂ ಹೆರಾಂ ಥಂಯ್‌ಯಿ ಪಳೆವ್ನ್, ಹ್ಯಾ ಘುಡಿತಾಂಚ್ಯಾ ಅನ್ಭೋಗಾಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್, ಮುಕ್ಲ್ಯಾ ಪಿಳ್ಗೆಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ವಾಟ್ ದಾಖಂವ್ಕ್ ಸಸಾರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಬರಿ, ಸಂಪ್ಯಾ ಪುಣ್ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಮೆಳಿಂನಿ ಬಾಂಧುನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾಂ. ಪರ್ ಭಾಸೆಂತ್ ಮ್ಹಣ್ಣಿಯೊ ಅಶೆಂ ಉಬ್ಜಾತಾತ್ ಆನಿ ಭಾಷಿಕ್ ಸೊಭ್ ದಿತಾತ್.

ಹುಮಿಣ್ಯೊ: ಸಾದ್ಯಾ ಮತಿಂಚ್ಯಾ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯೆಚಿ ಪ್ರತೀಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾತಾತ್. ಶಾಣೆಪಣ್, ತರ್ಕ್‌ಬದ್ಧತಾ, ಕಲ್ಪನಾ-ಸಾಮರ್ಥಿ ಮುಖೇಲ್ ಗೂಣ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್ ಚಡ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆನಾಂತ್. ವಯ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಗ್ ಭಾಷಿಕ್ ಗುಣಾಂಚೆ ಅಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಭೌತಿಕ್ ರುಪಾಂಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭಂವಾರಿಂ ಪಳೆವ್ಯೆತ್. ಹಾಂಚ್ಯೆ ಪಯ್ಕಿ: ಲೋಕ್‌ನಾಚ್, ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ಫೆಸ್ತ್-ಪರಬ್, ವೈದ್ಯ್, ರಿತಿ-ರಿವಾಜಿ, ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂ, ನೆಸಾಣ್-ಜೆವಾಣ್ ಮುಖೇಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಲೋಕ್‌ನಾಚ್: ಮಾನಸಿಕ್ ಭಗ್ಣಾಂಕ್ ಶಾರೀರಿಕ್ ಹಾವ್-ಭಾವಾಂನಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ್ ಕರ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಕಲಾ-ನಾಚ್. ನಾಚಾ ವೆಳಾರ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕುಡಿಚೆ ವಿಶ್ವ ಮತಿಚ್ಯಾ ಭಗ್ಣಾಂಕ್ ಪಾಚಾರ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತನ್ ಕರ್ತಾತ್. ನಾಚಾಂ ಭಿತರ್, ವೃತ್ತಿಕ್ ಸಂಬಂಧ್ ಜಾಲ್ಲೆ ನಾಚ್, ಧಾರ್ಮಿಕ್ ನಾಚ್, ಝುಜಾ ನಾಚ್ ಆನಿ ಶಿಕಾರಿ ನಾಚ್ ಮುಖೇಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಪಾತ್ಯೆಣಿ: ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಪರ್ತವ್ತಾ. ಮನ್ಶ್ಯಾ-ಜಿಣಿಯೆ ಖಾತಿರ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಮಾನಸಿಕ್ ಬಳ್. ಕಷ್ಟಾಂ-ಅನ್ಯಾರಾಂ ಮಧೆಂ, ಪಿಡೆ-ಶಿಡೆ ಮಧೆಂ, ದುಬ್ಳಿಕಾಯೆ-ಭುಕೆ ಮಧೆಂ ಜಿಯೆಂವ್ಚಿ ಆಶಾ ಆನಿ ಉದ್ದೇಶ್ ಹ್ಯಾ ಬಳಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭಂವಾರಿಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತೆಚ್ಯಾ ವಿಚಿತ್ರಾಂಕ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಆದಿಮ್-ಮನಿಸ್ ಭಿಯೆಲೊ, ಕಾವ್ಜೆಲೊ ಆನಿ ಆಕಾಂತ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಅಗಾಧ್ ಸಕ್ತೆಚಿ ಭಿರಾಂಕುಳಾಯ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಮಿಕ್ವಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊನ್ ಉದಾಕ್, ಉಜ್ವಾಡ್, ಉಜೊ, ವಾರೆಂ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಕ್ತಿಂಕ್ ದೈವಿಕ್ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್ ಆರಾಧನ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸಕ್ತಿಂಕ್ ಶಾಂತ್ ದವರ್ನ್ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಸುಖಿ ದವ್ರುಂಕ್ ಆಶೆಲೊ. ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಉಬ್ಜಾಲಿ. ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಪರ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ರಾಜಾಂವಿ ಥಳಾರ್ ಜಲ್ಮಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ವೆಳಾ ಕಾಳಾರ್ ಹಿ ದೀಷ್ಟ ಮಾಯಾಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಕುರ್ಡಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲಿ.

ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂ: ಮನ್ಶ್ಯಾ-ಸಕ್ತೆಕ್ ಮಿಕ್ವಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಕ್ತೆಕ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್, ಹಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಅತಿಮಾನುಷ್ ಕಾರ್ಯಾಂ ಕರ್ಚಿ ವಿದ್ಯಾ ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂಚಿ ಜಾವ್ನ್

ಆಸಾ. ಏಕಾಕಾಳಾರ್ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಯಿ ಹ್ಯಾಚ್ಚ್ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಮೆಳ್ತಾಲೆಂ ತರ್‌ಯಿ, ಆಜ್ ಏಕ್ ವಿಜ್ಞಾನ್ ಜಾವ್ನ್ ಬದಲ್ಲಾಂ. ಮಾಟ್-ಮಂತ್ರಾಂನಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಯಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ್ ಸೂತ್ರಾಂ ಆಟಾಪುನ್ ಆಸಾತ್ ತರ್‌ಯಿ, ಸೆಣಾರ್ಪಣಾ ಆನಿ ಕುಡ್ಡ್ಯಾ ಪಾತ್ಯೆಣೆ ವರ್ವಿಂ ಮಾಟ್ ಮಂತ್ರಾಂಚೊ ವಾಯ್ಟ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಸಾಧ್ಯಾ ಲೋಕಾವಯ್ರ್ ಪಡ್ತಾ. ಅಪ್ಲ್ಯಾ ಬರೆಪಣಾಖಾತಿರ್ ಪೆರಾ ವಯ್ರ್ ಮಂತ್ರಾಂ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥಕ್ ಮಂತ್ರಾಂ ಆನಿ ವಾಯ್ಟ್ ಸಕ್ತೆಂಕ್ ಆಡಾಂವ್ಕ್ ಮಂತ್ರಾಂ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ನೇತ್ಯರ್ಥಕ್ ಮಂತ್ರಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಅಶೆಂಚ್. ವಾಯ್ಟ್ ಸಕ್ತೆಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾವಿಣೆ ಧೊರಿ ಪಯ್ಸ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಧೊವಿ ಘಾಡಿ ಮ್ಹಣ್, ಆನಿ ವಾಯ್ಟ್ ಸಕ್ತೆಂಚ್ಯಾ ಕುಮ್ಕೆನ್ ಪೆರಾಂಕ್ ಮರಣ್ ಪಿಡಾ-ಶಿಡಾ, ಸಂಕಷ್ಟ್ ಹಾಡುಂಕ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಕಾಳಿ ಘಾಡಿ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್: ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ರಿತಿರ್ ಜಮೊ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚೆಂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಖಂಚಾಯಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವಸ್ತುಂಕ್ ಜಮೊ ಕರ್ಚೊ ವಾವ್ರ್ ಸದಾಂ ಸರ್ವದಾಂ ಚಲಾಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ, ಅಶೆಂ ಜಮೊ ಕರ್ತಾನಾ, ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಮೂಳ್‌ರೂಪ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ನಾ ತರ್, ಅಧ್ಯಯನಾವೆಳಿಂ, ವಸ್ತು-ನಿಷ್ಠತಾ ನಪಂಯ್ತ್ ಜಾತಾ. ದೆಖಿಖಾತಿರ್ ಲೋಕ್‌ಕಥಾಂಕ್ ಘೆವ್ಯಾಂ. ತಾಂಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕಶೆಂ ಕರ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿವರಾವ್ಯಾತ್, ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಸುವಾತೆರ್, ಜಮೊ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕಥಾಂಕ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಪಾಠಾಂತರಾಂಕ್, ಭೌಗೋಳಿಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಕಾಳಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ರುಪಾರ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತ್ಯಾ ಕಥಾಂಕ್ ಮುಖೇಲ್ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂ ಜಾವ್ನ್ ವಿಂಗಡಣ್ ಕರ್ಚೆಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ಹರ್ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂಚಿಂ ಸಬಾರ್ ರುಪಾಂ ಆಸೊಂಕ್ ಪುರೊ. ಅಸಲ್ಯಾ ಮಾಂಡಾವಳಿರ್ ಬಸಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘಟಕಾಂಚೆಂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಕಾಳಿಕ್ ಮೂಳ್ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಂಭವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಪಾಂಚಿಂ. ರುಪಾಂತರಾಂಚಿಂ ಕಾರಣಾ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಚೆಂ ಅಶೆಂ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ವಸ್ತುಂಚೆಂ ಸಾಧಾರಣ್ ಮೂಳ್. ಪ್ರಸಾರಾಚಿ ವ್ಯಾಪಕತಾ, ಪ್ರಾಚೀನತಾ, ನೈಸರ್ಗಿಕ್ ಆನಿ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣಾಂಚ್ಯಾ ಸೂತ್ರಾಂ ಸಂಗಿಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಪಾಠಾಂತರ್, ಸಂಪ್ರದಾಯಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್-ಹಾಂಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಮುಳಾಥಾವ್ನ್ ಉಬ್ಜಲ್ಲ್ಯಾ ರುಪಾಂತರಾಂಕ್ ರಾಜಾಂವಿ ಸಂಬಂಧ್ ಮಾಂಡುಂಕ್ ಸಕ್ತಸಲಿ ಕಾಣಿಯೆಚಿ ಮೂಳ್‌ಮಾತೃಕಾ ಸೊಧಿಜಾಯ್ ಆನಿ ಹಾಂತುಂ ಸುಪ್ತ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾ-ಮತಿಚಿಂ ಸಂವೇದನಾಂ, ಸಂಕೇತಾಂ ಆನಿ ಪ್ರೇರಣಾಂಚೆಂ ತುಲನಾತ್ಮಕ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಸೂತ್ರಾಂಖಾಲ್ ಚಲಯ್ಜಾಯ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾವಯ್ರ್ ಏಕ್ ದೀಷ್ಟ್: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್, ಭಾರತೀಯ್ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಸ್ಥಾನ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಹೆರ್ ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂನಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾವರ್ನ್ ಚಡ್ ಅಧ್ಯಯನಾ ಯೋಗ್ಯ್ ವಿಷಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾಕ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ್, ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ವಿಸ್ತಾರಾವರ್ವಿಂ, ಭಂವ್ತಿಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಭಾಷೆಂಚ್ಯಾ-ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ, ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ, ವಿದೆಶೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ರಾಜಕೀಯ್ ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ, ಪಂದ್ರಾ-ವೀಸ್ ಥರಾಂಚ್ಯಾ ಉಪ-ಭಾಸಾಂವರ್ವಿಂ, ಜಾತಿ-ಕಾಂತಿಚ್ಯಾ ವೈವಿಧ್ಯಾಂವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ವಿಸ್ತಾರಾಯ್ ಆಟಾಪುಂಕ್ ಕಷ್ಟ್.

ಖಾಸ್ಗಿ ವ್ಯಕ್ತೆಂನಿ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಯಾಸ್ ಚಡ್ ವಾವ್ರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಕರುಂಕ್ ಫಾವೊ. ಅಸಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾ ಖಾತಿರ್ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಧ್ಯಯನ್‌ಪೀಠಾಂಕ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಆನಿ ಖಾಸ್ಗಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ್ ಕುಮ್ಕೆದ್ವಾರಿಂ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಅಸಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಯನ್‌ಪೀಠಾಂನಿ, ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಗೂಡ್ ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆನಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನಾ-ಕ್ರಮಾಂತ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಚ್ಯಾ ಮುಖೇಲ್ಪಣಾ ಖಾಲ್, ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ರುಪಾಂಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ವೆವೆಗ್ಳಿಂ ಘಟಕಾಂ ಉಘಡುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಹ್ಯಾ ಘಟಕಾಂನಿ, ಆಧುನಿಕ್ ಉಪಕರಣಾಂಚ್ಯೆ ಕುಮ್ಕೆನ್—ಟೇಪ್ ರೆಕೊರ್ಡರ್, ಕೆಮರಾ, ಫೋಟೋ ಫಿಲ್ಮ್, ವೀಡಿಯೊ ರೆಕೊರ್ಡರ್—ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಮಾಜ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಪಂಡಿತಾಂಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್—ಇತಿಹಾಸ್, ಭಾಷಾ-ಶಾಸ್ತ್ರ್, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ್, ಭೂವಿಜ್ಞಾನ್, ಸಮಾಜ್

ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಾನವ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಮಾಜಿಕ್ ನಿಯಮಾಂ–ಶಾಸ್ತ್ರ ಆದಿ— ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಚಲಯ್ಜಾಯ್. ಪಯ್ಲೆಂ ಮೆಟ್ ಜಾವ್ನ್ ವಿಸ್ತಾರ್ ಮಟ್ಟಾರ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಸುರು ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಆಖ್ಖ್ಯಾ ಕೊಂಕಣ್ ಪ್ರದೇಶಾಕ್ ಭೌಗೋಳಿಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಿಭಾಗಾಂನಿ ವಾಂಟೆ ಕರ್ನ್, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ರಿತಿರ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡಿಜಾಯ್.

ಆತಾಂ, ಬೊಂಬಂಯ್ತ್, ಗೊಂಯಾಂತ್, ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಆನಿ ಕೊಚ್ಚಿಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕೇಂದ್ರಾಂ ಉಫ್ಡಾಲ್ಯಾಂತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮೋಗಿ, ಕಾರ್ಯ್‌ಕರ್ತ ಆನಿ ವಿದ್ವಾಂಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಉದರ್ಗತೆ ಖಾತಿರ್ ಕಮರ್ ಬಾಂಧುನ್ ಆಸಾತ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದಮಿನ್ ತಶೆಂಚ್ ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾ ಖಾತಿರ್ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಆಯಿನ್ನ್ ವೆಳಾರ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕಾಮ್‌ಯಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ್ ಥರಾನ್ ಚಲಾತ್ ತರ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಒಳಕ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಮಾರಿಫಾತ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಎಕ್ವಟ್ ಸಮ್ಜೊಂಕ್ ಸಂಪೆಂ ಜಾತಲೆಂ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್ ಹ್ಯಾ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ನಷ್ಟ ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ ಫುಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂಕ್ ಆನಿ ಶಿರಾಂಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಮೊಪಾಳ್ ಆನಿ ಖುಶಾಲಿ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯಾವರ್ವಿಂ ನವೆಂ ಬಳ್ ಆನಿ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಲಾಭ್ತಲೊ.

–ಸಿರಿಲ್ ಮಾಡ್ತಾ

— × —

स्त्रीये तुजिं दुखाँ

स्त्रीये तुजिँ दुखाँ पुरो
बुडोंक आमचीं पातकाँ
तांतली कोडसाण खारसाण भरतीत
सागोराचीं उदकाँ

किल्ल्यो आशा सोधुन दिशा
आप्टोन निरास वोणदी
शेव्टोन काळजांत उदाक जाल्यो
जाल्यो दुखाँ झरी

कोणाक तांकतीत उबारुंक बांध
आडांव्क त्यो बळ झरी?
आडायतले सांड्न गेल्यात
राक्चें कोणाक तरी?

बापय गेलो आवय गेली
तुजें रीण मात्र उरलें
रितें जालें जिण्ये तळें
दुखानि तें भरलें

ಸ್ತ್ರೀಯೆ, ತುಜಿಂ ದುಃಖಾಂ

ಸ್ತ್ರೀಯೆ ತುಜಿಂ ದುಖಾಂ ಪುರೊ
ಬುಡಂವ್ಕ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಪಾತ್ಕಾಂ
ತಾಂತ್ಲಿ ಕೊಡ್ಸಾಣ್ ಖಾರ್ಸಾಣ್ ಭರ್ತಿತ್
ಸಾಗೊರಾಚಿಂ ಉದ್ಕಾಂ.

ಕಿತ್ಲ್ಯೊ ಆಶಾ ಸೊಧುನ್ ದಿಶಾ
ಆಪ್ಟೊನ್ ನಿರಾಸ್ ವೊಣ್ದಿ
ಶೆವ್ಟೊನ್ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಉದಾಕ್ ಜಾಲ್ಯೊ
ಜಾಲ್ಯೊ ದುಖಾಂ ಝರಿ

ಕೊಣಾಕ್ ತಾಂಕ್ತಿತ್ ಉಬಾರುಂಕ್ ಬಾಂಧ್
ಆಡಾಂವ್ಕ್ ತ್ಯೊ ಬಳ್ ಝರಿ?
ಆಡಾಯ್ತ್ಲೆ ಸಾಂಡುನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್
ರಾಕ್ಚೆಂ ಕೊಣಾಕ್ ತರಿ?

ಬಾಪಯ್ ಗೆಲೊ ಆವಯ್ ಗೆಲಿ
ತುಜೆಂ ರೀಣ್ ಮಾತ್ರ ಉರ್ಲೆಂ
ರಿತೆಂ ಜಾಲೆಂ ಜಿಣ್ಯೆ ತಳೆಂ
ದುಖಾಂನಿ ತೆಂ ಭರ್ಲೆಂ

प्रायश्चित तुका बापय सगळे
मोग तांचो कितलो!
रस्त्या वयलीं भुर्गि तरी
आपलींच म्हळ्ळो हुस्को

गेलो पति झुजोंक वैरी
वर्सां जालीं पाशार
एक्सुर तुजें जिणें हांगा
गळोव्न दुखां उश्यार

मोर्तेल्यांचो चीत्कार आवाज
नाळि गुळयां गर्जन
भरोन काळजांत गुंडाय नास्तां
दुखांत गेलां वोम्तोन

विरहाच्यो राति कित्ल्यो
निराशेची सपणां
गेल्यांत व्हाळोन दुखा व्हाळ्यांत
जिरोन आशा भोग्णां

धांव्तात दिवस महिने वर्सां
तुका जायना व्यत्यास
तुजि रात ती काबार जायना
येना आशा प्रकास

पुताक जालीं वर्सां सोळा
फुटल्यो मिश्यो वोंटार
संसार ताका दिस्ता खंयसर?
मेटां ताचीं मोळबार

उस्क्यार बोसोन पानो चिवोन
खेळ्ळी लिपोन पालवांत
वोंटचेंल्ली बी आज रूक जाल्या
बाग्वाना ती वारयाक

गेलो फांत्यार सांगानास्तां
आतां जाली मध्यान
बस्ल्याय हुंब्रार फात्रा मूर्ति
जरयलीय जीण राकोन

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ ತುಕಾ ಬಾಪಯ್ ಸಗ್ಳೆ
ಮೋಗ್ ತಾಂಚೊ ಕಿತ್ಲೊ !
ರಸ್ತ್ಯಾ ವಯ್ಲಿಂ ಭುಗ್ರಿಂ ತರಿ
ಆಪ್ಲಿಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಹುಸ್ಕೊ

ಗೆಲೊ ಪತಿ ಝುಜೊಂಕ್ ವೈರಿ
ವರ್ಸಾಂ ಜಾಲಿಂ ಪಾಶಾರ್
ಎಕ್ಸುರ್ ತುಜೊ ಜಿಣೆಂ ಹಾಂಗಾ
ಗಳೊವ್ನ್ ದುಖಾಂ ಉಶ್ಯಾರ್.

ಮೊರ್ತೆಲ್ಯಾಂಚೊ ಚೀತ್ಕಾರ್ ಆವಾಜ್
ನಾಳಿ ಗುಳ್ಯಾಂ ಗರ್ಜನ್
ಭರೊನ್ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಗುಂಡಾಯ್ ನಾಸ್ತಾಂ
ದುಖಾಂತ್ ಗೆಲಾಂ ವೊಮ್ತೊನ್.

ವಿರಹಾಚ್ಯೊ ರಾತಿ ಕಿತ್ಲ್ಯೊ
ನಿರಾಶೆಚಿಂ ಸಪ್ಣಾಂ
ಗೆಲ್ಯಾಂತ ವ್ಹಾಳೊನ್ ದುಖಾ ವ್ಹಾಳ್ಯಾಂತ್
ಜಿರೊನ್ ಆಶಾ ಭೊಗ್ಣಾಂ.

ಧಾಂವ್ತಾತ್ ದಿವಸ್ ಮಹಿನೆ ವರ್ಸಾಂ
ತುಕಾ ಜಾಯ್ನಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ್
ತುಜಿ ರಾತ್ ತಿ ಕಾಬಾರ್ ಜಾಯ್ನಾ
ಯೆನಾ ಆಶಾ ಪ್ರಕಾಸ್.

ಪುತಾಕ್ ಜಾಲಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಸೊಳಾ
ಫುಟ್ಲ್ಯೊ ಮಿಶ್ಯೊ ವೊಂಟಾರ್
ಸಂಸಾರ್ ತಾಕಾ ದಿಸ್ತಾ ಖಂಯ್ಸರ್?
ಮೆಟಾಂ ತಾಚಿಂ ಮೊಳ್ಬಾರ್.

ಉಸ್ಕ್ಯಾರ್ ಬಸೊನ್ ಪಾನೊ ಚಿವೊನ್
ಖೆಳ್ಳಿ ಲಿಪೊನ್ ಪಾಲ್ವಾಂತ್
ವೊಂಟ್ಚೆಂಲ್ಲಿ ಬಿ ಆಜ್ ರೂಕ್ ಜಾಲ್ಯಾ
ಬಾಗ್ವಾನಾ ತಿ ವಾರ್ಯಾಕ್.

ಗೆಲೊ ಫಾಂತ್ಯಾರ್ ಸಾಂಗಾನಾಸ್ತಾಂ
ಆತಾಂ ಜಾಲಿ ಮಧ್ಯಾನ್
ಬಸ್ಲ್ಯಾಯ್ ಹುಂಬ್ರ್ಯಾರ್ ಫಾತ್ರಾ ಮೂರ್ತಿ
ಜರಯ್ಲ್ಯಾಯ್ ಜೀಣ್ ರಾಕೊನ್.

कितलीं सपणां आशा गोपुर
बांधलेय ताच्या भंव्तीं
आतां दोळयांत दुखां झरी
आनि भाजताय मति

तुज्या काळजांत जळता एकच
मोगाचो मात्र उजो
तुका तोप्ता हर्येक घडि
अविश्वासा भालो

अेदें विशाल काळिज तुजें
व्हडा दर्या सार्के
येंव्दी तुफान वादाळ वारें
दाकवंचेंनांय भायर तें

तुजि दुखां जिण्ये मोत्यां
गळय मोरता पर्यांत
थेंब्या थेंब्यान व्हाळोंदि तीं
भरों जिण्ये दर्यांत

— जे. बि. मोरायस

ಕಿತ್ಲಿಂ ಸಪ್ಣಾಂ ಆಶಾ ಗೊಪ್ಪುರ್
ಬಾಂಧ್ಲೆಯ್ ತಾಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಿಂ
ಆತಾಂ ದೊಳ್ಯಾಂತ್ ದುಖಾಂ ಝರಿ
ಆನಿ ಭಾಜ್ತಾಯ್ ಮತಿಂ.

ತುಜ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಜಳ್ತಾ ಏಕ್ಚ್
ಮೊಗಾಚೊ ಮಾತ್ರ್ ಉಜೊ
ತುಕಾ ತೊಪ್ತಾ ಹರ್ಯೆಕ್ ಘಡಿ
ಅವಿಶ್ವಾಸಾ ಭಾಲೊ.

ಏದೆಂ ವಿಶಾಲ್ ಕಾಳಿಜ್ ತುಜೆಂ
ವ್ಹಡಾ ದರ್ಯಾ ಸಾರ್ಕೆಂ
ಯೇಂವ್ದಿ ತುಫಾನ್ ವಾದಾಳ್ ವಾರೆಂ
ದಾಕಂವ್ಚೆಂನಾಂಯ್ ಭ್ಯಾರ್ ತೆಂ.

ತುಜಿಂ ದುಖಾಂ ಜಿಣ್ಯೆ ಮೊತ್ಯಾಂ
ಗಳಯ್ ಮೊರ್ತಾ ಪರ್ಯಾಂತ್
ಥೆಂಬ್ಯಾ ಥೆಂಬ್ಯಾನ್ ವ್ಹಾಳೊಂದಿ ತಿಂ
ಭರೊಂ ಜಿಣ್ಯೆ ದರ್ಯಾಂತ್.

—ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರಾಯುಸ್.

— × —

ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣಾಂ

[ವಯ್ಲ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಚಾಲು]

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚಿ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಬಾಂದಾವಳ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾ ಮುದೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಧಾಂವಡ್. ವಿದ್ಯೆಚೆಂ. ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆಂ ಆನಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ತರೆಚ್ಯೆ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ದೆಣೆಂ–ಘೆಣೆಂ ಸುಲಭ್ ಕರುಂಕ್ ಏಕ್‌ರುಪಿ ಭಾಶೆಚಿ ಗರಜ್. ಸುಧಾರ್ಲ್ಲೆ–ಸಂಸ್ಕಾರ್ಲ್ಲೆ ಭಾಶೆಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಬುನ್ಯಾದಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಗರಜ್. ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯೊ ಗಾಡಿಯೊ ಚಲೊವ್ನ್ ವ್ಹರುಂಕ್ "ರಾಜ್. ರಸ್ತೊ" ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತಸಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ ಗರಜ್. ಅಸ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್‌ರಸ್ತ್ಯಾಚೆ "ರಯ್ಲಾ–ಪಾಟೆ" ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಸೂತ್ರಾಂ ವಾ ನೇಮ್. ದೆಖೂನ್ ತಾಗೆಂ [ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನ್] ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ವ್ಹಾಳ್ತಲೆ ಭಾಶೆಚೊ ಖೊಲಾಯೆನ್ ಸೋಧ್ ಕರುನ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯೆ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಬಾಂದಾವಳಿಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಘೆವ್ನ್ **"ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚಿ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಬಾಂದಾವಳ್"** ಹೆಂ ಮೊಲಾದಿಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ರಚ್ಲೆಂ. ತೆಂ ಆಧುನಿಕ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಧಾನ್ ಕೊಣ್ಯಾ-ಘಾತರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲಾಂ. ತಾಚೆ ಪವಿಶಿಂ "ಪರ್ತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ"ಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತಾಣೆಂ "ನವ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್" ದಾಖೊವ್ನ್ ದಿಲಾಂ. ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್-ರಸ್ತ್ಯಾಕ್ ತಿಚ್ಯಾಂತ್ಲೆಚ್ ಜೊಕ್ತೆ ಪಾಟೆ ವಿಂಚೂನ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಗಾಡಿ ತಾಂಚೆ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಚಲೊವ್ನ್ ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್ಬಾಬಾನ್ ಹೊ ಏಕ್‌ರುಪಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ರಾಜ್-ರಸ್ತೊ ಘಡುನ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾ.

ತಾಚ್ಯಾ ಪ್ರೇರಣಾ ಆನಿ ಮಾರ್ಗ-ದರ್ಶನಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಆದಿಂ ಮರಾಠಿಚಿ ಸೆವಾ ಕರೂನ್ ತಿಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಪತ್ತ್ ವಾಡಯ್ಲ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಯೆಚೆ ಪೂತ್ ಆತಾಂ ಆಪ್ಲೆ ಆವಯ್-ಬಾಶೆಚ್ಯೆ ಸೆವೆಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ. ತಾಣೆಂ ದಾಖಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ರಾಜ್-ರಸ್ತ್ಯಾ ಹಾಂಗೇಂಯ್ ಜರಯ್ಯಾ, ನಿರಂತರ್ ವಾವ್ರಾನ್ ಥಾರಾಯ್ಲ್ಯಾ, ಉತ್ರಾನ್ ಆನಿ ಲಿಖ್ಣಿನ್ ದಿಸಾನ್ ದೀಸ್ ಸುದ್ರಾಯ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸೊಭಿತ್ ಸರಸ್ವತಿ-ಸಂಪತ್ತೆನ್ ಶೃಂಗಾರಲ್ಯಾ.

ಶಾಳೆಂತ್ ಶಿಕ್ಪಾಕ್

ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಮರಾಠಿ ಕವಿ ಆನಿ ಬರೊವ್ಪಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವಾಡ್ಲೆಲೊ ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕಾರ್. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದಮಿಚೊ ವಾಂಗ್ಡಿ. ಹೊ ತಾಂಚೆ ಭಿತರ್ಲೊ ಏಕ್ಲೊ. ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್ಬಾಬಾನ್ ಶಾಳೆಂತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಶಿಕೊಂವ್ಕ್ ಪೆಗ್ಯೆಂಚೆ **"ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಲೆ ವ್ಯಾಕರಣ್"** ಬರಯ್ಲ್ಲೆಂ. ತೆಂ ಪುರಾಯೆಕ್ ಹಾಡೂನ್ ಬೋರ್ಕಾರಾನ್ **"ಮುಳಾವೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್"**– ಪಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ದುಸ್ರೆಂ ಪುಸ್ತಕ್–ಬರೊವ್ನ್ ದಿಲೆಂ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶಾ ಮಂಡಳಾನ್ ತೆಂ ಉಜ್ವಾಡಾ ಹಾಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಶಾಳೆಂತ್ ಶಿಕ್ಪಾರ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಘಾಲೆಂ. ಸಗ್ಳೀಂ ಭುರ್ಗಿಂ ತೆಂ ಶಿಕ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ಫುಡಾರಾಕ್ ತೀಚ್ ಭಾಸ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಟ್ಯಾರ್ ಪಾಂಯ್ ದವರ್ತಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ತಿಕಾಚ್ ಅಗ್ರೆಂ-ಪರ್ತೆಂ ಸ್ಥಾನ್, ಮಾನ್ ಆನಿ ಮಹತ್ವ ಮೆಳ್ತಲೆಂ.

ಇಂಗ್ಲೆಜಿಂತ್ ಸ್ವಯಂ-ಶಿಕ್ಷಕ್

೧೯೬೮ ಇಸ್ವೆಂತ್ ಬೈಂದೂರ್ ದೇವರಾಯ್ ಅಯ್ಯಗಳ್-ಹಾಣೆಂ ಇಂಗ್ಲೆಜಿನ್ ಬರಯ್ಲ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಬೊಂಬಯ್ಚ್ಯಾ Konkan Cultural Association ಹ್ಯಾ ಸಂಘಾನ್ ಪ್ರಗಟಾಯ್ಲಾಂ: Konkani Self Taught [ಆಪ್ಣೆಂ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಶಿಕಯ್ಲ್ಲಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ]. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಗೊಂಯಾಂ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಿ **ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬಾಮ್ಣಾಂಚಿ ಚಾಲ್ತಿ ಭಾಸ್** (the speech current amongst the educated Konkani Brahmins who have settled down outside Goa) ಮ್ಹಣ್ ಗ್ರಂಥ್‌ಕಾರಾನ್ ಸುರ್ವೆರ್‌ಚ್ ಕಳಯ್ಲಾಂ. ಡಾ. ಜುಜೆ ಪಿರೇರಾ ಹಿ ಭಾಸ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಕಾರ್ವಾರಿ ರೂಪ್ ಮ್ಹಣ್ ಪರ್ಗಟ್ತಾ.

ಹಿಂದಿಂತ್ ಸ್ವಯಂ-ಶಿಕ್ಷಕ್

೧೯೭೫ ಜೂನಾಂತ್ ಆರ್. ಕೆ. ರಾವ್, ಎಂ.ಎ., ಹಾಣೆಂ ಹಿಂದಿ ಭಾಶೆನ್ ಬರಯ್ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಚಿನ್‌ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶಾ ಸಂಸ್ಥಾನ್ - ಹಾಣೆಂ ಪ್ರಗಟಾಯ್ಲ್ಲೆಂ **"ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸ್ವಯಂ-ಶಿಕ್ಷಕ್"** ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯಾಕರಣಿ ಸೂತ್ರಾಂ ಮಾನೂನ್ ಘೆತಾ. ತರಿ ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ರುಪಾಂ ವಿಶಿಂ—ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಏಕ್‌ರುಪಿ ಕರುಂಕ—ತಾಣೆಂ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಹತ್ವಾಚ್ಯಾ ಸೂಚನಾಂಕ್ ಪಾಳೊ ದಿಂವ್ಕ್ ನಾ.

ಹೀಂ ಸೂಚನಾಂ ಹಾಂಗಾಸರ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಗಮನಾಕ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡತ್:

ಏಕ್‌ರುಪೀ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯೆ ವಾಟೇನ್ ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಚಿಂ ಸೂಚನಾಂ

೧. ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾಚೊ 'ಉ'ಕಾರ್ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉತ್ರಾಂಕ್ ಸೊಂಪ್ತ್ಯಾರ್ 'ಉ' ಲಾವ್ಚಿ ಚಾಲ್ ಆಸ್ಲಿ...... 'ಮೋರು', 'ಪರಮೆಸ್ಪರು'...... ಪುಣ್ ಉಚ್ಚಾರ್ತನಾ 'ಉ' ಗಳೊವ್ನ್ 'ಮೋರ್', 'ಪರಮೆಸ್ಪರ್' ಅಸೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಹೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ಆಜೂನ್ ಕಾರ್‌ವಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ತ್ರಾವಣಕೊರ್ ಮೆರೆನ್‌ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಂತ್ ಘೊಳ್ಟಾ. ಪರಂತ್ ತಾಚಿ ಗರಜ್ ಆಸಾ—ಶೀ ದಿಸನಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಏಕ್‌ರುಪೀ ಕರುಂಕ್ ಹೊ 'ಉ'ಕಾರ್ ಸೊಡೂನ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ ಜಾಯ್ತ್. [ಕೊ. ವ್ಯಾ. ಬಾ. ಪಾನ್ ೪].

೨. ವ್ಯಂಜನಾಂಚೆ ದೊಡೆ ಉಚ್ಚಾರ್: ರಾವ್‌ಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣಾಂತ್ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ದೊಡೆಂ ವ್ಯಂಜನ್ ಬರಯ್ಲ್ಲೆಂ ಪಳೊಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ: ಉಲ್ಲಯ್ತಾ, ಖಬ್ಬರ್, ಭಿತ್ತರಿ, ಅಶ್ಶಿ, ಕೊಲ್ಲೊ ಹಾಕಾ ಲಾಗೂನ್ ಶ. ಗೊ. ಮ್ಹಣ್ತಾ:

"ಗೋಂಯಾಂ ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಅಸಲೆ ದೊಡೆ ಉಚ್ಚಾರ್ ನಿಖಾಲೂಸ್ ನಾಸ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ಚಾಚೆಂ ಪಾದ್ರಿ ಸ್ಟೀವನ್ಸಾಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣಾ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಘಣ್ ಘಣೀತ್ ದಿಸ್ತಾ. ಆಜೂನ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆನಿ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಅಸಲೆ ಉಚ್ಚಾರ್ ಘೊಳನಾತ್, ಮ್ಹಣ್ಚಾ ಚೆಂ ೧೬೭೮ಲತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಪಾವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಉಕ್ತೆಂ ದಿಸ್ತಾ. ಮ್ಹಣ್ಟಕೂಚ್, ಗೊಕರ್ಣೆಚೆ ದಕ್ಷಿಣೆಕ್ ಮಂಗ್ಳುರಾ ಮೆರೆನ್ ಹೆ ಉಚ್ಚಾರ್ ಕಶೆ ಆನಿ ಖಂಯ್ಚಾನ್ ಆಯ್ಲೆ ತೆಂ ಸಮ್ಜನಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಉಚ್ಚಾರಾಂಚಿ ಗರಜ್ ನಾ. ದೆಖೂನ್, ತೀಂ ಏಕ್ ರುಪೀ ಕರೂಂಕ್ ತೆ ಬೇಗಿನ್ ಸೊಡೂನ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ ಜಾಯ್ತ್." [ಕೊ. ವ್ಯಾ. ಬಾ. ಪಾನ್ ೧೨.]

ರಾಪ್‍ಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣಾಂತ್: ಭಿತ್ತರಿ, ನಾರ್ಲ್ಲಿ, ಚೆಲ್ಲೊ, ಗೋಡು, ತ್ತೀಕು, ಚಾಂಗು, ಸುಕ್ಕೊ ಅಸ್ಲೀಂಚ್ ಉತ್ರಾಂಚಿಂ ರುಪಾಂ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾತ್.

ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್ ಖಂಯ್ಚೆಂ? ಹಾಲೀಂಚ್ ೧೯೭೯ ವರ್ಸಾ ಎಂ. ಸುರೇಶ್ ಪೈನ್ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿನ್ ಬರಯ್ಲ್ಲೆಂ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್" ಪಯ್ಲೊ ಭಾಗ್. ಹೆಂ ಆಪ್ಣೆಂ "ವ್ಯಾಕರಣಾಚೀ ಗರಜ್ ಚಡ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾನ್ "**ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್**" ಶಿಕ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾಕ್ ಬರಯ್ಲಾಂ" ಮ್ಹಣ್ತಾ ತೊ.

ಪುಣ್ ತಾಣೆಂ ದಿಲ್ಲಿಂ ಥೊಡಿಂ ವ್ಯಾಕರಣೀ ರುಪಾಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ರುಪಾಂ ಮ್ಹಣುಂಕ್ ಪಾವೊ ನ್ಹಯ್. ದೆಖಿಕ್:

ಉತರ್		ವ್ಯಾಕರಣೀ ರೂಪ್	ಸುರೇಶ್ ಪೈಚೆಂ	ಶಣಯ್ ಗೊಂಯ್ ಬಾಬಾಚೆಂ
[ತೆಂ] ಮೊತೀಂ	ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ್		ಮೊತ್ಯೆ	ಮೊತ್ಯಾ
ಕೊಣ್		..	ಕೊಣಾ	ಕೊಣಾ
ಆಪುಣ್		..	ಆಪ್ಣ್ಯಾ	ಆಪ್ಣಾ
ಕರ್ [ಧಾತು]	ಸಾದೊ		ಕರಸ್,	ಕರಿಸ್,
	ಭವಿಶ್ಯ		ಕರತ್	ಕರಿತ್

'**ಕೊಣ್**' ಹ್ಯಾ ಸರ್ವನಾಮಾಚೆಂ ಪ್ರಮಾಣ್‍ರೂಪ್ "**ಕೊಣಾ**" ಜಾತಾ. ತ್ಯಾಚ್ ನೇಮಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ "**ಆಪುಣ್**" ಹಾಚೆಂಯ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ್ "**ಆಪ್ಣಾ**" ಜಾಂವ್ಕ್‍ಜಾಯ್. ತೆಂ '**ಆಪ್ಣ್ಯ**' ವಾ, ಆಯ್ತ್ಯೆ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾವಳಿಂತ್ ಘೊಳ್ತಾ ತಶೆಂ, 'ಆಪ್ಲ್ಯಾ' ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಭಾಸ್ ರಾಜ್‍ರಸ್ತ್ಯಾ ಸಾಂಡೂನ್ ವಾಂಕ್ಡಿ ವಾಟ್ ಧರ್ತಾ! ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಂತ್ "**ಆಪ್ಣೊ**" ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ್ ನೇಮಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ 'ಆಪ್ಣ್ಯಾ' ಜಾತಾ. **ಆಪುಣ್–ಆಪ್ಣಾ ಸರ್ವನಾಮ್** ಜಾಲ್ಯಾರ್ '**ಆಪ್ಲೊ, ಆಪ್ಲಿ, ಆಪ್ಲೆಂ**'—ಹೆಂ ತ್ಯಾಚ್ ಮುಳಾಚೆಂ **ವಿಶೇಶಣ್**.

ಹೊ ಆನಿ ಅಸಲೆ ಯೆರ್ ಕಾಂಯ್ ವಿಷಯ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಸುರೇಶ್ ಪೈಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ರಾಜ್‍ರಸ್ತೊ ಥಾರಾಂವ್ಕ್ ಏಕ್ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಹತ್ಯಾರ್ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್.

ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಚೊ ಇಷ್ಟ್—ಹ್ಯಾ ಸಪ್ತಾಳ್ಯಾಂತ್ ೨೩–೫–೧೯೮೧ಚ್ಯಾ ಅಂಕಾಂತ್ ಹೆಂ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ:

"ಪಾಪಾಸಾಯ್ಬಾನ್ **ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್** ಮಾರುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಕ್ ಬೊಗ್ಸಿಲಾ ಆನಿ ತಾಚೆರ್ ಆಡ್ ಕಾಂಯ್‍ಚ್ **'ಆಪ್ಲ್ಯ'** ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂನ್ ದಿಲಾಂ."

ಹ್ಯಾ ಎಕಾಚ್ ವಾಕ್ಯಾಂತ್ '**ಆಪ್ಲ್ಯ**' ಆನಿ '**ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್**' ಕಸಲ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಪ್ರಯೊಗಾಂತ್ ಆಸಾತ್? ನೇಮಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಹೀಂ ದೊನೂಯ್ 'ಆಪ್ಲೊ, ಆಪ್ಲಿ, ಆಪ್ಲೆಂ ಹ್ಯಾ **ವಿಶೆಶಣಾಚಿಂ** ರುಪಾಂ: 'ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್' ೪ ವಿಭಕ್ತಿ ಆನಿ 'ಆಪ್ಲ್ಯಾ' ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ್. ತರಿಪುಣ್ ಹಾಂಗಾ ಸರ್ವನಾಮ್ 'ಆಪುಣ್' ಹಾಚೆಂ ೪ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪ್ 'ಆಪ್ಣಾಕ್' ಬರೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ತಾಚೆಂ ವಿಶೆಶಣೀ ರೂಪ್ 'ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್' ಬರಯ್ಲಾಂ. 'ಆಪ್ಲ್ಯಾ' ಕೊಣಾಕ್?

ವ್ಯಾಕರಣೀ ರುಪಾಂಚೊ ವಾಂಕ್ಡೊ-ಉಳ್ಟೊ ಪ್ರಯೊಗ್

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಭಾವಾಂನಿಂ ಅಶಿ ವಾಂಕ್ಡಿ ವಾಟ್ ಧರ್ಲ್ಯಾ ತ್ಶೆಚ್‍ಪರಿಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ಕಾರಾಂನಿ '**ಕಿತೆಂ**' ಹ್ಯಾ ಸರ್ವನಾಮಾಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ '**ಕಸಲೆಂ**' ಹೆಂ ವಿಶೆಶಣ್ ವಾಪ್ರುಂಕ್ ಧರ್ಲ್ಯಾಂ. 'ತುಕಾ **ಕಿತೆಂ** ಜಾಯ್?' ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಸುವಾತೆರ್ 'ತುಕಾ **ಕಸಲೆಂ** ಜಾಯ್?' ಮ್ಹಣ್ಲೆಂ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ಲೆಂ ಆಯ್ಕುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಹೀ ಭಾಸ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರಾಂಕ್ ಸಾರ್ಕಿ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚೀಯ್ [ಆಪ್ಣಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಸುವಾತೆರ್ 'ಆಪ್ಲ್ಯಾಕ್' ಮ್ಹಣ್ಚೆ] ಚಾಲ್ ಸಾರ್ಕಿ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಒಳ್ಖುಂಕ್ ಜಾಯ್. ಲೊಕಾಚಿ '**ತೊಂಡ್‍ಭಾಸ್**' ಆಮ್ಚ್ಯಾನ್ ಬದ್ಲುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ, ತರಿ, ಹೆವ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಆನಿ ತೆವ್ಶಿಲ್ಯಾನ್ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾಂನಿಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿಂ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಸೂತ್ರಾಂ ಸಾಂಬಾಳೂನ್, ಆಡ್ ವಾಟ್ ಧರ್ಲಿ ಸಾಂಡೂನ್, ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್‍ಚ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣೆಂತ್ ಘೊಳಯ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್,

ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಎಕ್ವಟ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಕ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಲೊ.

ವ್ಯಾಕರಣೀ ರುಪಾಂಚಿ ಬೆಪರ್ವಾ: ಅರ್ಥಾಂತ್ ಘುಸ್ಪಡ್ :

ಕರ್ಚೆಂ, ಬಸ್ಚೆಂ, ಸಾಂಗ್ಚೆಂ— ಹೆಂ ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ರೂಪ್. ಲಾತಿನ್ ಭಾಸೆನ್ : (Faciendum, sedendum, dicendum ಇಂಗ್ಲೆಜಿನ್: to be done, to sit or be seated, to be said.) ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ರುಪಾಚೊ ಮುಖಾವೊ ಅರ್ಥ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್‌ಯ್ ತಸಲೊಚ್. ಹಾಂತ್ಲೆ 'ಚ' ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ್ 'ಜ' ಜಾಲೆಂ. ['ತಾಚೊ' ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಸೊಡೂನ್ 'ತಾಜೊ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ತೈಚ್ ಪರಿಂ.] 'ಕರ್ಚೆಂ' ಆಸ್ಲಲೆಂ ಕರ್ಜೆಂ—ಕರ್ಜೆ—ಕರಿಜೆ—ಕರಿಜಯ್—ಕರಿಜಾಯ್ ಅಶೆಂ ರುಪಾಂತರ್ ಜಾಲೆಂ.

ಯೆರ್ ಲೋಕ್: 'ಹೆಂ ಕಾಮ್ ತುವೆಂ ಕರ್ಚೆಂ' ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ತೆಂಚ್ ಸಾಂಗುಂಕ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್: 'ಹೆಂ ಕಾಮ್ ತುವೆಂ ಕರಿಜೆ [ಕರಿಜಯ್ / ಕರಿಜಾಯ್] ಮ್ಹಣುಂಕ್ ಧರ್ಲೆಂ. ಕರ್ಚೊ—ಕರ್ಚಿ—ಕರ್ಚೆಂ ಸೊಡೂನ್ ತ್ಯಾಚ್ ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ಅರ್ಥಾನ್ ಕರಿಜೆ / ಕರಿಜಯ್ / ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ಮುಖ್ಳ್ಯಾ ವಿದ್ಯರ್ಥೀ ರುಪಾಕ್ ದುಸ್ರೊ ಅರ್ಥ್ ಆಯ್ಲೊ. **ಕರ್ತಾ ತೊ** = ಕರ್ತ್+ತೊ– **ಕರ್ತೊ** ನ್ಹಯ್ **ಕರ್ಚೊ** / ಕರ್ಜೊ ಜಾಲೆಂ. ಯೆತಾ ತೊ ಆಯ್ತಾರ್ = ಯೇಂವ್ಚೊ ಆಯ್ತಾರ್ Coming sunday = Sunday to come, ಹಾಂವ್ ಕರ್ತಾಂ ತೆಂ ಕಾಮ್ = [the work I do] = ಹಾವೆಂ ಕರ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ [the work to be done by me] ಹಾಂಚೆ ಮಧ್ಲೊ ಫರಕ್ ನಪಯ್ತ್ ಜಾಲೊ. ದೋನ್ ಉತ್ರಾಂ [ಕರ್ತಾಂ ತೆಂ] ಬದ್ಲಾಕ್ ಎಕ್‌ಚ್ ಉತರ್ [ಕರ್ಚೆಂ] ಮೆಳ್ಳೆಂ! ಆಮ್ಚೊ ಲೋಕ್ ಹಾಂಚೆ ಮದೆಂ ಫರಕ್ ಕರಿನಾ, ಪುಣ್ ಯೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಕ್ ಆಮಿ ಸಾಂಗ್ತಾಂವ್ ತೆಂ—ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾಯ್ ತ್ಯಾ ಅರ್ಥಾನ್-ಸಮ್ಜನಾ. ಹ್ಯಾ ಕಾರಣಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಸಾರ್ಕಿಂ ಲಿಪಿಯಾಂತರ್ ಕರೂನ್ ದಿಲ್ಯಾರೀ ತಾಂಕಾಂ ತೀಂ ವಾಚುಂಕ್ ಜಡ್ ಮಾರ್ತಲಿಂ.

ಬಾಪಾಯ್ನ್ ಪುತಾಕ್ **ಧಾಡ್ಲೊ**. ಅಸಲೆ ವಾಕ್ಯ ಕಾಂಯ್ ಲೋಕ್ ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ: ಬಾಪಾಯ್ನ್ ಪುತಾಕ್ **ಧಾಡ್ಲೆಂ**—ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಚುಕ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಸ್ತಾತ್. **ಪುತಾಕ್** ಧಾಡ್ಲೆಂ: ಕಿತೆಂ ಧಾಡ್ಲೆಂ? ಧಾಡ್ಲಲೊ "ತೊ" ನ್ಹಯ್ 'ತೆಂ'? ಕಿತೆಂ ತೆಂ? "ಕರ್ಮಣೀ ಘಡಣೆಂತ್ ಕ್ರಿಯಾಪದ್ ಕರ್ಮಾಚ್ಯಾ [direct object] ಲಿಂಗಾ-ವಚನಾ ಭಾಶೆನ್ ಬದಲ್ತಾ"—ಹೊ ವ್ಯಾಕರಣೀ ನೇಮ್ ಪಾಳೂನ್ ಭಾಶೆಚಿಂ ಪ್ರಮಾಣ್‌ರೂಪ್ ಸಾಂಬಾಳಿನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಭಾಸ್ ಕಡ್ಸರ್ತಾ, ವಾಂಕ್ಡಿ ವಾಟ್ ಧರ್ತಾ: ತೀ ಮೋಡಿೀ ಭಾಸ್ ಜಾತಾ.

ತೊ ಆವಾಜ್ "ತೆ ಬಸೂನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ಭರ್ಲೊ." ಹೊ ವಾಕ್ಯ ಅಸೊ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ: [ತೊ ಆವಾಜ್] "ತಾಣಿಂ ಬೊಸೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ ಭರ್ಲೊ." ಹ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಚೊ ಅರ್ಥ್, ವ್ಯಾಕರಣೀ ನೇಮಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆಂ, ಅಸೊ ಜಾತಾ: ಘರ್ ಬಸೂನ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ತಾಂತುಂ ತಾಣಿಂ ತೊ ಆವಾಜ್ ಭರ್ಲೊ! ದುಭಾವ್ ಯೆತಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಚೆ ಬರಾಬರ್ ಹೊ ವಾಕ್ಯ ತೊಲೂನ್ ಪಳೆಂವ್ಯಾ: "ತಾಣಿಂ ಬಸೂನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಚೊರಾಕ್ ಧರ್ಲೊ." ವ್ಯಾಕರಣಾಚಿ ಬೆಪರ್ವಾ ಕರೂನ್ ಬರಯ್ಲಲೊ ವಯ್ಲೊ ವಾಕ್ಯ ಸಾರ್ಕೊ ಮ್ಹಣ್ತಲ್ಯಾಂಚ್ಯೆ ಭಾಶೆಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಮಾನಾಚೊ ಜಾಗೊ ಮೆಳ್ಚೊ ನಾ.

ಭಂಗ್ಲಲ್ಯಾಂ ಉಚ್ಚಾರಾಂಕ್ ಮಾನಾಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್?

ವಚುಂಕ್, ವಾಚುಂಕ್, ವಿಚಾರುಂಕ್—ಹ್ಯಾಂ ಉತ್ರಾಂಚೆಂ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್ ಅಶೆಂಚ್ ಚಾಲು ಆಸಾ. 'ಚ' ಘಾಲೂನ್‌ಚ್ ಆಮಿ ತೀಂ ಬರಯ್ತಾಲ್ಯಾಂವ್ ಆನಿ ಆಜೂನ್, ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಭಾಯ್ರಾವ್ನ್, ಸಗ್ಳೆ ಆಮ್ಚೆ ಬರೊಪ್ಪಿ ಬರಯ್ತಾತ್. ತರಿಪುಣ್ ಕಾಂಯ್ ಲೋಕ್ 'ಚ' ಚ್ಯೆ ಸುವಾತೆರ್ 'ಸ' ಉಚ್ಚಾರ್ತಾತ್ ಆನಿ 'ವಸುಂಕ್, ವಾಸುಂಕ್, ವಿಸಾರುಂಕ್' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ದೆಖೂನ್ ಕಾಂಯ್ ಬರೊಪ್ಪಿ ತಶೆಂಚ್ ಬರಯ್ತಾತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಎಕ್ವಟಾಕ್ ಕುದೊಳ್ ಮಾರೂನ್ ತೀ ಭಂಗಯ್ತಾತ್.

ವಿಲಾಯತೀ ಉಚ್ಚಾರಾಂಚೊ ಅಣ್ಕಾರ್

ರೊಮಿ ಲಿಪಿನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಯ್ತಲ್ಯಾಂ ಮದೆಂ ವಿಲಾಯತೀ ಭಾಸಾಂಚೊ, ಚಡ್‌ಕರೂನ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಶೆಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಅಪರಿಮಿತ್‌ಸೊ ದಿಸ್ತಾ. ಪಾಕ್ಲ್ಯಾಂಚೊ ಅಣ್ಕಾರ್ ಕರೂನ್ ತಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರ್—ಆನಿ ಭಾಸ್ ಸುಧಾಂ—ಬದಲ್ಲ್ಯಾತ್. 'ಳ'-ಚೊ ಉಚ್ಚಾರ್ ಯುರೊಪೀ ಲೊಕಾಕ್ ಕಷ್ಟಾಂಚೊ, ಆಮ್ಕಾಂ ನ್ಹಯ್. ಅಶೆಂ ಆಸ್ತಾನಾಯ್ ಲೊಕಾನ್ ಪಾಕ್ಲ್ಯಾಂ ಭಾಶೆನ್ ಮೆಳ್ಳೆಂ, ಕಳ್ಳೆಂ, ಖೆಳ್, ಕಾಳೊಕ್, ಪಳೆ...... ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಸುವಾತೆರ್ ಮೆಲ್ಲೆಂ, ಕೊಲ್ಲೆಂ, ಖೆಲ್, ಕಾಲೊಕ್, ಪೊಲೆ...... ಮ್ಹಣುಂಕ್ ಧರ್ಲೆಂ!

ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ತೊಂಡಾನ್ ಭಂಗ್ಲಲೆ ಉಚ್ಚಾರ್ ಲಿಖ್ಣೆನ್ ಥಾರಾಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಭಾಶೆಚೊ ಭಂಗಸ್ಥಳ್ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಚಿ ಗರಜ್ ನಾ.

ಲಿಪಿಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಉಚ್ಚಾರ್ ಬದಲ್ತಾತ್

ತೆವ್ಳಿಲ್ಯಾನ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಿಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಚ್ಚಾರ್ ಭಂಗ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಹೆವ್ಳಿಲ್ಯಾನ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಚ್ಯಾ ಆನಿ ಉಚ್ಚಾರಾಂಚಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರೀ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆ ಉಚ್ಚಾರ್‌ಯ್ ವಾಂಕ್ಡಿ ವಾಟ್ ಧರೂನ್ ಚಲ್ತಾತ್. ದೆಖಿಕ್: ಉದಕ್, ರಗತ್, ಪಾತಕ್, ಖಡಪ್, ಕಾಪಡ್.......

ಅಸಲ್ಯಾಂ ಉತ್ರಾಂತ್ಲೊ 'ಅ' ಸ್ವರ್ ಧಾಂಕ್ಲೊ ಆನಿ ಮೊಟ್ವೊ: ಪುಣ್ ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಜಾಯ್ತೆ ಬರೊವ್ಪಿ ತೊ ಉಗ್ತೊ: 'ಆ' ದೀರ್ಘ್ ಕರೂನ್: ಉದಾಕ್, ರಗಾತ್, ಪಾತಾಕ್, ಖಡಾಪ್, ಕಾಪಾಡ್...... ಅಶಿಂ ಬರಯ್ತಾತ್. ತೀಂ ವಾಚ್ತಾನಾ ದೀರ್ಘ್ ಸ್ವರ್ ಆಜೂನ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ಲೊ ಯೆನಾ. ತರೀ ಹ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ತೊ ಯೆತ ಲೊಚ್. ಜರ್ "ಪುತಾಕ್" ಮ್ಹಣ್ತಾಂವ್ ತಶೆಂ 'ಪಾತಾಕ್' ಮ್ಹಣನಾಂವ್, ತರ್ ತೆಂ 'ಪಾತಾಕ್' ಸಾಂಡೂನ್. ದೇವನಾಗರಿಂತ್ ಆಸಾ ತಶೆಂಚ್ 'ಪಾತಕ್'. 'ಉದಕ್' ಬರೊಂವ್ಕ್ ಕಸ್ಲಿ ಆಡ್ಕಳ್ ಆಸಾ?

ವಾಚಪ್, ಶಿಕಪ್, ಬಾಂಧಪ್, ಪೊಸಪ್...... ಅಸಲಿಂ ಧಾತುಸಾಧಿತ್ ನಾಮಾಂ ವಾ ಭಾವ್‌ವಾಚಕ್ ಕೃದಂತ್ ನಾಮಾಂ [Verbal nouns] 'ಅಪ್' ಕೂಸ್ ಲಾವ್ನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್. ಪುಣ್ ಹೆಂ 'ಅಪ್'—'ಆಪ್' ಕರೂನ್ ವಾಚಾಪ್, ಶಿಕಾಪ್, ಬಾಂಧಾಪ್, ಪೊಸಾಪ್ ಬರಯ್ಲಲೆ ವರ್ವಿಂ ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ರಸ್ತ್ಯಾ ವಯ್ಲಿ ಪಯ್ಸ್ ಪಯ್ಸ್ ಪಾವ್ತಾ.

ತುಂವಿಂ ವಚಾತ್ = Go ಹೆಂ ಆಜ್ಞಾರ್ಥೀ ರೂಪ್ [Imperative] ತೊ ವಚೆತ್ = He may go— ಹೊ ಸಾಧೊ ಭವಿಶ್ಯ—ತಿಸ್ರೊ ಪುರುಶ್. ಮಂಗ್ಳು ರಾಂತ್ 'ವಚಾತ್' ಹಾಂತ್ಲೆಂ 'ತ್' ಗಳೊವ್ನ್ 'ವಚಾ' ಜಾಲಾಂ. ಸಾಧೊ ಭವಿಶ್ಯ 'ತೊ ವಚಾತ್' ಅಶೆಂ 'ಅತ್' ಕೂಸ್ 'ಆತ್' ಜಾಲಾಂ. ತಶೆಂಚ್: 'ರಾವನಾ, ವಚನಾ, ಬಸನಾ...... ಹಾಂತ್ಲೆಂ 'ಅನಾ'—'ಆನಾ' ಕರೂನ್: ರಾವಾನಾ, ವಚಾನಾ, ಬಸಾನಾ—ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾತ್. ಹೀ ಚಾಲ್ ಸೊಡೂನ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ರೂಪ್‌ಚ್ ಘೊಳೊಂವ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್‌ಯ್ ಪ್ರಮಾಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್‌ರಸ್ತ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಮುಖಾರ್ ಸರತ್.

ಪರ್ಕೀ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಯೋಜನಾಚೊ ಅಣ್ಕಾರ್

ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಆಪ್ಲೀಚ್ ವಾಕ್ಯಯೋಜನಾ ಪದ್ಧತ್ [syntax] ಆಸಾ. ವಿಲಾಯ್ತಿ ಭಾಸಾಂಚಿ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ಪದ್ಧತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಸ್ವಜನಾ, ಸೊಬನಾ. ತ್ಯೆ ಪದ್ಧತಿಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಕಸಲ್ಯೆ ಅಧೋಗತಿಕ್ ಪಾಯ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜುಂಕ್ J. Janin Rangel —ಹಾಣೆಂ ಉಜ್ವಾಡಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ೨೮೦ ಪಾನಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ ಗ್ರಂಥ್‌ಕಾರಾನ್ ಬರಯ್ಲಲೊ ಹೊ ಏಕ್ ವಾಕ್ಯ ವಾಚ್ತಾನಾ ಕಳ್ತಾ. ೭೯ವ್ಯಾ ಪಾನಾರ್ ೨೪೨ ಅಂಕಾಂತ್, ಪುರ್ತುಗೆಜಿ ಬರಾಬರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಅಶೆಂ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ.

"ಉಪಸರ್ಗ್ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯಯ್ [ಉತರಕ್ಷರ್]: ದವ್ರೂನ್ ಮಾಗಿರೀಕ್, ಉತ್ರಾಂಚ್ಯೆ ಘುಡ್ನೆಚಿ ಖಬರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್, ದಾಕೊವ್ನ್ ತಗ್ತ್ಯಾ ಗುಣಾಂಚ್ಯಾಂ ಉಪಸರ್ಗಾಂಕ್ ಆನಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಕ್ ಜೆ ಪಡ್ಲೆತ್ ನವ್ಯಾಂ ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಘಡ್ಪಾಂತ್, ಕರುಂಯಾ ಹಾಂಗಾ ಖಬರ್ ಫಕತ್ ಆಲಾಯ್ತ್ಯಾಂಚಿ ಜೆ ಗರ್ಜೆ ಪವರ್ಾಣೆಂ ಲಾಂಪ್ಚೆ ಪಡ್ತಾತ್ ಘಾಲೂನ್ ತಾಂಚೆಮುದೆಂ ಏಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಜೊಡ್ಪಾಚಿ ಕಾಡಿ."

ಆಪ್ಲಿ ಸಂಯ್ಸಾಚಿ ವಾ ಪಾರಂಪರೀಕ್ ವಾಕ್ಯಯೋಜನಾ ಪದ್ಧತ್ ಸಾಂಬಾಳಿನಾಸ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪರ್ಕೀ ವೇಸ್ ಪಾಂಗುರ್ಲಾ. ಅಸ್ಲೀ ಭಾಸ್ **ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್** ಮ್ಹಣ್ ಕೊಣ್ ಒಳ್ಖತ್? ಹ್ಯಾ ಜಿನ್ಸಾಚ್ಯೆ ಫಿಂಗಿರೀ-ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿ ಪುಜಾ ಸಾಂಡೂನ್, ಖರ್ಯೆ, ಶುದ್ಧ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿ ಸೆವಾ ಕರುಂಕ್ ಸಬಾರ್ ರೊಮಿ ಲಿಪಿಚೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರೊವ್ಪಿ ಮುಖಾರ್ ಸರ್ಲ್ಯಾತ್. ಹೀ ಸಂತೊಸಾಚಿ ಗಜಾಲ್.

ಪರ್ಕೀ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣೀ ರುಪಾಂಚಿ ಪುಜಾ

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಬ್ದ್‌ಕೊಶಾಂತ್ ಆನಿ ಶಬ್ದ್‌ಭಂಡಾರಾಂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಆಸ್ತಾನಾ ತೀಂ ಸೊಡುನ್ ಪರ್ಕೀ ಭಾಶೆಂತ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಆಮಿ ಘೆವ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಘರಾಂತ್ ದುಡೂ ಆಸ್ತಾನಾ, ಶೆಜಾರ್ಯಾಕಡೆ ಭೀಕ್ ಮಾಗ್ಲಲಿಪರಿಂ ಜಾತಾ. ಅಶೆಂ ಭೀಕ್ ಮಾಗೂನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ "ಭಿಕಾರ್‌ಭಾಸಾಂ" ವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ನಾಂವ್ ಆಮಿ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಉಗ್ಡಾಸ್ ಆಸೂಂ.

ಗರ್ಜೆ ಪವರ್ಾಣೆಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಉತ್ರಾಂ, ಜಶಿಂ ಆದಿಂ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತ್ ತಶೆಂ ಆತಾಂಯ್ ಘೆಂವ್‌ಯೆತ್. ಪುಣ್

ಬಾಕಿಬಾಬ್ ಬೋರ್ಕಾರ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ತಶೆಂ "ಆಮಿ ಜೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರ್ಯ್ತೀ ಆಸಾತ್ ತಾಂಣಿಂ ಯೆರಾ ಭಾಸಾಂಚಿಂ ನವಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಘೆತಾ ವಾ ನವಿಂ ಘಡಯ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮನಾಚೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರೂಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಹೊ ಸಭಾವ್ ಏಕ್ ಖಿಣ್ ಲೆಗೀತ್ ವಿಸ್ರೂಂಕ್ ಫಾವೊ ನಾ."

ಪರ್ಕೀ ಭಾಶೆಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ "ಕೊಂಕ್ಣಾವ್ನ್" ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿನ್ ಆಪ್ಣಾವ್ನ್ [=ಆಪ್ಲಿಂ ಕರೂನ್] ಭಾಶೆಚಿಂ ಒಳ್ಗಿಂ ವಾಡ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಕರ್ತಾನಾ ಪರ್ಕೀ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣೀ ರುಪಾಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ **ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣೀ ರೂಪ್** ಯೆತಾ.

ಕಾನ್ಡಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಧಾತೂಕ್ 'ಇಸು' ಜೊಡೂನ್ ಪ್ರಯೋಜಕ್ ಧಾತು ಘಡ್ತಾತ್: ಮಾಡು—ಮಾಡಿಸು, ತ್ರಿಳಿ—ತ್ರಿಳಿಸು, ಹೊಗಳು—ಹೊಗಳಿಸು.

ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಪ್ರಯೋಜಕ್ ಧಾತು 'ಅಯ್' ಲಾವ್ನ್ ಜಾತಾ. ಕಳ್–ಕಳಯ್, ಕರ್–ಕರಯ್......

ಆಚರುಂಕ್, ವಿಚಾರುಂಕ್, ಪ್ರಗಟುಂಕ್, ಒಪ್ಪುಂಕ್/ವೊಪ್ಪುಂಕ್ ಹ್ಯಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉತ್ರಾಂಕ್ ಕಾನ್ಡಿ ಕೂಸ್ 'ಇಸು' ಲಾವ್ನ್:

ಆಚರ್ಸುಂಕ್, ವಿಚಾರ್ಸುಂಕ್, ಪ್ರಗಟ್ಸುಂಕ್, ಒಪ್ಸುಂಕ್/ವೊಪ್ಸುಂಕ್ ಮ್ಹಣೂನ್ ತಾಂಕಾಂ ಕಾನ್ಡಿರೂಪ್ ಆಯ್ಲಾಂ, ಆಮ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಮೋಡೀ ಭಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ. ತೀ **ಕೊಂಕ್ಣಿ** ನ್ಹಯ್, **ಕಾನ್ಡಿ-ಕೊಂಕ್ಣಿ** ಮ್ಹಣುಂಕ್ ಫಾವೊ. ಏಕ್ ರುಪೀ ರಾಜ್‌ರಸ್ತ್ಯಾ ವಯ್ಲಿ ತೀ ಕಡ್ಸರ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಯೆರಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲೊವ್ಪ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ವೆಗ್ಳಾಯ್ತಾ.

ಜಾತಿಂ–ವರ್ಗಾಂಚಿ ಪುಜಾ ?

ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಮೊಟ್ಯಾ, ವ್ಹಡ್ಲ್ಯಾ, ನಾಂವ್‌ವಸ್ತ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರ್ಯಾಂ ಆನಿ ಪಂಡಿತಾಂಚಿಂ ನಾಂವಾಂ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಪುಣ್ ತಾಂಚೆ ಭಿತರ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ಏಕವಚನಾಂತ್ 'ತೊ, ತಾಚೊ, ತಾಣೆಂ' ಮ್ಹಣೂನ್ ಹಾಂವೆಂ ಮಾನೆಸ್ತಾಂಕ್ ಮಾನಾನ್ ಲೆಖುಂಕ್ ನಾಂತ್, ಅಶೆಂ ಮ್ಹಜೆರ್ ದೂಶಣ್ ಯೆತ್. ಆಜ್‌ಕಾಲ್ಚಿಂ ಸಬಾರ್ ವರ್ತಮಾನ್‌ಪತ್ರಾಂ ಆನಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಎಕ್ಲ್ಯಾಚ್ [ಎಕ್ಲ್ಯೆಚ್ ವ್ಯಕ್ತಿ] ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಉಲಯ್ತಾನಾಯ್, ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್ ಲೆಗೂನ್, ಬಹುವಚನ್ ವಾಪ್ರೂನ್: 'ತೆ ಗೆಲೆತ್, ತ್ಯೊ ಗೆಲ್ಯೊತ್; ತಾಂಣಿಂ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ'—ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ದೆಖಿಕ್ ವಾಪ್ರ್ಯಾಂಚೊ ಇಷ್ಟ್ ಳ–ಳ–ಲಗಿಚ್ಯಾ ಆಂಕಾಂತ್: "ಪಿಲಾರ್‌ಚ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥೆಚೆ ಸರ್ವ್ ವ್ಹಡಿಲ್ ಅಂತರ್ಲೆ"—ಹೀಂ ಮುಖ್ಲ್ಯಾ ಮಾಥಾಳ್ಯಾಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಥಾಲ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಂತ್ ಕ್ರಿಯಾಪದ್ 'ಅಂತರ್ಲೆ' ದುಭಾವಾವೀಣ್ ಬಹುವಚನಾಂತ್ ಆಸಾ. 'ಸರ್ವ್ ವ್ಹಡಿಲ್' ಹೆಂಯ್ ಬಹುವಚನೀ ರೂಪ್‌ಚ್. [ಸರ್ವ್ = all = ಸವೆಂಸ್ತ್– ಸಗ್ಳೆ !] ಕೊಣಾ ಅಂತರ್ಲೆ? ಸರ್ವ್ [all] ವ್ಹಡೀಲ್ !

ತ್ಯೆಚ್ ಪರಿಂ: "ರಾನಿ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ ಶ್ರೀ ಪಾನ್ವೆಲ್ಕಾರ್ ರಾಜಿನಾಮೊ **ಮಾಗ್ತಾತ್**." "......ಪಕ್ಸಾಚೆ ಸರ್ವ್ ಚಿಟ್ನೀಸ್ **ಆಸ್ಲೆ**." ತರ್, ಕಿತ್ಲೆ ಸರ್ವ್ ಚಿಟ್ನೀಸ್ **ಆಸ್ಲೆ**? ತೊ ಎಕ್ಲೊಚ್ ವ್ಹಯ್ ತರ್ 'ಆಸ್ಲೊ' ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ತಾಕಾ ಅಪಮಾನ್ ಜಾತಾ ಕಾಯ್?

ಹ್ಯಾ ವರ್ತಮಾನ್ ಪತ್ರಾಚಿ ಆನಿ ಯೆರಾಂ ಗೊಂಯ್ಕಾರಾಂಚಿ ಹೀ ಚಾಲ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಹಾಂವೆಂ ಸಂಪಾದ್ಕಾಕ್ ಏಕ್ ಚೀಟ್ ಧಾಡಿಲ್ಲಿ. ತಾಂತುಂ ಹಾಂವೆಂ ವಿಚಾರ್ಲ್ಲೆಂ: "ಅಶೆಂ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಧರ್ಲ್ಯಾರ್—"ತೊ" [ಪಾನ್ವೆಲ್ಕಾರ್, ರಾನಿ] ಆಸಾ ತೆಂ 'ತೆ'; 'ತೀ' ಆಸಾ ತೆಂ 'ತ್ಯೊ' ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಏಕವಚನಾ ಆನಿ ಬಹುವಚನಾ ಮಧೆಂ ಫರಕ್ ಖಂಯ್ ಉರ್ಲೊ?" ಹೀ ಚೀಟ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾರ್ ಛಾಪ್ಲೀಯ್ ನಾ, ಮ್ಹಾಕಾ ಜಾಪ್ ದಿಲೀಯ್ ನಾ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್: ಪಿಲಾರ್‌ಚ್ಯೆ ಸಂಸ್ಥೆಚೆ ಸರ್ವ್ ವ್ಹಡಿಲ್ ಅಂತರ್ಲೆ" ಅಶಿ ಇಷ್ಟಾರ್ ಖಬರ್ ಆಯ್ಲಿ !

ದುಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್, ಕೊಣಾಯ್ ಮಾನೆಸ್ತ್– ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾಕಡೆ ಉಲಯ್ತಾನಾ [ಸುನೋ ಮಾಂಯ್– ಮಾಂವಾಂಕಡೆ, ಲ್ಹಾನಾಂ ವ್ಹಡಿಲಾಂಕಡೆ ವಾ ದೇವ್ ಮುನಿಯಾರ್ಯಾಂಕಡೆ ಉಲಯ್ತಾನಾ] ಬಹುವಚನಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗ್ ಆದಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲಾ. ಪುಣ್ ಹೊ ಉಪ್ಯೊಗ್ **ಉತ್ರಾನ್** [ಮುಖಾಮುಖಿಂ ಉಲಯ್ತಾನಾ] ಸೊಂಪ್ತಾ, ಬರ್ಪಾಂತ್ ತಾಚೊ ಭಾರ್‌ಪಡನಾ. ವಿಲಾಯ್ತಿ ಭಾಸಾಂನೀಂಯ್ ಹೀ ಚಾಲ್ ಆಸಾ. ಇಂಗ್ಲೆಜಿಚೆಂ Thou ಆಸ್ಲೆಂ ತೆಂ You, ಇತಾಲಿಯನಾಂತ್ Tu ಆಸ್ಲೆಂ ತೆಂ Voi ವಾ Lei, ಜರ್ಮನಾಂತ್ Du ಆಸ್ಲಲೆಂ Sie ಜಾಲಾಂ. ಪುಣ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್ ಏಕವಚನಾಚ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಬಹುವಚನ್ ಯೆನಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ [ಮಂಗ್ಳುರೀ ಕೊಂಕ್ಣಿ] ಬರ್ಪಾವಳಿಂತ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್ ಎಕ್ಯೆ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಬಹುವಚನ್ ವಾಪರ್ಚಿ ಚಾಲ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳನಾ. ದೇವನಾಗರಿಂತ್ ಆನಿ ರೊಮಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಆಜ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಭಾವಾಂನಿ ಹೀ ನವಿ ಚಾಲ್ ಧರ್ಲ್ಯಾ. ತೀ ಆಮ್ಚ್ಯೆ ಭಾಶೆಕ್ ಖಂಯ್ ವ್ಹರುನ್ ಪಾವಯ್ತ್?

ಆಜ್‌ಕಾಳ್ ಜಾತೀಭೇದ್ ತಸೊಚ್ ವರ್ಣಾ–ವರ್ಗಾ

ಭೇದ್ ಕಾಡೂನ್ ಉಡೊಂವ್ಕ್ ಜಣ್ಎಕ್ಲ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಸಾಕ್ರೊ ಮಾನ್ ಆನಿ ಗೌರವ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಜಲೊಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಗ್ಳೊ ಸಂಸಾರ್ ಒಳ್ಖೊನ್ ಯೆತಾಸ್ತಾನಾ, ಅಸಲಿ ಚಾಲ್ ಆಮ್ಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ಪಾಟಿಂ ಘಾಲುಂಕ್ ಲಾಯ್ತಾ, ಭಾಶೆಂತ್ ಘುಸ್ಪಡ್, ಸಮಾಜಾಂತ್ ವೆಗ್ಳ್ಯಾಚಾರ್ ಹಾಡ್ತಾ ಆನಿ ಬರಯ್ತಲ್ಯಾಂಚೆರ್‌ಚ್ ನಾಕಾ ಜಾಲ್ಲೊ ಭಾರ್ ಘಾಲ್ತಾ. ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್ ಎಕೆಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕೊಣಾಕ್-ಕೊಣಾಕ್ ಬಹುವಚನ್ ವಾಪರ್ಚೆಂ? ಹ್ಯೆ ಚಾಲಿಚಿ ಸೀಮ್-ಮೇರ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ಆನಿ ಕೊಣೆಂ ಥಾರಾಂವ್ಚಿ? ಮಂತ್ರಿ, ಶ್ರೀಮಂತ್, ಭಾಟ್ಕಾರ್, ಧನಿ ಎಕೆಕ್ಲೊ ಆಸ್ತಾನಾಯ್ ತಾಕಾ 'ತೆ' ಆನಿ ತಿಕಾ 'ತ್ಯೊ' ಮ್ಹಣಾಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಯೆರಾ ಸಾಧ್ಯಾ ಲೊಕಾಕ್ ನವ್ಕರಾಂಕ್, ಕಾಮಾಗಾರಾಂಕ್, ಇತ್ಯಾದಿ ತೊಚ್ ಮಾನ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ದೀಂವ್‌ನಯೆ? ಅಶೆಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂಕ್‌ಯ್ ಬಹುವಚನಾಚೊ ಮಾನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ವೆತಚ್, ಏಕವಚನಾ ಆನಿ ಬಹುವಚನಾ ಮಧೆಂ ಭೇದ್ ಕಸೊ ಉರತಾ? ಉತ್ರಾಂಚೊ ಅರ್ಥ್ ಕಸೊ ರಾವತ್?

ಮಾ। ಕ್ರಿಶೆಂಸ್ ಮೊಂತೆರಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣಾಂತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ "ಚಡೊವ್ಣೆಂ"ತ್ ಆಪ್ಣೆಂ 'ಹಾಕಾ, ತಾಕಾ, ಹಾಚೊ, ತಾಚೊ' ಆದಿ ರುಪಾಂ ಸೊಡೂನ್: 'ಹೆಕಾ, ತೆಕಾ. ಹೆಚೊ, ತೆಚೊ,' ಆದಿ ರುಪಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತ್—ಹಾಚೆಂ ಕಾರಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ: "ರೊಮಿ ದೊತ್ರಿನ್ನಿಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ... ಭೋವ್ತೇಕ್ ಬಾಮಣ್ ಮ್ಹಣ್ಲ್ಲ್ಯಾಚ್ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಪಾಂತ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾಂತ್... ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಪಾಂತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಜಾತಿ, ಎಕೂಚ್ ಭಾಯ್ರಾವ್ನ್. ಆಜೂನ್ 'ಹೆಕಾ, ತೆಕಾ, ಹೆಚೊ, ತೆಚೊ' ಆದಿ... ಉಲಯ್ತಾತ್' [ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಗುರುಪುಸ್ತಕ್ ಪಾನ್ ೨೨೨].

ಪುಣ್ ಫಾ। ಮೊಂತೆರಾಚ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಪುಸ್ತಕಾ ಭಾಯ್ರ್ ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಚ್ ಎಕಾ ವ್ಯಾಕರಣ್‌ಗ್ರಂಥಾಂತ್, ವಿಭಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಮಾಂಡಾರ್, 'ಹೆಕಾ, ತೆಕಾ, ಹೆಚೊ' ಪಯ್ಲ್ಲಿ ಸುವಾತೆರ್ ದಿಲ್ಲೊ ದಿಸನಾ. ೪೫೦ ವರ್ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಬರ್ಪಾವಳಿಂತ್: ತಾಕಾ ತಾಚೊ—ಹೆಂಚ್ ರೂಪ್ ಚಾಲು ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ತೊಚ್ ಒಳ್ಖತಾ. ಅಶೆಂ ಆಸ್ತಾನಾ ಯೆದೊಳ್ ಬರ್ಪಿಂ ವಯ್ರ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ನಾಸ್ಲಲೆಂ ವ್ಯಾಕರಣೀ ರೂಪ್ "ಚಾಲ್ತ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಪಾಂತ್" ಘೊಳ್ತಾ ದೆಖೂನ್ ಆತಾಂ ತೆಂಚ್ ವಯ್ರ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಸೊಡ್ಚೆಂ ಆನಿ ಆಜ್‌ವೆರ್ **ಬರ್ಪಿಂ** ಚಾಲು ಆಸ್ಲಲೆಂ ಏಕ್‌ಚ್‌ರೂಪ್ "ಬಾಮ್ಣಾಂಚೆಂ" ದೆಖೂನ್ ಪಾಂಯಾಂ ಪಂದಾ ಘಾಲ್ಚೆಂ ವ್ಹಯ್?

ರುಖಾಚೊ ವಯ್ರ್ ಗೆಲ್ಲೊ—ಉಬೊಫಾಂಟೊ-ಮೊಡೂನ್, ಆಡ್ ಗೆಲ್ಲೊ ಫಾಂಟೊ ವಾಡೊಂವ್ಕ ಪ್ರಯತನ್ ಕರ್ಚೆಂ ವ್ಹಯ್? ಇತ್ಲೊ ಕಾಳ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಬಾಂಧೂನ್-ದಾಮರ್ ಘಾಲೂನ್ ಘಟ್ ಕೆಲ್ಲೊ ರಾಜ್-ರಸ್ತೊ ಸೊಡೂನ್, ತಾಂಕಾಂ 'ತೊ ಸೊಡಾತ್! ಆದ್ಲಿ, ಪರ್ನಿ ವಾಟ್ ದುಸ್ರೀಚ್ ಆಸಾ: ತೀಚ್ ಧರಾತ್' ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ? ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಶ್ರಮಾನ್ ಥಾರಾಯಿಲ್ಲೊ ಮಾರಗ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ದಿಕ್ಕಾಕ್ ಪರ್ತುಂಕ್ ಪಳೊಂವ್ಚೆಂ ನಾಕಾ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖಾಸ್ಗಿ ಭೊಂವ್ಡೆಕ್ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಖಂಯ್ಚ್ಯೊಯ್ ವಾಟ್ ಧರೂನ್ ಮನೋರಂಜನ್ ಘೆಂವ್ಕ ಕೊಣಾಯ್ಚಿ ಆಡ್ಖಳ್ ಆಸ್ಚಿನಾ.

ಜಾತಿ-ಭೇದ್, ವರ್ಗ್-ಭೇದ್ ಬೀ ಕಾಡೂನ್ ಉಡೊಂವ್ಕ ಹಾಂವೆಂ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಸೂಚನ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ತಲೆಂ. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಫಾ॥ ಮೊಂತೆರ್ "ಸಗ್ಳ್ಯೆ ಜಾತಿ, ಎಕೂಚ್ ಭಾಯ್ರಾವ್ನ್" ಮ್ಹಣ್ತಾ ತೆಂ ತಾಚ್ಯಾಚ್ ಗಾಂವಾಕ್ ಲಾಗು ಜಾತಾ ಜಾಯ್ತ್. ದಕ್ಷಿಣ್ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಹೆಕಾ, ತೆಕಾ ಮ್ಹಣ್ತಲೆ ಶ್ಯಾಂತ್ ದೊಗ್ [೨%] ಮೆಳ್ಚಿನಾತ್. ಯೆರಾಂ ಗಾಂವಾಂತ್ಲೊ ಆಂಕ್ಡೊ ಸಂಶೋಧಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ದಿತಿತ್.

ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಪುರುಶಾಂತ್ ಏಕವಚನಾ ಬದ್ಲಾ ಬಹುವಚನಾಚೊ ಪ್ರಯೊಗ್ ಜಾತಿ-ಭೇದ್ ಆನಿ ವರ್ಗ್-ಭೇದ್ ರೊಯ್ತಾ, ಪೊಸ್ತಾ ಆನಿ ಚಡಯ್ತಾ. ಸಗ್ಳ್ಯಾಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಭಾವ್-ಬಂಧುತ್ವಾಚೊ ಮನೋಭಾವ್ ವಾಡೊಂವ್ಕ್ ಹೀ ಚಾಲ್ ಎಕ್ ಪರ್ವತ್-ಸೊ ಆಡ್ ಯೆತಾ. ಏಕ್‌ರುಪಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯಾ ರಾಜ್-ರಸ್ತ್ಯಾಕ್‌ಯ್ ತೊ ಏಕ್ ಕಠೀಣ್ ಘಾಟ್ ಆನಿ ತಾಚೆ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಅವ್ಘಡ್ ವಾಟ್!

—ಮಾ। ಫಿಲಿಪ್ ನಜರೆತ್

—x—

ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾತ್ರಾ

ರಾಕ್ಣೊ ಲೇಖಕ್ ಸಮ್ಮೇಳ್: ೧೯೮೧ ಮೇ ೨೪ ವೆರ್ ಜೆಪ್ಪು ಕ್ರಿಸ್ತಾಲಯಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ ತೀಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಖಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಳೆ. ಮಾ। ಸ್ಟೆನ್ಲಿ ಪಿರೇರ್ ಬಾಪಾನ್ ಹೊ ಸಮ್ಮೇಳ್ ಉದ್ಘಾಟನ್ ಕೆಲೊ. "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಮಟ್ಟ್ ಉಂಚ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಕ್ ಚಡಂವ್ಕ ಜಾಯ್. ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಪರ್ ಭಾಸಾಂಚಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕರ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್" ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಉಲೊ ದಿಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಉಲಯ್ಲೊ ಮಾ। ರೊನಿ ಪ್ರಭು. ಜೆ.ಸ. ಹಾಣೆ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಗೂಂಡಾಯ್ ಉಣಿ ಆಸಾ. ತಾಂತುಂ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿ ಗೂಂಡಾಯ್ ಚಡ್ ಆಸೂಂಕ್ ಜಾಯ್. ತೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ವಾಚ್ತಾನಾ, ಆಮ್ಕಾಂ ಏಕ್ ನವೊ ಅನುಭವ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಜಾಯ್" ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಉಚಾರ್ಲೊ.

"ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್ ಗೂಂಡ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಚಲವ್ನ್ ರಚ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆತಾಂಚಾ ಆನಿ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಲೇಖಕಾಂಕ್ ಏಕ್ ಪ್ರಚೋದನ್ ಜಾಂವ್ಕ ಜಾಯ್" ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ ಶ್ರೀ: ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾನ್. "ಮುಳಾವೆಂ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಮಾಯ್ ಭಾಶೆಂತ್‌ಚ್ ಜೋಡ್ನ್, ತ್ಯೆಚ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಚಿಂತುನ್, ಬರೊಂವ್ಕ ಸಕ್ಲ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ತ್ಯೆ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಮಟ್ಟ್ ಚಡಂವ್ಕ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ" ಮ್ಹಣ್ ಜೆಪ್ಪಿತ್ ಮಾ। ಪ್ರಶಾಂತ್ ಮಾಡ್ತಾ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೊ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಾ ಗೂಂಡಾಯೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಥೊಡೊ ವೇಳ್ ತರ್ಕ್ ಚಲೊನ್, ಹಯೆಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಾಂತುಂ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ "ಮಟ್ವಿ ಕಥಾ" ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಮಾ। ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡಾರ್ ಉಲಯ್ಲೊ. ವಡ್ಲಿಮಾಂಯ್ಚ್ಯ ಕಾಣಿ, ಕಿನ್ನರಿ ಕಥಾ, ಪುರಾಣ್ ಕಥಾ, ಕಟ್ಟ್ ಕಥಾ ಆನಿ ಮಟ್ವಿ ಕಥಾ—ಹಾಂಚ್ಯೆ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ತರ್ಕ್ ಚಲ್ಲೆಂ. ಮಟ್ವೆ ಕಾಣಿಯೆಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆವಶ್ಯಕ್ ಸಂಗ್ತಿಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ವಾದ್‌ವಿವಾದ್ ಚಲ್ಲೊ. ಆತಾಂಚಾ ತರ್ನ್ಯಾ ಲೇಖಕಾಂನಿ ಬರೊಂವ್ಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ಚಡಾನಿ ಚಡ್ ವಾಸ್ತವಿಕತಾ ಹಾಡುಂಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ವಾಂನಿ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲೆಂ.

ಶ್ರೀ: ಲಿಯೊ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಉಲಯ್ಲೊ. "ಆರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕವಿತೆಂನಿ ಪ್ರಾಸ್ ಜಾಂವ್, ಚಿಂತಾಪ್ ಜಾಂವ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆನಾ. ಆಧುನಿಕ್ ಕವಿತೆಂನಿ ಗೂಂಡ್ ಚಿಂತಾಪ್ ಚಡ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ" ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಸುಚನ್ ದಿಲೆಂ. ಮಾ। ಜಿ. ಪಿ. ಸಿಕ್ವೇರಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಉಲಯ್ಲೊ. "ಸರ್ವಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಶಿಕೂನ್ ಭಾಶೆಚಿ ಬುನ್ಯಾದ್ ಘಟ್ ಕರೂನ್ ಎಕಾಚ್ ಪ್ರಮಾಣಾಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಂವ್ಕ ಜಾಯ್" ಮ್ಹಣ್ ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ. ನಿಮಾಣೆಂ ಕವಿ ಸಮ್ಮೇಳ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪದಾಂ, ವಿನೋದ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಮಾ। ವೊಲ್ಬರ್ ಆಲ್ಬುಕೆರ್ಕಾಚಾ ಪಂಗ್ಡಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪದಾಂ ಗಾಯಿಲ್ಲಿಂ

ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿವಸ್ ಆಚರಣ್: ೧೯೮೧ ಮಾರ್ಚ್ ೧೫ವೆರ್ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ್—ಹಾಂಣಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿವಸ್ ಆಚರಿಲೊ. ಮಾಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ: ಟಿ. ಎ. ಪೈ ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಬಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ, ದೊಳ್ಯಾಂಚಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಂತ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಡಾ। ಸಿ. ಆರ್. ಕಾಮತ್ ಮುಖೆಲ್ ಸಯ್ರೊ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಶ್ರೀಮತಿ ವಸಂತಿ ಎ. ಪೈನ್ ಬಹುಮಾನ್ ವಿಜೇತಾಂಕ್ ಬಹುಮಾನಾಂ ವಿತರಣ್ ಕೆಲಿಂ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮುಖೇಲ್ ಸಯ್ರ್ಯಾಚಾ ಭಾಷಣಾಂತ್, ಡಾ। ಸಿ. ಆರ್. ಕಾಮತ್, "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಮರಾಠಿಚೆ ವ್ಹಡ್ ಭಯ್ಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿಂತ್ ಮರಾಠಿ ಪರಸ್ ಅಧಿಕ್ ವಾಂಟ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಬ್ದ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ಆಕಾಶ್‌ವಾಣಿನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ್ ಪಾವಾನಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಕ್ ದಿಲ್ಲೊ ವೇಳ್‌ಯೀ ಯೋಗ್ಯ್ ನಹಿಂ. ಹೊ ವೇಳ್ ಅಗತ್ಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಬದ್ಲುಂಕ್ ಜಾಯ್" ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೊ.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ಯಾಚಾ ಭಾಷಣಾಂತ್ ಶ್ರೀ: ಟಿ. ಎ. ಪೈ "ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚಾ ಅಭಿವೃದ್ಧೆ ಖಾತಿರ್ ಆಮಿಂ ವಾವ್ರ ಜಾಯ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂಖಾತಿರ್ ಝುಜಾಜಾಯ್; ಮಂಗ್ಳುರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಏಕ್ ಕದೆಲ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಣಾಚೊ ಸಹಕಾರ್ ಆಸ್ತಲೊ" ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೊ.

ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂತ್ ಮಂಡಳೆನ್ ಥೊಡೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲೆ. ಶಿಶು ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಸ್ಪರ್ಧೊ

ಸಂಪ್ರತಚ್ಯಾ, ಭಾಷಣ್ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕವಿ ಸಮ್ಮೆಳ್ ಚಲ್ಲೊ—ಹಾಂತುಂ ಸರ್ವ್‌ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ರಾಸ್ಕಿಞ್, ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಲ್ಡಾಞ್, ಎಡ್ಡಿ ಸಿಕೇರ್, ಮೋಹನ್ ಭಂಡಾರಿ, ವೊಲ್ಪರ್ ಸಿರಿಲ್ ಪಿಂಟೊ, ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ್ ಪ್ರಭು ಆನಿ ಆಸ್ಟಿನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ—ಹಾಂಣಿಂ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲೊ.

ಸುರ್ವೆರ್ ಮಂಡಳಿಚೊ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ರಾಸ್ಕಿಞಾನ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಆಸ್ಟಿನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಪ್ರಭುನ್ ವಾರ್ಷಿಕ್ ವರ್ದಿ ವಾಚ್ಲಿ. ಆಖೇರಿಕ್ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ್ ಪ್ರಭುನ್ ಧನ್ಯ ವಾದ್ ಉಚಾರ್ಲೆ.

ಆಕಾಶ್‌ವಾಣಿಕ್ ಮನವಿ: ೧೯೬೧ ಜೂನ್ ೨೫ ತಾರಿಕೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್, ಕರ್ನಾಟಕ್, ಹಿಚಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ• ಸಮಿತೆನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆಕಾಶ್‌ವಾಣಿ ನಿಲ ಯಾಚಾ ನಿರ್ದೇಶಕಾಕ್ ಏಕ್ ಮನವಿ ಅರ್ಪಿಲಿ. ಹಾಂತು, ಆತಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಕ್ ಅಸ್ಚೊ ವೇಳ್ ಬದ್ಲಾ ವಣ್ ಕರುಂಕ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಾವಳಿಂಕ್ ಚಡಿತ್ ವೇಳ್ ದೀಂವ್ಕ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಖಾತಿರ್ ಸಲ ಹಾ ಸಮಿತಿ ರಚುಂಕ್, ನಾಟಕ್ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣಾ ವೆಳಾರ್ ಆಪಂವ್ಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗ್ತಿಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಮನವೆಂತ್ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಆಕಾಶ್‌ವಾಣಿಚಾ ನಿರ್ದೇಶಕಾನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಾ ವಳಿಂ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೇಂದ್ರಾನ್ ವಿಧ್ನತ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಜರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂ ದಿಂವ್ಚೆ ಕಲಾಕಾರ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿತಿತ್ ತರ್, ಆಪುಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಖಾತಿರ್ ಆನಿಕೀ ವಿಧ್ನತ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಚಡಿತ್ ವೇಳ್ ದಿವ್ಪಾಕ್ ವ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾರ್ಯಾವಳಿಂಚೊ ವೇಳ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಸದ್ದ್ಯಾಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾ; ಪಣ್ ಆನ್ಯೆಕ್ ಪ್ರಸಾರ್ "ಚಾನಲ್" ಮೆಳಾತ್ ತರ್, ಹ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿಯೊ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಯ್ ಸಾಕ್ಯೊ ಕರ್ಯೆತ್. ದೆಕುನ್ ಆಕಾಶ್‌ವಾಣಿಕ್ ಆನ್ಯೇಕ್ ಪ್ರಸಾರ್ "ಚಾನಲ್" ಮೆಳಾಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರೇಮಿಂನಿ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಮನವಿ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗಾಲಾಗ್ಲೊ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾವಿಶಿಂ ತರ್ಕ್: ಮಂಗ್ಳು ರ್‍ಯಾ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್ ೧೯೬೧ ಜೂನ್ ೨೮ವೆರ್ ಆಯ್ತಾರಾ ಸಕಾಳಿಂ ಏಕ್ ತರ್ಕಾಕೂಟ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ್—ಹಿಚಾ ಆಶ್ರಯಾಖಾಲ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ತರ್ಕಾ ಕೂಟಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ ೩೦ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪ್ರೇಮಿಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲೊ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಚಾ ಚರಿತ್ರೆವಿಶಿಂ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾನ್ ಸವಿಸ್ತಾರ್ ವಿವರ್ ದಿಲೊ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಂಚಾ ವಿನ್ಯಾಸಾವಿಶಿಂ ಆನಿ ಸಂಪಾದಕಾಚಾ ಕಷ್ಟಾಂಚಾ ವಾವ್ರಾ ವಿಶಿಂ, ಮಾ। ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡಾರ್—ಹಾಂಣಿಂ ಏಕ್ ಭಾಷಣ್ ಕೆಲೆಂ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂಕ್ ಗರ್ಜ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಛಾಪ್ಯಾ ಆನಿ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಂ ವಿಶಿಂ ಶ್ರೀ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾಞಾನ್ ಭಾಷಣ್ ಕರ್‍ನ್; ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂ ಲೊಕಾಕ್ ಪಸಂದ್ ಜಾಯ್ಶಾರ್ಕಿಂ ಕಸಲಿಂ ವೆಟಾಂ ಕಾಡ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆವಿಶಿಂ ವಿವರ್ ದಿಲೊ.

ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ್ ಪ್ರಭುನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ವಾಗತ್ ಕರ್ತಚ್ಯಾ, ಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಓಸ್ಟಿನ್ ಪ್ರಭುನ್ ಭಾಷಣ್‌ಗಾರಾಂಚಿ, ಮಟ್ವ್ಯಾನ್ ಪರಿಚೆಯ್ ಕರ್‍ನ್ ದಿಲಿ. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸು ದೇವ್ ಪ್ರಭುನ್ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿಲೆ.

ಕಲಾಸಂಪತ್ ನಾಟಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಸ್ಪರ್ಧೊ: ಗೆಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಚಲಯಿಲ್ಲ್ಯೆಬರಿಚ್ ಆಂವ್ದುಯಿಯೊ ಕಲಾ ಸಂಪತ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಸ್ಪರ್ಧೊ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್ಲೊ, ಹಾಂತುಂ ಸಾತ್ ಫಿರ್ಗಜೆಂಚ್ಯಾ ಯುವಜಣಾಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆತ್ಲೊ, ನಾಟಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನಾಂ ಹ್ಯೆ ಪರಿಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ: ೧. ವಿಸ್ರಾಂಗೆಚೊ ಧುಂಪರ್—ಬೆಂದುರ್; ೨. ಮೊಳ್ಬಾವಯ್ಲಿ ದಿವ್ಲಿ—ಉರ್ವಾ; ೩. ಪಾಟ್ಲಾವ್—ಕಾಥೆದ್ರಾಲ್; ೪. ಕಾಳಿಜ್ ಮೊಜೆಂ ತುಕಾ ದಿತಾಂ—ಕೊರ್ಡೆಲ್; ೫. ಮೊಗಾಚೊ ಅಪ್ರಾಧ್—ಕಾಸ್ಸಿಯಾ; ೬. ಜೊರ್ಜಿ ಬುತೆಲ್—ಮಿಲಾರ್; ೭. ಆಂಗಯಿಲ್ಲಿ ಅಂಗವ್ಣ್—ದೆರೆಬಯ್ಲ್. ೧೯೬೧ ಜುಲಾಯ್ ೧೯ ತಾರಿಕೆರ್ ಆಯ್ತಾರಾ ಆರಂಬ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಸ್ಪರ್ಧೊ ೧೯೬೧ ಆಗಸ್ಟ್ ೩೦ ತಾರೀಕ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಆಯ್ತಾರಾ ಸಾಂಜೆರ್ ೬.೦೦ ಘಂಟ್ಯಾರ್ ಚಲ್ಲೊ. ೧೯೬೧ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨ ತಾರಿಕೇರ್ ಆಯ್ತಾರಾ, ಕಲಾಸಂಪತ್ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ್ ಆಚರಿಲೊ ಆನಿ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂತ್ ಜಿಕ್‌ಲ್ಯಾಂಕ್ ಬಹುಮಾನಾಂ ವಾಂಟ್ಲಿಂ.

ಮಿಲಾರ್ ಫಿರ್ಗಜೆಕ್ ಪ್ರಥಮ್ ಸ್ಥಾನ್ [ನಾಟಕ್: ಜೊರ್ಜಿ ಬುತೆಲ್—ಶ್ರೀ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ದೆ'ಕೊಸ್ತಾಚೊ]. ದೆರೆಬಯ್ಲ್ ಫಿರ್ಗಜೆಕ್ ದ್ವಿತೀಯ್ ಸ್ಥಾನ್ [ನಾಟಕ್:

ಆಂಗೈಲ್ಲಿ ಆಂಗವ್ಣ್—ಶ್ರೀ ಜೋ. ಆರಾನ್ಹಾಚೊ]. ರುಜಾಯ್ ಫಿರ್ಗಜೆಕ್ ತೃತೀಯ್ ಸ್ಥಾನ್ [ನಾಟಕ್: ಪಾಟ್ಲಾವ್—ಶ್ರೀ ಬೆನ್ನಾ ರುಜಾಯ್] ವ್ಹೊರಯ್ಣಾರಾಂಚಾ ತೀರ್ಪಾಪ್ರಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ಬಹುಮಾನಾಂ ಪ್ರಾತ್ತ್ ಜಾಲಿಂ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಿತರಣ್: ಮಂಗ್ಳುರ್ ಸಾಂ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕೊಲೆಜಿಚಾ ಹೊಲಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ [ರಿ.] —ಹಾಂಣಿಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚಾ ತೆವೀಸ್ ಕೋಲೆಜಿಂಕ್ ಆನಿ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಾಂಕ್ ಎಕ್ಯೆಕಾಕ್ ಆಟ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಲೆಕಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಿತರಣ್ ಕೆಲಿಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾನ್ ಕರ್ಚೆಂ ಹೆಂ ತಿಸ್ರೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ವಿತರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೆಂ.

ಸುರ್ವೆರ್ ಶ್ರೀ ಜಿ. ಜಿ. ವಾಸುದೇವ್ ಪ್ರಭುನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ಲಿಪಿವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಭಾಷಣ್ ಕರ್ನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಚ್ ಯೋಗ್ಯ್ ಲಿಪಿ ಮ್ಹಣ್ ಕೇಂದ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾದಮಿನ್ ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲಾಂ ದೆಕುನ್ ಜಾತಾತಿತ್ಲಿಂ ಕೂಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿನ್ ಛಾಪುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಉಲೊ ದಿಲೊ, ಮಾ। ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಉಲಯ್ಲೊ, ಜಾಯಿತ್ಯಾ ಜಣಾಂನಿ ಆಪ್ಲೊ ವೇಳ್ ಆನಿ ವಾಂವ್ಟ್ ಆಟಿವ್ನ್ ಕಾಯಿಂಚ್ ಪ್ರತಿಫಳ್ ಆಶೆನಾಸ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್, ತಿಂ ಚಲಯ್ಲ್ಯಾಂತ್, ತಾಂತ್ಲಿಂ ಥೊಡಿಂ ಆಳ್ವಾಲ್ಯಾಂತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯ್ ಥೊಡಿಂ ನವಿಂ ಉದೆಲ್ಯಾಂತ್, ಜಾಯಿತ್ಯೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯ್ ಛಾಪುನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್, ದೆಕುನ್ ಸಕ್ಡಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂ ಆನಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಾಚುನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಚಡಾನಿ ಚಡ್ ಉಪಯೋಗ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ, ಶ್ರೀ ಒಸ್ಟಿನ್ ಪ್ರಭುನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕಾಂ ಆನಿ ಚಲಚ್ಚಿತ್ರಾಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಭಾಷಣ್ ಕೆಲೆಂ, ಆದಿಂ ಧಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕಾಂ ರಂಗಮಂಚಾರ್ ಅಭಿನಯುನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚಲಚ್ಚಿತ್ರಾಂ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ವಿವರ್ ದಿಲೊ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂನಿ ತಾಂಚಾ ಕೊಲೆಜಿಚ್ಯಾ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಪತ್ರಿಕೆಚೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿಂ ಲೇಖನಾಂಯ್ ಲಿಖ್ಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಸೆವಾ ಕೆಲ್ಲೆ ಬರಿ ಜಾಯ್ತ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ.

ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ್ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ್ ಪ್ರಭುನ್ ಹಾಜರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತೆವೀಸ್ ಕೊಲೆಜಿಂಚಾ ಆನಿ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಾಂಚಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಿತರಣ್ ಕೆಲಿಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಣೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಾಚುನ್ ತಾಂಚೊ ಫಾವೊತೊ ಪ್ರಯೋಗ್ ಕರುನ್, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಂವ್ಕ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ವತ್ತಾಯ್ ಕೆಲಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಒಸ್ಟಿನ್ ಪ್ರಭುನ್ ಧನ್ಯವಾದ್ ದಿಲೆ.

Printed by Sri V. Dinker Kamath at Sharada Press, Maroli, Mangalore - 575 005 and published by Rev. Leo D'Souza, s.j. at St. Aloysius College, Mangalore - 575 003. Editor: Sri. V.J.P. Saldanha, M.A.